

Cititorilor care admiră sau contestă
locatarii de la *Casa Albă*,
spre clarificări istorice!

PETRE POPA. DAN GABRIEL POPA/
PREȘEDINȚII STATELOR UNITE ALE AMERICII
ÎN VIZIUNE INFORMALĂ (I)

- COPERTA I: Simbol american universalist
  - PAGINA 3: Harta Statelor Unite ale Americii
  - COPERTA IV: Microportrete pentru autori.
- Texte selectate de: Mariana SÂRBU;
dr. Constantin CAPĂȚĂ

CASETA CIP/ISBN

- Redactor responsabil: Iulian MARICA
- Tehnoredactor: dr. Adrian MESTECĂNEANU
- Documentariști: dr. Luminița ENESCU; dr. Radu GAVA; dr. Elena HEROIU
- Operatori: Livia BĂDIȚĂ, Alina DIACONU, Ionel DOBRE, Marian LAZĂR, Monica MARICA, Viorica SOROIU, dr. Doru Gabriel STAN
- Lector: Dana STANA
- Pertener media: săptămânalul *ATTITUDINE IN ARGEȘ*, director fondator, Spiridon VOINESCU

Toate drepturile aparțin autorilor

În pregătire, de aceiași autori: *Patriarhii
României între fideism și responsabilități civice*

INTRODUCERE

Preocupările noastre, urmărind elaborarea unui volum *informal*, despre *liderii* Statelor Unite ale Americii, oferit, special, cititorilor din Argeș-Muscel, care *acceptă*, sau *contestă* locatarii *Casei Albe*, s-au conturat, *didacticist*, în toamna anului 1997, la deschiderea *modului* universitar *Istorie-Muzeologie* Pitești. Consecvente au fost, din atare punct de vedere, îndemnul soției mele, profesoara de Limba română, Livia Popa (1936-2001), admiratoare declarată a literaturii și cinematografului americane. După 2000, se *ralia* proiectului, în calitate de *coautor*, fiul nostru, medicul primar Dan Gabriel Popa, senator de Argeș (2004-2008).

Intenția, degajată *media* prin convorbirea purtată cu ziaristul Denis Meraru/Grigorescu, era *prelucrată*, apoi, în cotidianul *Argeșul* (director, Mihai Golescu), sâmbătă, 13 august 2005. Ne asumam, fără echivoc, obligația realizării acestui demers, *solitar* pentru spațiul tradițional subcarpatic.

Atmosfera jurnalistică, din 2005, supralicita genericul măgulitor *Profesorul Petre Popa – un remarcabil istoric al Piteștilor*, iar paragraful principal concluziona: „*Va scrie o carte despre toți președinții S.U.A... De la Washington la Bush... Volumul va cuprinde inclusiv informații inedite, culese din timpul vizitei documentare în China... Până acum, istoricul Petre Popa a călătorit în 19 țări europene și asiatice...*”.

Din ziua amintită, 13 august 2005, până astăzi, a trecut, așadar, peste un deceniu, *notorietatea* inițiativei fiind evocată, stimulatoriu, atât *colocvial*, dar și *tipografic*. Bunăoară, *tomul* autorilor Dana Stana, Doru Gabriel Stan, intitulat *Profesorul universitar dr. Petre Popa. Biobibliografie*, listează, intermediind editurile *Trebla*, Pitești, 2005 (p.425), respectiv *Tip Naste*, Pitești, 2015 (p.583), conținutul acestei elaborări. Totodată, săptămânalul *Atitudine în Argeș* (7-13 noiembrie 2016), fondator, economistul și omul de cultură, Spiridon Voinescu, anunța cititorii: „*Chiar în săptămâna alegerilor din S.U.A., a fost finalizată prima parte a lucrării enciclopedice - Președinții Statelor Unite ale Americii în viziune informală*”. Comentariul adecvat este susținut de imaginea copertei principale, anunțându-se postarea, *în curând*, pe *internet* (p.1,12).

Cartea noastră *developează* detalii privind: *dinamica* înființării coloniilor și organizarea teritorial-administrativă a noului *edificiu* transatlantic (1565-1959); *chintesența* programului dezvoltării economice; *derularea* campaniilor electorale (1789-2016); *semnificația* și urmările evenimentelor cardinale interne; *motivația* politicii externe, gândită global; *rolul* personalităților nominalizate în afirmarea națiunii americane; *venerarea* postumă a *președinților*.

Logic, între *Părintele Patriei*, George Washington, care a dominat sfârșitul secolului XVIII, și *Președintele 45*, Donald Trump, ales datorită *scorului* adjudecat, marți, 8 noiembrie 2016, s-au remarcat valoroase *repere* umane, ce *jalonează*, instituțional, *mandate*, *decenii*, *secole*, *milenii*. După cum vom sublinia în paginile următoare, *arhetipurile*, selectate, *factologic*, din *Cifra 45*, sunt impuse universalist, adoptând hotărâri amplificatoare, *receptate*, nuanțat, în zone terestre, navale, aeriene.

Sorginta deciziei, privind tratarea subiectului *Președinții Statelor Unite ale Americii în viziune informală*, decantează: *evaluarea* selectivă a operelor autohtone de profil; *conținutul* prelegerilor susținute formativ; *participarea* la reuniuni științifice interdisciplinare; *efectuarea* mai multor deplasări peste hotare; *exersarea* publicării eseurilor personale. Orientative au fost sursele *bibliografice* majore, achiziționate sau primite din: Statele Unite al Americii, Canada, Regatul Britanic, Franța, China, Federația Rusă, Turcia, Italia, Belgia, Olanda, Germania. Evităm, pe cât posibil, consultarea, ca izvor primordial, și folosirea informațiilor promovate exclusiv *digital*.

Asemenea *tehnologii* au creat *densitate ideatică* și acuratețe cursurilor noastre de specialitate, interferând, gradual, convergențe americane, inaugurate, public, la Universitatea din Pitești (licență, zi, frecvență redusă, masterat): *Istoriografie iniversală* (1997); *Istoria și filosofia religiilor* (1997); *Istoria modernă universală* (1999); *Istoria sistemelor administrative* (1999); *Istoria Statelor Uniunii Europene* (2004). Ghid ne-a fost *aserțiunea* învățatului american Charles Beard (1874-1948): „*Istoricul trebuie să fie, în primul rând, un fiu al vremii sale*“. Deductiv, ilustrarea rolului președinților Statelor Unite ale Americii în *prosperitatea* națiunii și *gestionarea* anumitor fenomene internaționale, suportă comentarii *pluraliste*, *translate*, *retoric*, spre anii contemporani, care definesc primele decenii ale Mileniului III creștin.

Etajări superioare, privind *compoziția galeriei* președinților Statelor Unite ale Americii, prevalează numeroase paragrafe din majoritatea cărților semnatarului, apărute, la edituri consacrate, după finalul secolului XX: *China. Sensuri istorice*

(2000,2013); *Administrație sistemică universală* (2005, 2006, 2007); *Europa. Destin continental* (2006); *Evoluții istorice moderne universale. 1618-1848* (2006, 2007); *Redimensionări istorice naționale și continentale. 1848-1918* (2006, 2007); *Statele Uniunii Europene. Sinteze istorice* (2009); *Trei secole de istorie modernă universală. 1618-1918. De la Oliver Cromwell, la Vladimir Ilici Lenin* (2010); *Interviuri neconformiste de pe patru continente* (2015); *Discurs istoriografic universal. De la scrierile moralizatoare antice, la exprimarea globalizării contemporane* (2016).

Distinct, în 2004, preferințele publicistice personale s-au axat pe tratarea anumitor *subiecte*, convergente temei generale, enunțate mai sus, respectiv: *Considerații privind totalitarismul și democrația în diferite state ale lumii* (*Studii politice*, Editura Universității din Pitești, 2004,p.57-82); *Simboluri semnificative ale marilor comunități din Federația Americană* (*Studii politice*, Editura Universității din Pitești, 2004, p. 118-128); *Președinții Statelor Unite ale Americii de la George Washington, la Millard Fillmore* (*Studii politice*, Editura Universității din Pitești, 2004, p. 129-180); *Acțiuni prezidențiale americane în perioada 1853-1868. De la Franklin Pierce, la Andrew Johnson* (*Argesis, Seria Istorie, XIII*, Muzeul Județean Argeș, Pitești,2004,p.341-357).

Frecvent, atunci când facem referiri la *Marea Putere*, luăm în calcul 50 de entități teritoriale, unite prin variate modalități: *opționale, diplomatice, tranzacționate, persuasive, militare*. Derularea acestor *formule* a durat peste un secol și jumătate (1787-1959), *interogând* mai multe nume prezidențiale. Reținem faptul că, națiunea americană, constituită, efectiv, în

perioada modernă, fără să *afișeze*, preliminar, origini *ancestrale*, s-a definit prin intermediul câtorva evenimente interne, de rezonanță continentală, precum și *plierii* la circumstanțe universale, favorabile îndeplinirii propriilor idealuri. Dintre acestea se detașează: Războiul independenței (1774-1783); Războiul secesiunii (1861-1865); participarea la etapa finală a primei conflagrații europene (1917-1918); implicarea, bine gândită, în operațiuni fundamentale (1942- 1945), din vremea celui de Al Doilea Război Mondial.

Perioadele *pașnice*, ori *virulente*, au demonstrat *rolul* decisiv jucat de președinții aleși constituțional, respectați, apoi, ca atare! Personalitățile invocate, investite pentru patru ani, conduc direct guvernul federal, coordonează politica externă, asigură suportul doctrinar privind evoluția economică internă, garantează promovarea criteriilor democrației specifice acestui areal.

Ulterior instituirii funcției prezidențiale (1789), până astăzi (2016), din *Casa Albă* s-au adresat poporului american, dar și prietenilor, ori dușmanilor de pe alte meridiane, 44 de președinți, majoritatea *justițiar*, exersând un *mandat* legislativ, câteodată dublat *electoral*, principiul fiind *eludat* prin excepție. La 20 inauarie 2017, se *inaugurează* Președintele 45, Donald Trump. *Nimbul* acestor *decidenți*, sugerând prevalențe mondiale, este raportat, bilanțier, la: conjunctura ocupării *fotoliului* suprem; *dispersia* dificultăților din etapa *acomodării* în funcție; *ritmul* sporurilor economiei; *abilitarea* suprapusă evitării conflictelor sociale și entice autohtone; *victoriile* obținute de armata proprie pe *câmpurile* externe;

depășirea impopularității tranzitorie; *farmecul* personal; *afilierea* la istoria perpetuă.

Așa, de exemplu, *primul președinte*, George Washington (1732-1799), mare proprietar funciar, devenit general, a fost *gratulat*, pentru folosul Țării, cu două mandate (1789-1797), fără să se lanseze, pasional, în *arenă*, iar răsplata este, pe lângă sintagma *Părintele Patriei*, eponimia urbei federale reprezentative.

Peste un secol, interesantă a fost *prestația* avocatului Grover Cleveland (1837-1908), notificat, după insistențele depuse pentru câștigarea alegerilor, *Candidatul permanent*, devenind, cu intermitență, *Președintele 22* (1885-1889), apoi, *Președintele 24* (1893-1897). Astăzi, principalul centru industrial și cultural din statul Ohio îi poartă numele, dar, personificarea postumă este regăsită, constant, în diverse împrejurări cotidiene.

După câteva decenii, figură emblematică ajungea Franklin Delano Roosevelt (1882-1945), etichetat *Președintele 32*, avocat celebru, renumit pentru primirea, de patru ori consecutiv (1933-1945), a *votului popular*, consolidat, inclusiv prin *exprimarea electorilor*. Decesul survine în ziua de 12 aprilie 1945, având 63 de ani, la foarte puțină vreme după *inaugurarea* ultimului mandat. Evenimentul a precedat, cu aproximativ trei săptămâni, capitularea Germaniei (9 mai 1945).

Detalii asemănătoare, suprapuse politicilor generale federative, completează *fresca* zugrăvită, istoriografic, pentru cunoașterea *liderilor* americani, principiul aplicându-se și în cazul celorlalți conducători de pe *Mapamond*, acceptați să limpezească *mentalul* colectiv.

Filele următoare, grupate sub genericul *Președinții Statelor Unite ale Americii în viziune informală*,

departajază, cronologic, subdiviziunile: 1565-1881; 1881-2016. Prima parte suprapune, consensual, șapte capitole: *Simboluri administrative proprii Federației Americane; Războiul independenței coloniilor engleze din America de Nord (1774-1783). Formarea Statelor Unite al Americii; Statele Unite ale Americii în anii 1787-1870. Războiul civil de secesiune (1861-1865); Primii șapte președinți federali. De la George Washington, la Andrew Jackson; Nume noi la Casa Albă (1837-1853). Consolidări și perspective continentale; Acțiuni prezidențiale americane în perioada 1853-1868. De la Franklin Pierce, la Andrew Johnson; Programul American pentru un nou Sud (1869-1881). Mandatele președinților Ulisses Grant, Rutherford Hayes, James A. Garfield.*

Așadar, analiza noastră tratează, după *Introducere*, trei teme generale, atașate, *structural*, istoriei moderne universale, iar următoarele *patru segmente* sunt *introspecții* asupra rolului celor 20 de președinți, care, prin raportare la etapa 1789-1881 și beneficiile transferate posterității, pot să fie considerați *fundamentațiști*.

Partea a doua, cu trimiteri temporale bine definite (1881-2016), va aborda alte *patru teme* majore, *pliate* sensului deciziilor supreme, favorabile sau ineficiente pentru starea *Marii națiuni transatlantice*, respectiv: *Proiecte și realizări datorate președinților americani din deceniile 1881-1921; Locatarii Casei Albe în perioada succeselor interbelice (1921-1939) și victoriilor din noul seism mondial (1939-1945); Oameni puternici ai Planetei reconfigurează continente (1945-1989); Blazonul președinților americani la intersecția mileniilor noastre (1989-2016).*

Conținutul relatărilor nu *degajă* conotații politice actuale, promovează sensuri istorice și *voluntariatul intelectual* în onoarea *Cetății*, sursele documentare se bazează, preponderent, așa cum s-a precizat mai sus, pe *izvoare clasice*, autorii sunt deschiși *dialogului constructiv*, iar sugestiile cititorilor stimulează aprofundarea subiectelor aflate în prim-plan.

Spre finalul *eseului introductiv*, aducem mulțumiri coautorului, Dan Gabriel Popa, vorbitor de limbă engleză, colegilor nominalizați în *caseta tehnică*: Livia Bădiță, Alina Diaconu, Ionel Dobre, Luminița Enescu, Radu Gava, Elena Heroiu, Marian Lazăr, Iulian Marica, Monica Marica, Adrian Mestecăneanu, Viorica Soroiu, Doru Gabriel Stan, Dana Stana, Spiridon Voinescu, majoritatea colaboratori statornici, precum și editorului, tipografilor, traducătorilor, partenerilor *media*.

Prin abordarea unor subiecte complementare existențialismului cotidian, dorim să consolidăm *Școala enciclopedică de la Pitești*, definită, treptat, după 2006, inițiativă favorabilă cunoașterii exprimărilor spiritualității globale, promovării imaginii Argeșului în Lumea contemporană.

Pitești, 28 decembrie.
2016

Prof. univ. dr. Petre POPA.

0000000

I. SIMBOLURI ADMINISTRATIVE PROPRII FEDERAȚIEI AMERICANE

La începutul Mileniului trei creștin, Statele Unite ale Americii reprezintă, incontestabil, cea mai influentă putere polivalentă de pe Mapamond. Acumularea unei asemenea realități s-a desăvârșit, în plan politic, economic, administrativ și militar, cu deosebire prin implicarea americanilor în conflictele mondiale, pentru început europene, ca aliați, de fiecare dată, ai taberelor învingătoare. Asemenea strategie se folosește frecvent acum în diverse puncte de pe Glob. Intervențiile lor în forță, deși nu le-au fost în totalitate favorabile pe câmpul de luptă, avantajele s-au plasat, însă, sub alte modalități pragmatice.

Pentru a se exprima viguros în etapele reprezentative la nivelul universalității moderne ori contemporane, Statele Unite ale Americii au *pedalat*, prioritar, pe două componente: dezvoltarea economică extensivă și intensivă, *racordată* continuu la *inovație*, respectiv, aplicarea consecventă a prevederilor *democrației constituționale*, de factură particulară, dar statornică, principială, eficientă.

Construcția și *dinamica* administrației americane au fost întotdeauna înconjurată de un anumit *mister*, propriu numai acestei națiuni, care a intrat pe *poarta* istoriei direct în modernitate, fiind susținut de un *romantism special*, având, desigur, alte *conotații* comparativ cu cel european.

Deși au existat valoroase realități *transatlantice* și în vremurile *precolumbiene*, pe actualul teritoriu al americanilor nordici viața *trepidantă* a *plonjat* spre marile succese începând, mai ales, cu secolul XVII. Apoi, evenimentele *interne*, ce s-au impus în istoria Omenirii, au avut o *cadență* tranșantă tocmai atunci când erau necesare.

Pentru început, să ne referim la una dintre inițiativele *postcolumbiene*. Astfel, în 1565, un grup de spanioli conduși de Pedro Menendez de Avilés își stabilesc tabăra lor *conchistadoriană* permanentă, ca premieră europeană pe continentul nord-american, în așezarea numită *Sfântul Augustin* din viitorul stat Florida. Sunt, așadar, *pionierii* ce convingeau că se poată *viețui* departe de civilizația *hispanică* a finalului medieval.

Un nou început, cu ample perspective, îl făcea, însă, *Compania Londoneză de Navigație*, care transporta, dincolo de Oceanul Atlantic, *temerarii*, ce înființează, în 1607, orașul Jamestown, din actualul stat Virginia. În următorii 126 de ani, englezii realizează un adevărat *exod* spre *Pământul Fericirii*. Ca urmare, până în 1733 sunt înființate 13 colonii britanice pe Coasta de Est a Americii de Nord, având, în deceniul opt al veacului XVIII, peste 2100000 de locuitori. În consecință, concurența europeană pentru *Lumea Nouă* nu se mai relansează.

Ca dovadă, Casa Regală din Londra își *arogă*, cu toată seriozitatea, rolul de administrator al unor întinderi mult mai ample decât metropola. Habitatul se transformă, însă, într-un mozaic al etniilor timpului, controlat politic și economic de reprezentanții monarhiei engleze, *specializați* prin **Programul** revoluției lor din 1642-1649 și regimul constituțional modern, considerat atunci un *adevărat model*. Coloniile engleze din America de Nord pătrundeau, astfel, în

ecuația mondialității, exact când oportunitățile burgheziei europene, industriale și financiare, *reclamau*, fără întârziere, în afaceri, o extensie de proporții.

A urmat o adevărată *lovitură de teatru*, declanșată în 1774. Englezii din cele 13 colonii americane și-au *renegat* stăpânii insulari, obținând, cu ajutorul armelor aduse, în bună parte, chiar din Metropolă, independența în urma unui adevărat război *interbrițanic* încheiat prin Tratatul de Pace de la Paris din 1783. Concluzia venea la timp: recunoașterea independenței națiunii americane se realiza înainte ca Europa să cunoască efectele Marii Revoluții Moderne din Franța, declanșată în 1789.

Lumea Nouă se consolida, totodată, prin cea mai democratică lege fundamentală a vremii, acceptată în 1787. Inspiratorii acestei *Constituții* au fost, cu adevărat, *vizionari*, întrucât s-a format atunci, în sens administrativ-teritorial, prima *Uniune continentală* din istoria modernă, *perenă* și *benefică*. Statul devenea *federal*, în planul puterii supreme executive se promova sistemul prezidențial central, completat de cel guvernamental local, deși în Europa majoritatea monarhiilor erau încă prospere.

Ceea ce am numit *romantismul* american se va exprima, apoi, prin ampla extensie teritorială spre Sud, dar mai ales spre Vestul *Sălbatic*. Ca dovadă, la 1803, Napoleon Bonaparte vinde, cu 15 milioane de dolari, Federației Americane, în numele consulatului Franței, Louisiana, metodă folosită de mai marii americani și în cazul Floridei, cumpărată, prin Tratatul semnat la 22 februarie 1819, de la Spania, echivalentă la 5 milioane de dolari.

Tranzacțiile s-au făcut în momente de maxim beneficiu extern pentru Federația Statelor Americane.

Era exclusă prin acest *târg* internațional, *de iure* și *de facto*, orice ingerință a Franței, ori a Spaniei, în spațialitatea nord-americană, neexistând, pentru un asemenea prezumtiv demers, obiectivul teritorial și administrativ al disputelor. Tot în 1819 (22 februarie), Statele Unite au plătit africanilor din Liberia actuală, un teritoriu de 43000 de mile, oferit negrilor ce doreau să se repatrieze.

Deși în anii 1812-1814 rivalitatea anglo-americană a *îmbrăcat* din nou *haina militară*, având ca *măr al discordiei* dorința ocupării Canadei de către Federație, finalul conflictului transformă Paralela 49° Latitudine Nordică într-o frontieră *perpetuă*, înscrisă în *Tratatul* din 20 octombrie 1818. Americanii au găsit din nou momentul oportun privind renunțarea la extensia *zestrei* lor spre Miază-Noapte, întrucât puternica alianță anglo-franceză, care se contura atunci, le-ar fi adus, cu certitudine, diminuarea programului și a ritmului economic, riguros propulsate.

În 1812, numărul statelor din Federația Americană ajunsese la 26, dublu comparativ cu etapa Războiului Independenței față de Anglia. Apoi, ca urmare a confruntărilor cu Mexicul din 1846 - 1848, sunt preluate zonele Texas, New Mexico și California, parțial Arizona, granița meridională fiind stabilită pe Rio Grande (24° 33' Longitudine Sudică). Mexicul a primit, pentru aceste pământuri, 15 milioane de dolari.

Tranzacțiile comerciale teritoriale sunt folosite la 30 martie 1867 cu Imperiul Țarist, de la care americanii cumpără Peninsula Alaska (7,2 milioane de dolari), devenită oficial statul 49 al Federației în 1959, concomitent cu Hawaii (statul 50). De remarcat aspectul că ideea unei *Uniuni coloniale* data încă din 1754, aparținând lui Benjamin Franklin (1706 - 1790).

Intrarea în *contemporanitatea* americană s-a făcut, după aprecierile analiștilor autohtoni, în urma Războiului de Secesiune (1861 - 1865), când *abolitioniștii* nordici ai sclaviei, practică în zece state sudice, obțin victoria, favorizând astfel dezvoltarea multilaterală a Statelor Unite ale Americii, devenite, încă de la sfârșitul secolului XIX, cea mai mare putere industrială a Lumii.

Originalitatea, dar și seriozitatea *romantică* a americanilor se manifestă pregnant în cele mai diverse componente administrative care definesc marea lor națiune. De exemplu, pe suprafața însumând 9363123 de kmp, ființează acum 50 de state, cifra rotundă statornică, probabil, statistic, tocmai pentru a se reține mai ușor de către toți locuitorii Mapamondului.

Oricare dintre denumirile acestor entități teritoriale, ce compun Federația Americană, surprind anumite *simboluri*, fiind *talonate* de cuvinte expresive folosite atunci când se prezintă în sens geo-istoric, politic, turistic, administrativ, economic, spiritual. Cele mai multe fac referiri la *Florile Pământului*, adunate acolo, între Atlantic și Pacific, între Mexic și Canada, ca într-o formidabilă *Grădină Botanică* prefigurativă, dar și concludivă pentru ceea ce reprezintă *lumea americană* în mondialitate.

Ideea ca fiecare stat, din cele 50 care compun Federația Americană, să își *croiască* personalitatea teritorială pornind de la gingășia florilor, nu i-a oprit însă pe locuitorii acestora să *consume*, din ordine și rațiuni superioare, sute de mii de tone de *muniție* pentru ocuparea altor *câmpuri cu flori* de pe Glob. Motivația este aceea că asemenea *elizee* aparțin unor potențiali adversari în ceea ce presupune *supremația romanticilor*.

Iată, în continuare, tabloul sinoptic ce *innobilează*, cu denumiri administrative convenționale, dar și cu nume de flori, toate Statele Unite ale Americii, așa cum sunt înscrise, cu multă delicatețe, dar sistematizat, în lucrarea *Our Nation's History* realizată de Wayne E. King și John L. Napp în 1989 la *Media Materials* Baltimore, Maryland.

Nr. crt.	Denumirea oficială	Denumirea convențională	Intrarea în Uniune	Floarea statului	Orașul cel mai important
0	1	2	3	4	5
1.	Alabama	Statul Bumbacului	1819 (22)	Camelia	Birmingham
2.	Alaska	Marele Ținut	1959 (49)	Nu-mă-uita	Anchorage
3.	Arizona	Marele Canion	1912 (48)	Cactusul saguaro	Phoenix
4.	Arkansas	Tărâmul Șansei	1836 (25)	Mărul înflorit	Little Rock
5.	California	Statul de Aur	1850 (31)	Macul de aur	Los Angeles
6.	Colorado	Statul Centenar	1876 (38)	Căldărușa	Denver
7.	Connecticut	Statul Nucșoarei	1788 (5)	Laurul	Hartford
8.	Delaware	Primul Stat	1787 (1)	Piersicul în floare	Wilmington
9.	Florida	Statul Răsăritului	1845 (27)	Portocalul înflorit	Jacksonville
10.	Georgia	Statul Piersicilor	1788 (4)	Trandafirul cherokee	Atlanta
11.	Hawaii	Statul "Aloha"	1959 (50)	Hibiscusul	Honolulu
12.	Idaho	Statul Pietrelor Prețioase	1890 (43)	Sirinderica	Boise
13.	Illinois	Statul Preeriei	1818 (21)	Toporașul	Chicago
14.	Indiana	Statul "Hoosier"	1816 (19)	Bujorul	Indianapolis
15.	Iowa	Statul Ager	1846 (29)	Trandafirul sălbatic	Des Moines

PREȘEDINȚII STATELOR UNITE ALE AMERICII

16.	Kansas	Statul Florii Soarelui	1861 (34)	Floarea Soarelui	Wichita
17.	Kentucky	Statul Ierbii Albastre	1792 (15)	Rodia	Louisville
18.	Louisiana	Statul Pelicanilor	1812 (18)	Magnolia	New Orleans
19.	Maine	Statul Pinilor	1820 (23)	Conul de pin	Portland
20.	Maryland	Statul Liber	1788 (7)	Floarea cu miez negru	Baltimore
21.	Massachusetts	Statul dintre Păduri	1788 (6)	Păducelul	Boston
22.	Michigan	Statul Polifag	1837 (26)	Mărul înflorit	Detroit
23.	Minnesota	Statul Sfânt	1858 (32)	Papucul doamnei	Minneapolis
24.	Mississippi	Statul Magnoliei	1817 (20)	Magnolia	Jackson
25.	Missouri	Statul Arată-mă	1821 (24)	Păpădia	St. Louis
26.	Montana	Statul Comorii	1889 (41)	Ricinul	Billings
27.	Nebraska	Statul Porumbului Înalt	1867 (37)	Verigeaua	Ohama
28.	Nevada	Statul de Argint	1864 (36)	Salcia	Las Vegas
29.	New Hampshire	Statul de Granit	1788 (9)	Liliacul	Manchester
30.	New Jersey	Statul Grădină	1787 (3)	Vioreaua	Newark
31.	New Mexico	Pământul Încântării	1912 (47)	Yucca	Albuquerque
32.	New York	Statul Imperiu	1788 (11)	Trandafirul	New York City
33.	North Carolina	Statul Tocului cu Smoală	1789 (12)	Singerul	Charlotte
34.	North Dakota	Statul Indienilor Sioux	1889 (39)	Trandafirul de preerie	Fargo
35.	Ohio	Statul Ochiului Dolarului	1803 (17)	Garoafa roșie	Cleveland

PETRE POPA DAN GABRIEL POPA

36.	Oklahoma	Statul Timpuriu	1907 (46)	Vâscul	Oklahoma
37.	Oregon	Statul Castorului	1859 (33)	Strugurele	Portland
38.	Pennsylvania	Statul Pietrelor	1787 (2)	Dafinul de munte	Philadelphia
39.	Rhode Island	Statul Micuțul Rhody	1790 (13)	Violeta	Providence
40.	South Carolina	Statul Palmierilor	1788 (8)	Iasomia galbenă	Columbia
41.	South Dakota	Statul Coioților	1889 (40)	Dedița	Sioux Falls
42.	Tennessee	Statul Voluntarilor	1796 (16)	Irisul	Memphis
43.	Texas	Statul Stelei Singurate	1845 (28)	Albăstreaua	Houston
44.	Utah	Statul Stopurilor	1896 (45)	Crinul	Salt Lake
45.	Vermont	Statul Muntelui Verde	1791 (14)	Trifoiul	Burlington
46.	Virginia	Statul Vechiului Dominion	1788 (10)	Amerul	Norfolk
47.	Washington	Statul Peren	1889 (42)	Trandafirul de munte	Seattle
48.	West Virginia	Statul Muntelui	1863 (35)	Rhododendronul	Charleston
49.	Wisconsin	Statul Insignei	1848 (30)	Violeta de pădure	Milwaukee
50.	Wyoming	Statul Egalității	1890 (44)	Floarea indiană	Casper

După cum rezultă din cele prezentate mai sus, Federația Americană actuală este constituită din 50 de state, aderarea la Uniune făcându-se, însă, în diferite etape temporale. Fiecare entitate administrativă poartă un nume oficial, care este dublat de o *particularizare* stabilită în raport cu specificul relativ al teritoriului propriu, intrat în conștiința cetățenească de-a lungul anilor ce le consacra existența. Totodată, componentele

amintite folosesc, în sens *romantic* tradițional, câte un simbol din rândurile florilor *agreate de demografia* acestor locuri, iar în cele mai multe cazuri, așezarea urbană reprezentativă, cu mici excepții, nu este și sediul administrativ al statului respectiv.

Astfel, păstrând ordinea alfabetică a celor 50 de state amintite anterior, precizăm că activitatea guvernatorilor se realizează, cu deplin succes, din următoarele centre, în esență, adevărate *capitale* provinciale: Montgomery (Alabama), Juneau (Alaska), Phoenix (Arizona), Little Rock (Arkansas), Sacramento (California), Denver (Colorado), Hartford (Connecticut), Dover (Delaware), Tallahassee (Florida), Atlanta (Georgia), Honolulu (Hawaii), Boise (Idaho), Springfield (Illinois), Indianapolis (Indiana), Des Moines (Iowa), Topeka (Kansas), Frankfort (Kentucky), Baton Rouge (Louisiana), Augusta (Maine), Annapolis (Maryland), Boston (Massachusetts), Lansing (Michigan), St. Paul (Minnesota), Jackson (Mississippi), Jefferson City (Missouri), Helena (Montana), Lincoln (Nebraska), Carson City (Nevada), Concord (New Hampshire), Trenton (New Jersey), Santa Fe (New Mexico), Albany (New York), Raleigh (North Carolina), Bismarck (North Dakota), Columbus (Ohio), Oklahoma City (Oklahoma), Salem (Oregon), Harrisburg (Pennsylvania), Providence (Rhode Island), Columbia (South Carolina), Pierre (South Dakota), Nashville (Tennessee), Austin (Texas), Salt Lake City (Utah), Montpelier (Vermont), Richmond (Virginia), Olympia (Washington), Charleston (West Virginia), Madison (Wisconsin), Cheyenne (Wyoming). Câteva dintre acestea sunt eponime celebre: Washington, Lincoln, Bismarck etc.

Din punct de vedere cronologic, se ajunge la concluzia că formarea Uniunii Statelor Americane a avut un ritm suficient de lent, între primele coabitări sub același stindard, ori ideal, și finalizarea procesului istoric adus în discuție, existând nu mai puțin de 172 de ani.

Amplul interval temporal a fost determinat, printre altele, de: constituirea succesivă a statelor, cu deosebire a celor vestice, sporirea neuniformă a numărului de locuitori, adoptarea anumitor legiuri având un pronunțat caracter local, diferențierea economică și socială între Nord și Sud, confruntările militare interne ori externe, distanțele apreciabile dintre granițele terestre septentrională și meridională, lipsa mijloacelor de comunicare de la Atlantic la Pacific, dificultatea dislocării influenței britanice și a altor state euro-asiatice asupra diverselor zone transoceanice, teama *liderilor* provinciali de a nu pierde privilegiile etc.

Statele care s-au aflat la temelia Federației Americane sunt Delaware, Pennsylvania și New Jersey, *trio* format în 1787, anul adoptării **Constituției**, în vigoare, cu amendamente, până astăzi. Au urmat, în 1788, altele *opt*: Georgia, Connecticut, Massachusetts, Maryland, South Carolina, New Hampshire, Virginia și New York, iar în 1789, North Carolina. Grupul celor 13 colonii care s-au *răzvrătit* împotriva metropolei londoneze a fost completat, în 1790, de Rhode Island.

Așadar, la baza actualei Federații Americane s-au aflat inițial cele 13 state de pe Coasta de Est a *Lumii Noi*, care în urma Războiului de Independență din 1775-1783 au obținut un statut de egalitate internațională cu Anglia, diminuând atunci vastul Imperiu Britanic din punct de vedere teritorial, administrativ, economic, demografic.

După 1790, când s-a demonstrat că prevederile legii fundamentale americane ofereau drepturi egale tuturor statelor existente, ori celor ce se vor crea pe teritoriile centrale și vestice, acestea au accesat în Uniune pe măsura înființării lor, a consolidării și stabilirii obiectivelor sociale, economice, militare și culturale, apropiate sau identice cu *strategiile* inițiatorilor formulei republicane.

Luând ca reper *dinamica* intrării în Statele Unite ale Americii, după 1790, a celorlalte 37 de structuri administrative, se poate stabili următoarea succesiune: Vermont (1791), Kentucky (1792), Tennessee (1796), Ohio (1803), Louisiana (1812), Indiana (1816), Mississippi (1817), Illinois (1818), Alabama (1819), Maine (1820), Missouri (1821), Arkansas (1836), Michigan (1837), Florida (1845), Texas (1845), Iowa (1846), Wisconsin (1848), California (1850), Minnesota (1858), Oregon (1859).

Pe durata Războiului de Secesiune (1861-1865), au aderat la Federație statele Kansas (1861), West Virginia (1863) și Nevada (1864). Încheierea ostilităților interne cu victoria Nordului, va facilita extinderea imediată a Uniunii cu Nebraska (1867) și Colorado (1876). *Cronologia* înregistrează apoi, în 1889, un adevărat *record* prin intrarea în Uniune a patru state importante, respectiv: North Dakota, South Dakota, Montana și Washington.

Până la Primul Război Mondial, practic, procesul istoric al formării Statelor Unite ale Americii s-a finalizat, aderând administrativ la *marea familie*: Idaho (1890), Wyoming (1890), Utah (1896), Oklahoma (1907), New Mexico (1912) și Arizona (1912). Contextul internațional postbelic a devenit favorabil americanilor, inclusiv prin alipirea teritoriilor Alaska și

Hawaii, ambele în 1959, numărul statelor din Federație fixându-se atunci, așadar, la 50, *spectrul* menținut, prin modalități specifice, și astăzi.

Simbolistica americană de factură *romantică*, tradițională, dar mai ales cea realistă, contemporană, este prezentă, indubitabil, pe toate meridianele și paralelele Pământului, inițiativele politice, administrative și economice *bicentenary* transformându-se, inclusiv din *unghiul* de vedere al independenței militare, într-o realitate mondială greu de egalat.

The 50 United States

Alaska - The Great Land
Union Entry: 1959 (#49)
State Flower: Forget-Me-Not
Largest City: Anchorage

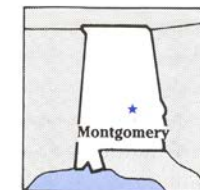
California - Golden State
Union Entry: 1850 (#31)
State Flower: Golden Poppy
Largest City: Los Angeles

Arizona - Grand Canyon State
Union Entry: 1912 (#48)
State Flower: Saguaro Cactus
Largest City: Phoenix

Colorado - Centennial State
Union Entry: 1876 (#38)
State Flower: Columbine
Largest City: Denver

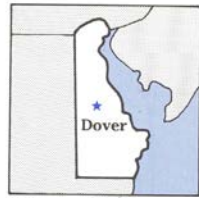
Alabama - Cotton State
Union Entry: 1819 (#22)
State Flower: Camellia
Largest City: Birmingham

Arkansas - Land of Opportunity
Union Entry: 1836 (#25)
State Flower: Apple Blossom
Largest City: Little Rock

Connecticut - Nutmeg State
Union Entry: 1788 (#5)
State Flower: Mountain Laurel
Largest City: Hartford

Delaware - First State
 Union Entry: 1787 (#1)
 State Flower: Peach Blossom
 Largest City: Wilmington

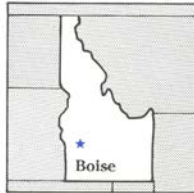
Florida - Sunshine State
 Union Entry: 1845 (#27)
 State Flower: Orange Blossom
 Largest City: Jacksonville

Georgia - Peach State
 Union Entry: 1788 (#4)
 State Flower: Cherokee Rose
 Largest City: Atlanta

Hawaii - Aloha State
 Union Entry: 1959 (#50)
 State Flower: Hibiscus
 Largest City: Honolulu

Idaho - Gem State
 Union Entry: 1890 (#43)
 State Flower: Syringa
 Largest City: Boise

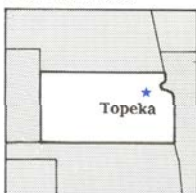
Illinois - Prairie State
 Union Entry: 1818 (#21)
 State Flower: Violet
 Largest City: Chicago

Indiana - Hoosier State
 Union Entry: 1816 (#19)
 State Flower: Peony
 Largest City: Indianapolis

Iowa - Hawkeye State
 Union Entry: 1846 (#29)
 State Flower: Wild Rose
 Largest City: Des Moines

Kansas - Sunflower State
 Union Entry: 1861 (#34)
 State Flower: Sunflower
 Largest City: Wichita

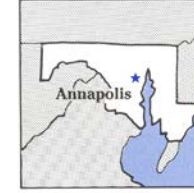
Kentucky - Bluegrass State
 Union Entry: 1792 (#15)
 State Flower: Goldenrod
 Largest City: Louisville

Louisiana - Pelican State
 Union Entry: 1812 (#18)
 State Flower: Magnolia
 Largest City: New Orleans

Maine - Pine Tree State
 Union Entry: 1820 (#23)
 State Flower: Pine Cone
 Largest City: Portland

Maryland - Free State
 Union Entry: 1788 (#7)
 State Flower: Blackeyed Susan
 Largest City: Baltimore

Massachusetts - Bay State
 Union Entry: 1788 (#6)
 State Flower: Mayflower
 Largest City: Boston

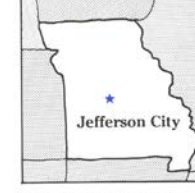
Michigan - Wolverine State
 Union Entry: 1837 (#26)
 State Flower: Apple Blossom
 Largest City: Detroit

Minnesota - Gopher State
 Union Entry: 1858 (#32)
 State Flower: Lady's Slipper
 Largest City: Minneapolis

Mississippi - Magnolia State
 Union Entry: 1817 (#20)
 State Flower: Magnolia
 Largest City: Jackson

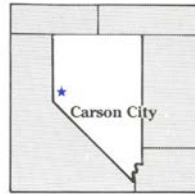
Missouri - Show Me State
 Union Entry: 1821 (#24)
 State Flower: Hawthorn
 Largest City: St. Louis

Montana - Treasure State
Union Entry: 1889 (#41)
State Flower: Bitterroot
Largest City: Billings

Nebraska - Cornhusker State
Union Entry: 1867 (#37)
State Flower: Goldenrod
Largest City: Omaha

Nevada - Silver State
Union Entry: 1864 (#36)
State Flower: Sagebrush
Largest City: Las Vegas

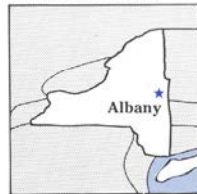
New Hampshire - Granite State
Union Entry: 1788 (#9)
State Flower: Purple Lilac
Largest City: Manchester

New Jersey - Garden State
Union Entry: 1787 (#3)
State Flower: Purple Violet
Largest City: Newark

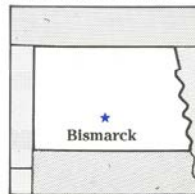
New Mexico - Land of Enchantment
Union Entry: 1912 (#47)
State Flower: Yucca
Largest City: Albuquerque

New York - Empire State
Union Entry: 1788 (#11)
State Flower: Rose
Largest City: New York City

North Carolina - Tar Heel State
Union Entry: 1789 (#12)
State Flower: Dogwood
Largest City: Charlotte

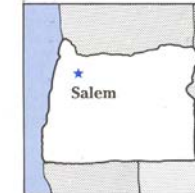
North Dakota - Sioux State
Union Entry: 1889 (#39)
State Flower: Wild Prairie Rose
Largest City: Fargo

Ohio - Buckeye State
Union Entry: 1803 (#17)
State Flower: Scarlet Carnation
Largest City: Cleveland

Oklahoma - Sooner State
Union Entry: 1907 (#46)
State Flower: Mistletoe
Largest City: Oklahoma City

Oregon - Beaver State
Union Entry: 1859 (#33)
State Flower: Oregon Grape
Largest City: Portland

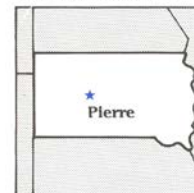
Pennsylvania - Keystone State
Union Entry: 1787 (#2)
State Flower: Mountain Laurel
Largest City: Philadelphia

Rhode Island - Little Rhody
Union Entry: 1790 (#13)
State Flower: Violet
Largest City: Providence

South Carolina - Palmetto State
Union Entry: 1788 (#8)
State Flower: Yellow Jessamine
Largest City: Columbia

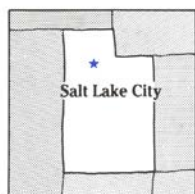
South Dakota - Coyote State
Union Entry: 1889 (#40)
State Flower: Pasque
Largest City: Sioux Falls

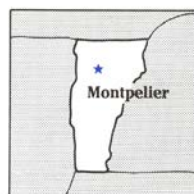
Tennessee - Volunteer State
Union Entry: 1796 (#16)
State Flower: Iris
Largest City: Memphis

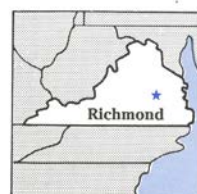
Texas - Lone Star State
Union Entry: 1845 (#28)
State Flower: Bluebonnet
Largest City: Houston

Utah - Beehive State
Union Entry: 1896 (#45)
State Flower: Sego Lily
Largest City: Salt Lake City

Vermont - Green Mt. State
Union Entry: 1791 (#14)
State Flower: Red Clover
Largest City: Burlington

Virginia - Old Dominion State
Union Entry: 1788 (#10)
State Flower: Amer. Dogwood
Largest City: Norfolk

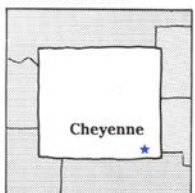
Washington - Evergreen State
Union Entry: 1889 (#42)
State Flower: W. Rhododendron
Largest City: Seattle

West Virginia - Mountain State
Union Entry: 1863 (#35)
State Flower: Big Rhododendron
Largest City: Charleston

Wisconsin - Badger State
Union Entry: 1848 (#30)
State Flower: Wood Violet
Largest City: Milwaukee

Wyoming - Equality State
Union Entry: 1890 (#44)
State Flower: Indian Paintbrush
Largest City: Casper

Interesting Facts

- Area of the 50 states: 3,634,420 sq. mi.
- Smallest state: Rhode Island (1,214 sq. mi.)
- Largest state: Alaska (586,412 sq. mi.)
- Northernmost town: Barrow, Alaska
- Southernmost town: Hilo, Hawaii
- Easternmost town: West Quoddy Head, Maine
- Westernmost point: Cape Wrangell, Aleutians, Alaska
- Highest waterfall: Yosemite, California (2,425 ft.)
- Lowest point: Death Valley, California (- 282 ft.)
- Highest lake: Waiau, Hawaii (13,020 ft.)

0000000

II. RĂZBOIUL INDEPENDENȚEI COLONIILOR ENGLEZE DIN AMERICA DE NORD (1774-1783). FORMAREA STATELOR UNITE ALE AMERICII

În literatura de specialitate, *Războiul de independență al coloniilor engleze* din spațiul american este acceptat ca eveniment cu *valențe de revoluție modernă*, întrucât, prin programele politice și economice, a imprimat o dinamică de excepție în definirea acestei mari națiuni de pe *Mapamond*.

Ațiunile *sistemic*e ale monarhiei britanice, în Indiile de Vest, s-au inaugurat în aprilie 1606, prin Compania Comercială Londoneză, având ca obiectiv organizarea administrativă a teritoriului din *Lumea Nouă*. Peste un an, în mai 1607, era întemeiat, pentru arealul transatlantic, orașul Jamestown, prima așezare permanentă americană, interesant epicentru al *pionieratului* englez dincolo de Europa.

Ulterior, *cele treisprezece colonii britanice*, constituite în estul Americii de Nord, au demonstrat că, în secolele XVII-XVIII, aveau posibilitatea să *etaleze* importante resurse economice (pământ fertil, bumbac, cereale, tutun, cafea, trestie de zahăr, unități pentru prelucrarea peștelui, mici întreprinderi din domeniul metalurgic), locuitorii lor *exprimau*, datorită științei de carte, ori calităților native și perseverenței, o valoroasă capacitate intelectuală, cu multiple origini europene, activau în primele grupări politice, aduse, ca sens, de pe *Vechiul Continent*, iar instruirea militară era în plină

ascensiune. De aceea, prin luptă, își vor dobândi independența*.

În temporalitatea dintre 1606-1674, *demografia* arăta procente interesante. Astfel, majoritatea populației albe (aproximativ 82%) era de proveniență engleză, cu toate că, la sfârșitul veacului XVII, Londra nu mai constituia principalul *rezervor al emigrației* europene spre America. Se detașau comunitățile din Boston, New York, Philadelphia. După diminuarea drastică a numărului autohtonilor *amerindieni*, numiți, convențional, *indieni*, sau *pieile roșii*, din Africa au fost aduși numeroși negri, ajunși, în majoritatea cazurilor, sclavi ai zonelor agricole. Reprezentau, pentru secolul XVIII, aproximativ 16%. Diferența era formată din irlandezi, scoțieni, germani, francezi, olandezi, evrei. Emigranții deveniseră mici industriași, negustori, fermieri, plantatori. Ca urmare, se poate aprecia că, în veacurile XVII-XVIII, America de Nord ajunsese fundamental engleză, dar conducerea se realiza prin colaborare cu ceilalți locuitori albi ai Continentului.

Monarhul care a inițiat organizarea sistemică a *Lumii Noi* a fost Iacob I Stuart (1603-1625). Pentru fiecare colonie, prima fiind Virginia (1607), *opera* exploratorului Walter Raleigh (1522/1524-1618), existau *guvernator* și *adunare* cu funcții administrative. Legiferarea provenea numai de la *Parlamentul englez*, existând obligativitatea respectării hotărârilor londoneze pe tot cuprinsul statalității. Regele avea

---

* Coloniile americane de pe Coasta de Est a *Lumii Noi*, care au obținut independența, prin războiul din 1774-1783, contra Angliei, au fost: 1. Massachusetts; 2. Rhode Island; 3. New Hampshire; 4. Connecticut; 5. Virginia; 6. Georgia; 7. Carolina de Nord; 8. Carolina de Sud; 9. Maryland; 10. New York (inițial, New Amsterdam); 11. New Jersey; 12. Delaware; 13. Pennsylvania.

posibilitatea să anuleze, din metropolă, deciziile forurilor locale. Ca structură socială, coloniile relevau, în general, un *spectru* aproape identic. În raport de puterea lor economică, principalele grupări se constituiau durabil și convingător.

Astfel, *aristocrația* era alcătuită din mari comercianți, mari plantatori, avocați, clerici bogați, funcționari superiori, din rândurile cărora se stabileau, de regele englez, constant, guvernatorii. În interiorul diverselor profesii exista o anumită ierarhizare. Un loc bine definit îl avea *clasa mijlocie*, compusă din fermieri, ce stăpâneau suprafețe de teren, lucrate, de regulă, prin forțe proprii, ori din meșteșugari independenți și mici comercianți.

Exista, de asemenea, categoria socială numită, simbolic, *mâinile închiriate*, constituită din lucrători, pescari, crescători de animale, alți oameni liberi, lipsiți de avere. Nu aveau drept de vot și nici posibilitatea să ocupe funcții publice. În lumea Americii de Nord, multe colonii engleze foloseau *sclavii albi (indentured servants)*, persoane care, practic, se vindeau unor stăpâni, pe patru-cinci ani, pentru a-și plăti călătoria din Europa, peste Oceanul Atlantic. Inițial, oamenii liberi deveneau, de bună voie, proprietatea unor coloniști interesați în realizarea de beneficii, folosind mână de lucru ieftină.

O grupare specială a fost cea a *condamnaților* pentru diverse delikte în Marea Britanie, sau în Franța, trimiși, apoi, în America de Nord, fără voia lor, pentru a se evita, astfel, aglomerarea închisorilor europene. Totodată, așa cum s-a precizat, în coloniile engleze ale Americii de Nord s-au adus, din teritoriile africane, numeroși negri, transformați în *sclavi moderni*, al căror tratament, pe *Noul Continent*, se diferenția în raport de zonă geografică, economie, proprietari, calități motrice

și intelectuale. Comerțul cu africani a fost practicat, mai ales, de Spania. Toate aceste categorii au acceptat, principial, ideea independenței față de Anglia, având motive diferite, raportate atât la interesele imediate, dar și la *antamarea* activităților viitoare.

Neînțelegerile transatlantice de la interferența secolelor XVII-XVIII au fost, inițial, o urmare firească a celor *patru războaie* europene, amintite anterior, în care s-au implicat, de fiecare dată, inclusiv Anglia și Franța, devenite opozante, prevalent, pentru supremația *Vechiului Continent*, dar, exprimată vizibil, concomitent, prin atitudinea lor față de problema coloniilor din America de Nord.

Astfel, în 1688-1697, Franța s-a confruntat cu *Liga de la Augsburg*, formată din Imperiul Romano-German (condus de la Viena), Suedia, Spania, Anglia, eveniment ulterior Revoluției moderne londoneze (1642-1649). Atunci, la sfârșitul veacului XVII, Parisul a dorit să-și redobândească rolul deținut anterior, inclusiv acela de mare putere americană. Prin *Tratatul de pace de la Ryswich* (20 septembrie 1697), Franța, învinsă, era obligată să cedeze anumite teritorii europene pentru imperiali, pierdea supremația navală, recunoștea, oficial, ca rege constituțional britanic, pe Wilhelm de Orania (1689-1702), implicit superioritatea coloniilor americane de dincolo de Atlantic, aflate sub administrație engleză, comparativ cu cele proprii.

Următorul conflict, *Războiul de succesiune la tronul Spaniei* (1701-1713), finalizat cu *Pacea de la Utrecht* (11 aprilie 1713), a implicat Franța în operațiuni militare împotriva armatelor din Olanda și Austria, sprijinite de Anglia. Cu toate că familiei de Bourbon i se recunoaște domnia spaniolă a noului rege, Filip V (1700-1741, cu întreruperi), totuși, Franța își

restrânge hegemonia europeană, iar în plan american, influența Parisului rămâne diminuată.

Anii 1740-1748 aduc, în prim-plan, *Războiul de succesiune la tronul Austriei*. Anglia a sprijinit Viena, iar, la rândul său, Imperiul Habsburgic va contribui la scăderea continuă a puterii Franței în sens european și transatlantic. *Pacea de la Aachen* (18 octombrie 1748), a consemnat acceptul Marilor Puteri față de *Pragmatica Sancțiune*, favorabilă încoronării Mariei Tereza (1740-1780).

Așa cum s-a precizat, între 1756-1763, are loc *Războiul de 7 ani*, Anglia, Prusia, Portugalia, contra Franței, Austriei, Rusiei, Suediei, Saxoniei, Spaniei. *Pacea* s-a încheiat la *Paris* (10 februarie 1763), urmată de cea de la *Hubertusburg* (15 februarie 1763). Vor inclina, definitiv, *balanța americană* în favoarea Angliei, întrucât Franța cedează toată Canada monarhiei britanice, iar Louisiana, aflată în Golful Mexic, Spaniei. A luat sfârșit, astfel, puterea colonială a Franței moderne în zonele americane.

Pentru confruntările amintite, *Lumea Nouă* a furnizat metropolelor europene ostași, armament, alimente, iar în timpul pregătirii *Războiului de 7 ani* (1756-1763), *discordiile* au început, practic, pe continentul descoperit încă din secolul XV, transferându-se, apoi, în *Lumea Veche*, urmările evenimentelor având determinări multiple.

Semnificativ, primele conflicte militare s-au derulat în interiorul coloniilor americane dependente de Franța și de Anglia. Este vorba de acțiunea din 1754, petrecută pe valea râului Ohio, unde se afla un comandament militar autohton american, condus de George Washington, remarcat, apoi, în contextul derulării *Războiului de independență*. Era inițiată așa-numita *fază americană a Războiului de 7 ani*, când

Franța a încercat, pentru ultima oară, dar fără succes, să obțină supremația anumitor zone transatlantice, locuite, parțial, de *aborigeni*, ajutați, însă, de britanicii *alogeni*.

Ca urmare, sub influență engleză, coloniștii s-au apropiat, inițial, de *Confederația celor șase triburi irocheze*, ce se dovedeau contrare Franței. **Convenția** acestora are loc la Albany, 19 iunie 1754. Aici se regăsesc, pentru prima oară, reprezentanții unor puternice structuri administrative nord-americane, din rândurile cărora se vor alege viitorii *congresmeni*, decizionali ai statutului de neatârnare față de europeni. La Albany (1754) s-a expus, în fond, primul **Proiect de Uniune Colonială**, atribuit lui Benjamin Franklin (1706-1790), adoptat, ulterior, de o *conferință specială*. Se dorea, pe fundalul *Războiului de 7 ani*, declanșat, oficial, în Europa, de Londra (10 ianuarie 1756), în principal, dislocarea totală a Franței și proclamarea, imediată, a independenței transatlantice față de Anglia.

Adunările legislative din mai multe colonii nu au aprobat, însă, **Proiectul Uniunii de la Albany** (1754). Printre acestea s-au aflat, surprinzător, teritoriile: New Hampshire, Massachussets, Rhode Island, Connecticut, Pennsylvania, Maryland, New York. Totuși, conceptul revoluționar al neatârnării naționale *debutase* în lumea politică a timpului, având, deja, mulți adepți.

Anglia rămânând, după **Tratatele de la Paris** (10 februarie 1763) și **Hubertusburg** (15 februarie 1763), din finalul *Războiului de 7 ani*, singurul stăpân al Americii de Nord, prin înlăturarea Franței, nu a reușit, totuși, să diminueze, consistent, *suportul popular* al dorinței de libertate a coloniștilor intrați în conflict deschis cu monarhia londoneză. Mulți militanți americani susțineau ideile filosofului și politicianului englez John Locke (1632-1704): „*Orice guvernare*

locală are menirea să asigure protecția proprietății, iar când un guvern încalcă privilegiile proprietarilor, trebuie înlăturat”. Tot John Locke a folosit cugetarea: „*Sufletul omului, la naștere, este ca o foaie nescrisă (tabula rasa), în consecință, trebuie înnobilit prin inițiative pozitive, înălțătoare*“. Este înscrisă în **Eseu asupra intelectului omenesc** (1690).

Așadar, la mijlocul secolului XVIII, deși devenise singurul stăpân european al coloniilor din America de Nord, Anglia era, deja, atrasă în conflictul economic și militar pentru aceste spații administrate de la Londra, unele având multiple resurse, ce puteau să concureze, cu succes, metropola, în perspectiva confruntărilor privind independența.

Dinastia britanică a încercat, în continuare, să domine teritoriile sale, cu deosebire, în sens legislativ. Astfel, în aprilie 1764, Parlamentul englez a adoptat, având aprobarea regelui George III de Hanovra (1760-1820), **Legea zahărului**, stabilind taxe importante pentru cei ce *translau* mărfurile zonelor americane. Apoi, în martie 1765, prin **Legea timbrului**, erau prevăzute, de asemenea, restricții privind importurile din Anglia și exporturile din America, activități practicate, frecvent, de cetățenii *Noului Continent*, considerați, însă, contribuabili ai metropolei.

Concomitent, coloniile americane au solicitat *reprezentativitate* în forurile londoneze, exprimând, astfel, opoziția oficială față de aceste *restricționări*, neacceptate de adunările coloniale legislative locale. Inițial, revolta față de britanicii continentali s-a exprimat sub forma scrisorilor, petițiilor, memoriilor, unele formulate foarte dur la adresa metropolei, cum este **Rezoluția legislativă din Virginia**, numită, istoriografic, **Prologul revoluției americane**.

În preajma Războiului de independență, pe teritoriul Americii de Nord au existat mai multe organizații politice ale coloniștilor, precum *Fiii libertății*, *Fiicele libertății*, *Societățile de corespondență*, cu activități în marile centre urbane New York, Philadelphia, Charleston, dar și în Europa. De aceea, în urma unor acțiuni incisive asupra funcționarilor englezi din asemenea orașe, Parlamentul britanic va anula **Legea timbrului** din 1765, păstrând, simbolic, taxa pe ceai. Ministrul de finanțe al Angliei, Charles Townshend, a impus, însă, noi condiții de import-export pentru sticlă, plumb, vopsele, trestie de zahăr. *Repudierea* mărfurilor engleze în colonii a determinat demiterea ministrului amintit, dar, starea de spirit a rămas, în continuare, tensionată.

La începutul anului 1773, *Compania britanică a Indiilor de Vest* s-a aflat, realmente, în pragul falimentului, datorită *boicotării* produselor engleze aduse pentru americani. Acțiunea a culminat cu ceea ce numim *Partida de ceai de la Boston* (16-17 decembrie 1773), când, din corăbiile ce ancoraseră în port, pentru a descărca mărfuri provenind de pe Continent, au fost aruncate în apa golfului, de către un grup al coloniștilor deghizați în indieni, mari cantități de ceai.

Guvernul londonez, cu acceptul regelui George III de Hanovra (1760-1820), va trece la represalii. Așa, de exemplu, comandamentul militar britanic a intervenit, în forță, atât la Boston (portul fiind închis, 1 iunie 1774), dar și pentru a distruge depozitul de armament al coloniștilor de la Concorde.

Primul Congres Continental al coloniilor nord-americane, inițiativă a viitorului stat Virginia, lansată, oficial, 27 mai 1774, a avut loc, în perioada 5 septembrie - 14 octombrie 1774, la Philadelphia.

Conceput, inițial, ca *for consultativ*, a însumat, efectiv, calitățile proprii organismelor *decizionale*. Ca dovadă, în septembrie 1774, Congresul de la Philadelphia a hotărât asupra numirii colonelului George Washington în funcția de comandant al armatei coloniale.

Prima confruntare dintre detașamentele metropolei și cele ale luptătorilor americani s-a desfășurat în mica localitate Lexington. Se va încheia cu succesul *episodic* al grupării militare a coloniilor, planul de luptă fiind stabilit de meșterul argintar Paul Revere. Au fost 273 de morți sau răniți din rândurile britanicilor (*tunicile roșii*), precum și 95 din efectivele coloniștilor. În urma acestui conflict, datat 19 aprilie 1775, s-a declanșat, practic, războiul revoluționar american împotriva Angliei.

La 10 mai 1775, era întrunit, tot la Philadelphia, **Al Doilea Congres Continental**, care, în ziua de 4 iulie 1776, a adoptat **Declarația de Independență** a coloniilor americane față de Londra, propusă, ca idee, prin reprezentantul Virginiei, Richard Henry Lee. **Documentul** a fost redactat, pentru început, într-un comitet format numai din cinci membri ai Congresului, 2 iulie 1776, de Thomas Jefferson (1743-1826). Semnificativ, 4 iulie se va transforma în **Sărbătoarea Națională** a acestui nou stat al lumii moderne, *celebrată* anual.

Intervenția britanică a *tunicilor roșii* a devenit masivă și operantă, ca urmare a conținutului **Proclamației regale** din 1 august 1775, când se ordona, „*înăbușirea rebeliunii*“. Operațiunile militare ale coloniștilor s-au dovedit, încă de la început, ofensive, contrare atât armatei engleze, cât și *loaliștilor*.

De-a lungul războiului, au avut loc *14 bătălii*, pe un front de 1 600 de km lungime și 900 de km lățime. Dintre acestea, *patru* s-au încheiat cu victoria elocventă

a americanilor, localizate la Trenton (decembrie 1776), Saratoga (octombrie 1777), Valley Forge (iarna 1777-1778), Yorktown (30 septembrie - 19 octombrie 1781). Toate au rămas adevărate momente de glorie pentru ofițerii și soldații lui George Washington, *constructorul* Armatei Coloniilor Unite.

Cele mai tensionate etape au fost atunci când, temporar, militarii englezi au ocupat orașele New York (15 septembrie 1776) și Philadelphia (27 septembrie 1777), remarcându-se, în asemenea lupte, generalul englez John Burgoyne, dar și generalul american Henry Gates.

Se poate aprecia conexiunea *conceptuală* între tactica și strategia folosite de Oliver Cromwell pe timpul Revoluției din Anglia, cu ideile lui de George Washington, aplicate în Războiul de independență din America, referitoare, mai ales, la sensul angajării forțelor populare, cu deosebire a oamenilor fără proprietate, în armatele respective. Capitulara oficială a Angliei s-a anunțat la 19 octombrie 1781, după pierderea luptelor de la Yorktown.

În urma bătăliilor câștigate de americani, au existat încercări pentru transformarea teritoriilor libere într-o monarhie, după model englez. Bunăoară, colonelul Lewis Nicola a propus, în 1782, ca George Washington să devină rege al Americii, dar generalul a refuzat categoric. Un alt plan, vizând o posibilă *lovitură militară* pentru preluarea puterii în detrimentul *Congresului civil*, a fost expus, în martie 1783, de maiorul John Armstrong, anterior aghiotantul generalului Henry Gates. Nu s-a obținut, însă, nici de această dată, acordul lui George Washington.

Ulterior, primul președinte al Statelor Unite ale Americii își amintea: „După 20 de minute de discuții, m-am retras din adunare respingând ideea răsturnării

republicii și instaurării puterii militare“. Consemnări credibile despre aceste momente a lăsat și generalul Philip Schuyler, importantă personalitate a Războiului de independență.

Încă de la 5 martie 1782, Parlamentul britanic a adoptat **Rezoluția** prin care se recunoștea *independența coloniilor revoltate*, proclamată, așadar, la Philadelphia (4 iulie 1776), precum și disponibilitatea privind încheierea păcii. **Tratatul** americanilor victorioși, cu Anglia, s-a încheiat în urma dezbaterilor diplomatice **de la Paris-Versailles**, 20 ianuarie - 3 septembrie 1783, dar, desprinderea de Londra fusese *unilateral* proclamată, apoi difuzată, oficial, în toată lumea prin **Declarația de Independență**, document de maximă importanță în istoria mondială, datat, după cum s-a precizat, Philadelphia, 4 iulie 1776.

La 3 noiembrie 1783, armata colonială învingătoare a fost demobilizată, Congresul american, întrunit la Annapolis, luând act de **Raportul final** al succesului misiunii militare din războiul cu Anglia, prezentat de generalul George Washington.

Primul ambasador al Statelor Unite ale Americii, propus Franței, a devenit Benjamin Franklin, care, la 19 iunie 1754, reușise să obțină, inițial, ca principiu, după cum s-a scris mai sus, acordul mai multor colonii, convocate la Albany, pentru a proclama *neatârănarea* față de Anglia, acțiunea nefiind, însă, atunci, posibilă.

Prin **Tratatul de la Paris-Versailles**, din 3 septembrie 1783, ratificat de *Congresul continental transatlantic* la 14 ianuarie 1784, Anglia recunoștea, istoricește, independența Statelor Unite ale Americii. Coroana britanică oferea fostelor colonii regiunea agricolă de dincolo de munții Alleghani, până la Mississippi, iar Franța redobânda, în Golful Mexic, Louisiana, cedată, în favoarea Spaniei, anterior, prin

pacea *Războiului de 7 ani* (Paris, 10 februarie 1763). Ținuturile nordice, până la actuala graniță cu Canada, cele sudice, până în Florida, păstrată de Spania, erau preluate de statul american, ulterior, fără acordul guvernului englez.

De altfel, Londra era atunci *încercuită*, datorită declarațiilor de război și acțiunilor navale ale Spaniei (iunie 1779), Olandei (1780), Franței. Precizăm că *Tratatul de alianță* al forțelor revoltate americane cu Parisul se încheiase încă de la 6 februarie 1778, fiind contrar Angliei, dar forțele navale ale *Hexagonului* ajung în statul Delaware prea târziu, 8 iulie 1778.

Reverberații ale luptelor din America de Nord s-au întâlnit în Antile, zona Gibraltarului, ori în Oceanul Indian. Printre personalitățile continentale care au susținut cauza coloniștilor, pe câmpul de luptă, s-au aflat francezii Gilbert de La Fayette și Rochambeau, deveniți comandanți militari în bătălia de la Yorktown, contribuind la capitularea armatei engleze condusă de generalul Charles Cornwallis (1738-1805), în ziua amintită, 19 octombrie 1781.

Pentru consolidarea independenței, Congresul american a adoptat *Constituția*, după o dezbatere furtunoasă derulată între 25 mai - 17 septembrie 1787. Este în vigoare și astăzi, având, însă, unele modificări importante, acceptate, mai ales, în 1791. Se constituia *Republica Federativă Americană*, definită de Congres la 15 noiembrie 1777, prin *Articolele Confederației*, având treisprezece state, conduse prin legi și instituții proprii. Puterea centrală nu primea dreptul de a impune *norme generale* în plan local, ci numai *legi organice*, valabile pentru toată națiunea. Factorii decizionali superiori, de la nivelul *Federației Americane*, stabileau *direcționări* obligatorii privind coordonarea economiei,

armatei și politicii externe. Denumirea constituțională a noii țări era *Statele Unite ale Americii*.

Conform *Legii fundamentale*, *puterea executivă* federală aparținea unui *președinte*, ales pe patru ani, primul devenind George Washington. A depus jurământul, la New York, în ziua de 30 aprilie 1789. Va conduce, până atunci, din Philadelphia, primă reședință oficială a Statelor Unite ale Americii. Mare personalitate a lumii moderne (22 februarie 1732 - 14 decembrie 1799), George Washington, exercitând două mandate maxime, opt ani (1789-1797), rămâne *Părintele Patriei*, un simbol al lumii americane, al ideii de libertate într-un stat republican. Pe mormântul său este înscrisă parabola latină „*Exitus acta probat*“ („*Rezultatul confirmă faptele*“). A fost, constituțional, șef al statului și al guvernului, comandant militar suprem, cu puteri dictatoriale în timp de război, reprezentând, așadar, funcția executivă.

Puterea legislativă se încredința *Congresului*, format din *Camera Reprezentanților*, având membri aleși pe patru ani, în funcție de numărul locuitorilor zonelor americane (la mijlocul mandatului, jumătate dintre deputați fiind înlocuiți cu alți delegați ai statelor ce compuneau Federația), precum și din *Senat*, format din câte trei persoane pentru fiecare stat. *Puterea judecătorească* se atribuia *Curții Supreme*.

Dezbătută într-o totală transparență, așa cum s-a precizat anterior, între 25 mai - 17 septembrie 1787, *Constituția*, adoptată în ultima zi a etapei, a fost *ratificată*, inițial, cu unele amendamente, numai de nouă din cele 13 state ale Federației, participante la Războiul de independență. Concret, *Legea fundamentală* americană este opera unei *Convenții* formată doar din douăzeci și nouă de delegați, întruniți la Philadelphia, sub președinția lui George Washington.

Intră în vigoare la 4 martie 1789, prin aprobarea unui prim *Congres american* convocat la New York.

În deschiderea textului introductiv se precizează: „Noi, *poporul Statelor Unite ale Americii* ne vom preocupa de bunăstarea generală, de garantarea libertății pentru noi și urmașii noștri“. Întrucât s-a evidențiat în elaborarea documentului, juristul James Madison (1751-1836) este considerat *Tatăl Constituției*.

Războiul de independență al coloniilor americane a impus, în universalitate, o pleiadă de mari personalități *luministe*, civile și militare, reprezentând această originală realitate, precum: George Washington, Thomas Jefferson, Benjamin Franklin, John Adams, Thomas Paine, George Mason, Patrick Henry, James Madison, Christopher Gadsen și mulți alții.

George Washington, comandant suprem.

În plan politic intern, Alexander Hamilton, George Washington și John Adams sunt considerați fondatorii, în 1791, ai *Partidului Federalist Conservator*, iar Thomas Jefferson și James Madison printre organizatorii, din 1794, ai *Partidului Democrat - Republican*, mai târziu, *Republican*. Ulterior, asemenea formațiuni s-au reorganizat pe baza unor principii strategice proprii națiunii nord-americane contemporane.

0000000

III. STATELE UNITE ALE AMERICII ÎN ANII 1787-1870. RĂZBOIUL CIVIL DE SECESIUNE (1861-1865)

După succesul politic, militar și moral, obținut prin *Războiul de independență*, împotriva *metropolei londoneze* (1774-1783), Statele Unite ale Americii vor urma un traseu național adecvat ritmului oportun modernizării tuturor segmentelor specifice unei puteri care, din secolul XIX, își definea, cu meticulozitate, strategia universală.

Suportul unor asemenea demersuri l-a reprezentat, în primul rând, *Constituția* anului 1787. Pentru etapa 25 mai-17 septembrie 1787, *Proiectul Legii Fundamentale* a fost amplu și real dezbătut în principalele sfere publice ale viitoarei Federații. Adeziunea la Uniune se va face, așadar, în deplină *constituționalitate*, având, până la începutul veacului XIX, un număr de 16 importante *teritorialități*: Delaware (1787), Pennsylvania (1787), New Jersey (1787), Georgia (1788), Connecticut (1788), Massachusetts (1788), Maryland (1788), South Carolina (1788), New Hampshire (1788), Virginia (1788), New York (1788), North Carolina (1789), Rhode Island (1790), Vermont (1791), Kentucky (1792), Tennessee (1796). Ulterior, în preajma declanșării *Războiului de secesiune* (1860), numărul statelor federale va ajunge la 34, ceea ce reprezenta un aspect esențial privind *viabilitatea Constituției* și a

dinamicii organizării societății moderne transatlantice.

Integrarea în Uniune a înregistrat, ulterior, o *cadență* veridică, bazată pe acceptarea, *de iure et de facto*, prevalent, a obligațiilor aferente acestei decizii, înscrise, principial, de *Constituția* adoptată în anul 1787, amplificate, apoi, prin amendamentele care îi vor consacra valoarea. Încă de la începutul secolului XIX, a devenit membru al Federației actualul stat Ohio (1803). Era urmat de: Louisiana (1812); Indiana (1816); Mississippi (1817); Illinois (1818); Alabama (1819); Maine (1820); Missouri (1821); Arkansas (1836); Michigan (1837); Florida (1845); Texas (1845); Iowa (1846); Wisconsin (1848); California (1850); Minnesota (1858); Oregon (1859); Kansas (1860). Se *contabilizau*, deja, cele 34 de entități, din totalul de 50 de state câte există astăzi.*

Consecvența aplicării conceptului privind organizarea teritorială, de factură *republicană*, regăsit în *Constituția* din 1787, se *degajă* și din faptul că toate cele 13 structuri administrative de pe *Coasta de Est a Lumii Noi*, implicate, nemijlocit, în *Războiul de independență* contra Angliei (1774-1783), *imprimând* seriozitate și rigoare *pragmatismului* inițial, au fost cele dintâi (1787-1790) pe *tabloul sinoptic* al edificării federației continentale.

Înscrierea definitivă a formei de stat în *Constituție*, analizată până la 17 septembrie 1787, de cei 29 de delegați, întruniți la Philadelphia, sub forma unei

* Pe timpul *Războiului de secesiune*, vor intra în Uniune statele West Virginia (1863) și Nevada (1864). Ulterior: Nebraska (1867); Colorado (1876); North Dakota (1889); South Dakota (1889); Montana (1889); Washington (1889); Idaho (1890); Wyoming (1890); Utah (1896); Oklahoma (1907); New Mexico (1912); Arizona (1912); Alaska (1959); Hawaii (1959). Însemnează 172 de ani de construcție federală.

Convenții, al căror *lider* era comandantul militar suprem al *neatârării*, George Washington (22 februarie 1732-14 decembrie 1799), a presupus, fără *echivoc*, stabilirea exprimării *modalităților de putere* la nivel federal și teritorial. Pentru început, până în 1789, numai nouă dintre cele 13 state participante la *Convenția constituțională* au ratificat documentele juridice definitive, obligatorii în asemenea ipostaze de înaltă responsabilitate, acțiunea continuând în etapele imediat următoare.

Astfel, s-a stabilit, în consens, ca Uniunea să încredințeze *puterea legislativă* unui *Congres bicameral* (Parlament), compus din Camera Reprezentanților și Senat. Prima structură se constituia în urma alegerilor de deputați, numărul lor fiind raportat la *demografia* statelor în care locuiau, funcționând o *normă de reprezentare* unică la nivel republican. Mandatul deputaților era de patru ani, jumătate dintre aceștia urmând să fie, însă, înlocuiți la *semietapa* legislaturii respective. În ceea ce privește Senatul, având calitatea de *Cameră Superioară*, se forma din câte trei personalități pentru fiecare stat. Datorită unor asemenea *tehnologii* electorale, prin *forul suprem legislativ* american existau premise ca opiniile tuturor categoriilor de cetățeni să se regăsească în dezbaterile sau deciziile parlamentare.

Un alt *pol* de putere a devenit cel judecătoresc. Constituțional, pentru nivelul Federației, rolul cel mai important revenea *Curții Supreme de Justiție*, ai căror membri erau *apolitici*, cu înalte calități morale și profesionale. Se *conservau*, totodată, legile, instituțiile și *cutumele* statelor ce aderau la Federație, prevalând, însă, incontestabil, hotărârile unionale în domeniul *politicilor generale* privind economia, finanțele, apărarea.

Constituția americană a acordat spațiu adecvat evaluării *puterii executive*, încredințată unui președinte al Federației, ales pe patru ani, cu posibilitatea maximă a *sufragiului* pentru încă un mandat. Obținea titlurile de șef al statului, al guvernului și comandant suprem militar, iar la nivel teritorial se alegeau guvernatori. Primul conducea *Cabinetul unional*, format din secretari de stat. Pentru administrațiile provinciale, subordonate, formal, celor centrale, guvernatorii se exprimau, de asemenea, prin intermediul persoanelor și instituțiilor specializate. În situații de excepție, președintele Statelor Unite *cumula*, constituțional, pe lângă atribuțiile amintite anterior, calități *discreționare*, folosite în sensul apărării și consolidării cauzei supreme a națiunii.

Legea fundamentală americană a intrat în vigoare la 4 martie 1789, fiind aprobată de primul Congres care și-a desfășurat lucrările, ca premieră, la New York. Aplicată constant, până în *ultracontemporaneitate*, anumite prevederi ale *Constituției* au fost *amendate* prin raportare la realitățile timpului, dintre acestea detașându-se, de exemplu, cele din 1789, 1791, 1865, 1870, 1922, 1945, 2004. Astfel, în septembrie 1789, Congresul Statelor Unite a adoptat zece amendamente constituționale, inspirate, mai ales, din ideile novatoare europene.

Primul președinte al Statelor Unite a devenit George Washington. Va conduce Federația Americană timp de opt ani, începând de la 30 aprilie 1789, până în 1797. Reprezenta *Partidul Federalist*, ca, de altfel, și succesorul său, John Adams, aflat în fruntea Uniunii la interferența de secole, 1797-1801. Înființat în 1791, *Partidul Federalist*, având ca lideri inițiatori pe Alexander Hamilton (1755-1804), secretar particular și aghiotant al celui numit *Părintele Patriei*, ministru de

finanțe în anii 1789-1795, John Adams (1735-1826) și George Washington, s-a impus, în viața politică americană, printr-o **doctrină** conservatoare, până în anul 1801, respectiv, un deceniu. Ca *perenitate*, este urmat de *Partidul Democrat-Republican*, apărut tot în 1791, având, însă, exprimare federală din 1794, *lider* marcant, Thomas Jefferson (1743-1826). După 1828, se va numi *Partidul Democrat*, definit, ideologic, de Andrew Jackson (1767-1845).

Anterior *Războiului secesiune* (1861-1865), Statele Unite ale Americii vor fi conduse, în succesiunea *federalistului* John Adams, amintit mai sus, de președinții democrat-republicani Thomas Jefferson (1801-1809), James Madison (1809-1817), James Monroe (1817-1825), John Quincy Adams (1825-1829), urmași de *democrații* Andrew Jackson (1829-1837) și Martin Van Buren (1837-1841). Intră, apoi, în *scenă*, Partidul Liberal (*Whig*), prin William Harrison (1841) și John Tyler (1841-1845). După mandatul *democratului* James K. Polk (1845-1849), *liberalii* revin la *Casa Albă* datorită succeselor electorale obținute de Zachary Taylor (1849-1850) și Millard Fillmore (1850-1853). Etapa *invocată* o finalizează *democrații* Franklin Pierce (1853-1857) și James Buchanan (1857-1861). Seria prelungită a președinților *republicani* va fi inaugurată de Abraham Lincoln (1861-1865).

Tradițional, la sfârșitul secolului XVIII, reședința oficială federală se afla la Philadelphia. Din 1800, s-a transferat la Washington, ceea ce constituie o importantă realizare a președintelui John Adams. Așezat pe fluviul Potomac, orașul devenea, cu adevărat, un răsunător și binemeritat *eponim* pentru *Părintele Patriei*, apreciatul lider, generalul George Washington (1732-1799).

Cadrul constituțional, riguros definit și permanent îmbunătățit, stimulează consolidarea națiunii americane și inițiativele cetățenești, devenite tot mai *performante*. Principalele direcții de acțiune au urmărit, în prima jumătate a secolului XIX; *extinderea* teritoriului spre vest, până la Oceanul Atlantic, dar și spre sud, până la Rio Grande; *fixarea* graniței de nord, cu Canada; *dezvoltarea* economică *plurivalentă*, având două componente fundamentale, respectiv, activitatea industrială în spațiile *septentrionale*, iar cea agricolă, în zonele *meridionale*; *primirea* de noi state în Uniune; *inițierea* propriului sistem de politică externă, prin implicarea în problemele specifice, mai ales, Americii Latine și Extremului Orient; *constituirea* unor *modele* în domeniile apărării, fiscalității, emigrației, spiritualității.

Încă de la 22 aprilie 1793, președintele George Washington a lansat **Proclamația neutralității** față de evenimentele europene, ulterioare Marii Revoluții Moderne din Franța, atitudine prelungită și pe timpul *războaielor napoleoniene*. Cu toate acestea, Federația a fost obligată să accepte clauzele nefavorabile ale **Tratatului comercial** cu Anglia, 10 noiembrie 1794, ca efect al *disfuncționalităților* londoneze continentale. Apoi, Franța *consulară*, care traversa o etapă financiară dificilă, a vândut Uniunii, la 30 aprilie 1803, colonia Louisiana, aflată, geografic, între fluviul Mississippi și Munții Stâncoși. Visteria primului consul, Napoleon Bonaparte, a încasat, atunci, 80 000 000 de franci aur, echivalentul a 15 000 000 de dolari.

Între 1846-1848, americanii poartă un război victorios cu Mexicul, ocupând teritoriile Texas și California, parțial Noul Mexic și Arizona. Prin **Pacea de la Guadalupe Hidalgo**, 2 februarie 1848, s-a stabilit ca Mexicul să primească, pentru teritoriile ocupate,

reprezentând 55 % din pământul lor tradițional, suma de 15 000 000 de dolari. Statele Unite își asigurau, astfel, *puntea de legătură* între America de Nord, America Centrală și America de Sud. *Războiul mexican* a adus, însă, una dintre marile tragedii ale istoriei, întrucât au fost uciși numeroși autohtoni, distrugându-se, aproape totalitar, rafinata cultură antică a acestora.

După cum s-a precizat mai sus, în Federație se conturează, treptat, două mari componente teritoriale: cea *nordică*, dezvoltându-se, prevalent, *industria*, mai ales cu ajutorul emigranților europeni și a bogățiilor descoperite în zonă, respectiv, cea *sudică*, având un pronunțat caracter agrar, unde se folosea munca sclavilor negri, originari din Africa, în special pe plantațiile de bumbac. Ambele stimulează comerțul înfloritor, benefic inclusiv pentru unele țări europene. Circula, în acele timpuri, expresia: „*Bumbacul este regele Americii*”. La 1 ianuarie 1808, s-a desființat, printr-o *Lege federală*, *traficul* cu sclavi, ceea ce Anglia decisese în 1807. Totuși, portul Havana, ori alte puncte favorabile Spaniei, uneori chiar nordice, *livrau* forță de muncă ieftină pentru *sudiști*.

Între 1808-1850, au avut loc peste 200 de răscoale în zonele sudice, cea mai importantă fiind condusă de Nat Turner (august 1831), din Virginia. Mulți intelectuali europeni au luat atitudine în favoarea eliberării sclavilor, cum au fost scriitorii Harriet Beecher-Stowe (*Coliba unchiului Tom*) și Charles Dickens. În arealele nordice se înființează trei mari *companii transatlantice*, cunoscută fiind *Ocean Steam Navigation* (1842), care realiza *curse* în Germania, cu *escală* în Insulele Wight, concurând activitatea britanică sau franceză în domeniu. La 24 ianuarie 1848, s-a descoperit, pe Valea Sacramento, din California, un

prim zăcământ de aur, ceea ce constituia atracție maximă pentru întreprinzători.

În 1866, o *covertă* americană, înarmată cu tunuri, a ajuns, pentru prima dată, în Strâmtoarea Dardanele, *acostând*, apoi, în Cornul de Aur, pentru zece zile. Motivația formală, exprimată diplomatic, era îndeplinirea misiunii președintelui, Andrew Johnson (1865-1869), care dorea: „*Să îl complimentăm pe sultan*” (Mehmed IV). Ambasadorul Franței la Istanbul ar fi afirmat: „*Nu voi fi surprins dacă vom vedea un convoi de nave americane și în Marea Neagră*”. La rândul său, viceconsulul Statelor Unite la Galați, William Thomas, precizează că o navă americană navigase pe Dunăre, dinspre Viena, în 1843, ceea ce s-a repetat la 1851 și 1858. În 1859, același traseu a fost parcurs de 11 nave americane, în 1860 de opt nave, în 1861 de 19 nave, iar în 1862, de 22 de nave. Cu toate că, între 1812-1814, a avut loc un nou război anglo-american, prin *Tratatul de la Gand* (Belgia), 24 decembrie 1814, *s-a reconfirmat independența teritoriilor transatlantice*. La 20 octombrie 1820, se fixează granița cu Canada, spre nord, reper devenind *Paralela 49°*.

Dezvoltarea industrială s-a datorat, în mare măsură, capitalului englez. Astfel, între 1790-1860, Anglia a transferat Federației, peste 500 000 000 de dolari. Se exporta, așadar, *revoluția industrială* engleză în America, spațiu ce nu a mai fost obligat să parcurgă aceleași etape ca *lumea londoneză*. Cele mai dezvoltate au devenit, prin *rețeta economică* importată din Marea Britaniei, statele New York, Massachusetts, Pennsylvania. A crescut, tot în nord, numărul unităților economice având între 800-1200 de muncitori, iar sporul demografic devine concludent, mai ales, pentru așezările urbane. Dacă, în 1818, existau, în America,

două localități cu peste 50 000 de locuitori, în 1860, numărul acestora ajunge la 16. Bunăoară, în 1860, orașul New York avea 800 000 de cetățeni, iar Philadelphia, aproximativ 560 000 de rezidenți. La 1860, în zonele industriale nordice erau circa 1 300 000 de lucrători, din care, aproximativ 1 000 000 de bărbați. Un moment de excepție este august 1859. Atunci, colonelul Edwin Drake a descoperit, din întâmplare, în localitatea Titusville, Pennsylvania de Vest, prima *pungă* de petrol brut. Tot în aceeași perioadă, s-au găsit zăcăminte de cupru și argint în perimetrele Colorado, Nevada, Montana.

Pe teritoriul noii federației se aflau, la 1870, aproximativ 38 000 000 de locuitori, având tendința ca, anual, circa 400 000 de persoane sosite din Europa, Africa și Extremul Orient să se stabilească în spațiile geografice amintite. Asemenea *dinamică* s-a datorat și faptului că, în 1850, coloniștii stăpâneau întregul areal funciar, de la Oceanul Atlantic, până la Oceanul Pacific. Atunci, în 1850, lungimea căilor ferate proprii era de 15 000 de km, reprezentând cea mai întinsă rețea națională a timpului, iar Uzina *Baldwin* producea, anual, 470 de locomotive.

Se impune, treptat, în lumea modernă, *zona nordică* a Federației, devenită *entitate industrială* de mare perspectivă, intrată, însă, în contradicție, pe *plan etnic și moral*, cu *sudul agrar, sclavagist*. De aceea, între 1861-1865, se va desfășura *Războiul de secesiune*, prin care cele două realități, diferite ca profil economic și structură socială, ori doctrinar, au angajat ample operațiuni militare. Investitorii și negustorii din nord urmăreau atragerea forței de muncă existentă în spațiile sudice, obstrucționată, principial, de sclavie, precum și de caracterul închis, asemănător nobilismului european, existent în această zonă. Treptat, s-a definit mișcarea

abolitionistă, ce promova desființarea sclaviei, atât ca sens social sau politic, dar, mai ales, economic. Marii plantatori erau susținuți de *Partidul Democrat*, activ, așadar, din 1828, având putere și influență în majoritatea statelor sudice. *Cultiva*, constant, ideea păstrării și consolidării situației existente.

În iulie 1854, a luat ființă *Partidul Republican*, susținut de industriașii nordici, adepți ai *abolitionismului*. Între cele *două grupări*, dar, mai ales, între cele *două tendințe*, se *instalează* starea conflictuală. La 6 noiembrie 1860, au avut loc alegeri prezidențiale, câștigate de candidatul republican, Abraham Lincoln (1809-1865), *antisclavagist* convins, reales, pentru al doilea mandat, la 8 noiembrie 1864*.

* **Abraham Lincoln** (1809-1865), născut la 12 februarie 1809, Comitatul Hardin, statul Kentucky, se va stabili, în 1831, la New-Salem (Illinois), unde a lucrat ca vânzător, poștaş, hotarnic, studiind, în paralel, gramatica, matematica, dreptul. În 1836, a devenit avocat la Springfield, reședința statului Illinois, membru al Partidului *Whig*, deputat local și în Congres. S-a căsătorit cu Mary Todd. La președinție, a candidat din partea Partidului Republican, având ca adversar politic pe *democratul* Stephen Douglas. Alegerile din ziua de vineri, 6 noiembrie 1860, i-au adus victoria decisivă cu 1 866 425 de voturi, din care numai 26 000 în statele din Sud. Avea 51 de ani și *inaugura* seria președinților proveniți din rândul *republicanilor*. Pentru autoprozentare, a realizat un eseu din 2 500 de cuvinte, text tipărit într-un *tiraj* însumând 1 000 000 de exemplare. Folosea, ca idee *cardinală*, cuvintele: „*Adevărul și rațiunea sunt porunci supreme ale vieții oamenilor simpli*”. A fost reales președinte, la 8 noiembrie 1864, dar, în ziua de vineri, 14 aprilie 1865, ora 22, este împușcat mortal de un actor, *extremist sudist*, John Wilkes Booth, în Teatrul *Ford* din Washington, unde toate cele 1 670 de locuri erau ocupate. Va fi înmormântat, 4 mai 1865, în Cimitirul Oak Ridge, din Springfield, statul Illinois. Pentru romancierul rus Lev Tolstoi, președintele american Abraham Lincoln a fost unul dintre marii politicieni ai Lumii, precum Beethoven în muzică, Dante în poezie, Rafael în pictură, Iisus în filosofia vieții.

Preparativele militare au început din 1860. În Uniune erau, atunci, 34 de state. La 20 decembrie 1860, Carolina de Sud se detașează de vechile structuri, gest urmat, între 9 ianuarie-1 februarie 1861, de Mississippi, Florida, Alabama, Georgia, Louisiana, Texas, ulterior de Virginia, Arkansas, Carolina de Nord, Tennesse. Vor constitui, împreună, *Confederația Statelor din Sud*. În total, cele 11 zone meridionale erau locuite de aproximativ 9 000 000 de persoane, dintre acestea, 3 800 000 fiind sclavi. Statele nordice, în număr de 23, aveau peste 22 000 000 de locuitori. La 4 februarie 1861, se formează primul guvern al sudiștilor, propunându-și despărțirea (*secesiunea*) de celelalte entități, rămase consecvente menținerii Uniunii.

Executivul Confederației, constituit la Montgomery (Alabama), stabilește reședința oficială în orașul Richmond (Virginia). La 9 februarie 1861, devenea președinte al statelor sudice marele plantator Davis Jefferson. În zilele de 12-14 aprilie 1861, acestea declanșează, efectiv, *Războiul de secesiune*, prin bombardarea și ocuparea *fortului* Sumter, bază strategică importantă. În replică, la 19 aprilie 1861, președintele ales al Statelor Unite ale Americii, Abraham Lincoln, a proclamat *blocada* porturilor sudice. Va interveni, apoi, la 21 iulie 1861, bătălia de la Bull Run, finalizată indecis. În schimb, armata nordicilor câștigă bătălia de la *fortul* Henry (6 februarie 1862), urmată de victoria concludentă de la *fortul* Denelson (16 februarie 1862).

Capitala Uniunii (Nordului) rămâne, în continuare, orașul Washington, din statul Maryland, de pe valea fluviului Potomac. Operațiunile terestre sunt completate cu primele *bătălii navale* istorice interamericane, desfășurate la Hampton Roads (9 martie 1862), când

vasele *Virginia*, pentru forțele *sudiste*, respectiv *Monitor*, pentru grupările *nordiste*, transformate, ca noutate absolută, în *quirasate*, angajează confruntarea directă, finalizată cu victoria marinarilor *industriali*. În aprilie 1862, ulterior, iunie 1862, timp de șapte zile, au avut loc luptele pentru Richmond, care vor decide viitoarea configurație americană. Concomitent, disputele militare de la Shiloh, spre vest, aduc un plus de speranțe pentru Uniune, în defavoarea *Confederației Statelor din Sud* (secesioniste).

Urmează înclăștarea de la 17 septembrie 1862, derulată în localitatea Antietam, când sudiștii secesioniști se retrag datorită superiorității adversarilor. Acest fapt permite președintelui Abraham Lincoln să decidă, atunci, publicarea *Proclamației preliminare privind eliberarea sclavilor* (22 septembrie 1862). Totuși, armata *sudiștilor* nu capitulase. Operațiunilor militare continuă prin bătălia de la Fredericksburg, 3 decembrie 1862. Noua realitate, de pe fronturile de luptă, oferă posibilitatea desființării oficiale a sclaviei, începând cu 1 ianuarie 1863. În sprijinul zonelor nordice au venit, regimentele de negri, formate din foști sclavi de pe plantațiile de bumbac. La 8 noiembrie 1864, Abraham Lincoln era reales, după cum s-a precizat, în funcția de președinte al Statelor Unite ale Americii, pentru încă un mandat de patru ani, moment ce conduce, firesc, spre victoria taberei nordice. Succesele armatei Uniunii, obținute la Gettysburg (1-3 iulie 1863) și Vicksburg (4 iulie 1863), arătau tendința evenimentelor.

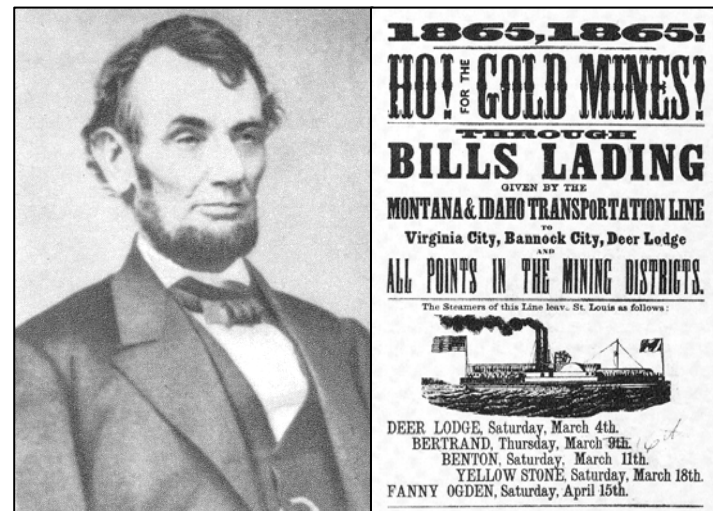
Abraham Lincoln a fost preocupat, constant, inclusiv de găsirea unei *alternative* pașnice privind eliberarea negrilor din sclavia instituită pe plantațiile agricole. Ca dovadă, a propus și a obținut votul Congresului pentru a plăti circa 400 de dolari în schimbul fiecărei persoane eliberate. Demersul pornea,

ca *bază de calcul*, de la realitățile din numai câteva state sudice, având peste 400 000 de sclavi, în schimbul cărora urmau să fie achitate, aproximativ, 174 000 000 de dolari, ceea ce echivala costurile nordice ale războiului pentru 87 de zile. Proprietarii au *declinat* o asemenea ofertă, sperând în victoria decisivă a *Confederației secesioniste*.

În aceste confruntări ale Războiului civil *fratricid*, comandant militar suprem al *nordicilor* a fost generalul Ulysses Simpson Grant (1822-1885), devenit, apoi, președinte (1869-1877), apreciat ca importantă personalitate a lumii moderne, atât pentru victoriile obținute, dar și prin concepțiile sale referitoare la *statutul negrilor* de pe Continentul american. Comandant suprem al forțelor *sudiste* era generalul Robert Lee (1807-1870), numit și *Caesar fără ambiții politice*. Menține echilibrul până în 1862. Treptat, superioritatea va trece de partea combatanților nordici.

Congresul Statelor Unite a aprobat, în urma dezbaterilor din 31 ianuarie 1865, un amendament privind *Articolul 13 al Constituției* din 1789 referitor la *abolirea sclaviei*, înregistrându-se următoarele voturi: 109 pentru, 56 contra, opt abțineri. Peste puțin timp, în ziua de 3 aprilie 1865, trupele comandate de generalul Ulysses Grant au intrat în localitatea Richmond, iar la 9 aprilie 1865, generalul Robert Lee este obligat să accepte capitularea, semnată în localitatea Appomattox, din Virginia. Bilanțul *Războiului de secesiune* devenea, după mai bine de patru ani, îngrijorător: aproximativ 600 000 de morți și 200 000 de răniți. Cele mai mari pierderi umane le-a avut *Uniunea* (de Nord), adică, peste 350 000 de victime, numărul celor din *Confederație* (în Sud), ajungând la circa 250 000 de persoane. Se adaugă distrugerile materiale, renunțarea

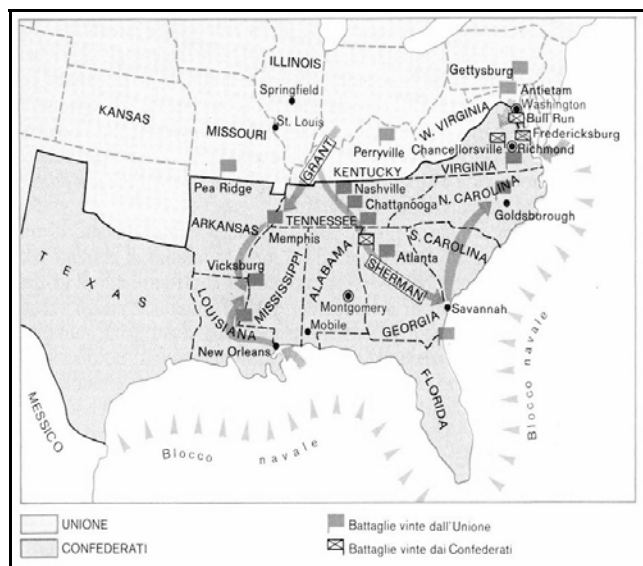
la multe proiecte aflate în derulare, diminuarea ritmului evoluției generale a societății americane.

Abraham Lincoln
(1809-1865).

Manifest american
(1865).

În asemenea condiții se reunificau, într-un alt context, toate cele 36 de state americane, existente la 1865, luându-se în calcul inclusiv Nevada și Nebraska, intrate în Federație pe timpul războiului secesionist. Sclavii eliberați aveau posibilitatea să opteze pentru a deveni salariați agricoli pe plantații, muncitori industriali, ori să se repatrieze în Africa, unde Statele Unite cumpăraseră la 22 februarie 1819, un teritoriu însumând 43 000 de mile pătrate (Liberia de astăzi), special pentru atare scop. Ulterior, prin amendarea *Articolului 15 al Constituției* (30 martie 1870), negrii au primit drepturi electorale, ceea ce exprima, *indubitabil*, apartenența lor la națiunea americană.

Războiul civil de secesiune din S.U.A.
(1861-1865).

După 1865, Federația nu a mai cunoscut convulsii militare interne, iar economia, dar și celelalte domenii, au înregistrat succese importante, datorită inclusiv transformării Statelor Unite ale Americii într-un *partener* colonial. Ultimul aspect este susținut, printre altele, de pătrunderea capitalului american în China, cu deosebire după 3 iulie 1844, când s-a încheiat **Tratatul de la Wanxian**, ulterior *Primului Război al Opiului* (1840-1842), ori în Japonia, pe baza **Tratatului de la Kanagawa** (31 martie 1854). Aspectul devine valabil și pentru America Centrală sau de Sud.

Asemenea *penetrații* au presupus confluente de interese cu Marea Britanie, Olanda, Franța, Spania, Germania, *tranșate*, uneori, prin incidente armate minore, compromisuri teritoriale, reuniuni guvernamentale, negocieri diplomatice, înțelegeri

bilaterale, acordarea de importante resurse financiare, sau alte avantaje materiale, pentru diverși opzanți. După *Războiul civil de secesiune* (1861-1865), principiile bancare continentale au început să se raporteze, cu deosebită încredere, la valorile promovate de instituțiile specializate, care au transformat dolarul american, dintr-o *monedă uzuală*, într-un reper financiar dominant. Noile direcționări au fost posibile datorită victoriei *nordului industrial* asupra *sudului agrar*, concomitent cu promovarea conceptelor egalitariste etnice sau religioase. În 1867, s-a consemnat împlinirea a 260 de ani de la organizarea primei colonii britanice din *Lumea Nouă*, respectiv, Virginia (1607), *operă* a exploratorului englez amintit, Walter Raleigh (1522/1524-1618).

Spre finalul secolului XIX, Statele Unite ale Americii își consolidează, așadar, calitatea de *viitor lider* mondial.

0000000

IV. PRIMII ȘAPTE PREȘEDINȚI FEDERALI. DE LA GEORGE WASHINGTON LA ANDREW JACKSON

1. **George Washington**
"Father of His Country"
Served: 1789-1797
Party: Federalist
Home State: Virginia
Occupation: Farmer, Soldier
Born: Feb. 22, 1732 (n.)
Died: Dec. 4, 1799 (d.)

În construcția și durabilitatea realităților umane au existat, din totdeauna, respectați conducători ai structurilor antice, medievale, moderne și contemporane, numele multora rămânând în istorie datorită *gestionării* unor evenimente statale de excepție, derulate în acele vremuri, ori deciziilor cu urmări pozitive sau nefaste pentru posteritate.

De regulă, țările importante ale Mapamondului au îndelungate tradiții în domeniul enunțat. Există însă și excepții, una dintre acestea fiind Statele Unite ale Americii, entitate ce se exprimă, predilect, începând din modernitate. Primordialitatea *Lumii Noi* pentru actualitate a fost *clădită*, așadar, în ultimele secole, *treptat*, dar *concludent*.

Un rol determinant în atare context l-au jucat, indubitabil, președinții care au condus, pentru etape mai

mari, ori mai mici, destinele națiunii *transatlantice*, începând cu 1789, până spre zilele noastre. În *stilul lor caracteristic*, americanii îi *gratulează* pe *actorii principali ai Statelor Unite* cu *epitete* sau *apelative* suficient de originale. Sunt raportate direct la rezultatele guvernării, dar și la calitățile lor umane, cetățenești, familiale. Paginile ce urmează își propun să definească spiritul sensului amintit.

Primul președinte al Federației Americane, constituită, în principal, din fosta colonii engleze, a devenit **George Washington**. S-a născut la 22 februarie 1732 în casa străbunicului său, John Washington, fiul unui pastor anglican, care a traversat Atlanticul în 1657, stabilindu-se în satul Bridges Creek din Virginia. George a rămas orfan de tată la 11 ani. Studiile sale, nesistemmatizate, i-au întipărit pentru toată viața mai ales cunoștințe de limbă latină, desen și trigonometrie.

La vârsta de 17 ani era *surveyor*, respectiv, subinginer cadastral al comitatului Mount Vernon de pe Fluviul Potomac. Dacă la 21 de ani poseda deja, ca proprietate, 1158 de acri de pământ, averea sa va ajunge, prin moștenire, la peste 4000 de acri și la câteva sute de sclavi negri. Concomitent, a devenit ofițer în cadrul *miliției* coloniștilor, titulatura de *armată* fiind folosită exclusiv pentru corpul expediționar englez.

În 1754, având gradul de locotenent-colonel, a primit *botezul* focului în luptele cu trupele franceze, devenind apoi, în 1755, colonel și comandant al *miliției* din toată Virginia. Ca urmare, până în 1758 se va implica în *Războiul de 7 ani* (1756-1763) dintre Franța și Anglia, ajutate de aliații lor pentru a dobândi supremația canadiană, ulterior renunțând însă la activitatea militară. Prin căsătorie și cumpărarea a încă 33 000 de acri, ajunge unul dintre cei mai mari proprietari funciari ai coloniștilor.

Întrunirea primului *Congres Continental* de la Philadelphia, al reprezentanților celor 13 colonii engleze de pe Coasta Atlanticului, *listate* în ordinea aderării la viitoarea Uniune, respectiv, Delaware, Pennsylvania, New Jersey, Georgia, Connecticut, Massachusetts, Maryland, South Carolina, New Hampshire, Virginia, New York, North Carolina și Rhode Island, are loc la 5 septembrie 1774. George Washington a fost component al grupului celor șapte reprezentanți ai coloniei Virginia.

Apoi, la 31 mai 1775, cel de-al doilea *Congres Continental*, reunit tot la Philadelphia, îl investește pe George Washington, având atunci 43 de ani, în funcția de comandant suprem al *milițiilor provincialilor*, propunerea venind din partea prietenului său fidel, John A. Adams (1735-1826). Obiectivul asumat era transformarea *milițienilor* voluntari într-o armată organizată, disciplinată și instruită, capabilă să se opună intervenției strategice a ostașilor bine înarmați ai Marii Britanii, aflați deja în America, ori trimiși special din Anglia. Confruntările militare, începute efectiv în 1775, au adus, pentru cele două tabere, atât victorii, cât și înfrângeri.

Concomitent, la insistențele lui Thomas Jefferson (1743-1726), membru al celui de-al doilea *Congres Continental*, ca delegat tot din partea coloniei Virginia, în ziua de 4 iulie 1776 s-a făcut publică **Proclamația de Independență a Coloniilor Unite**. Deși în noiembrie 1776, orașul New York a fost pierdut de armata condusă de George Washington, victoria ulterioară de la Princeton, din 3 ianuarie 1777, contra trupelor engleze și a mercenarilor germani, i-a atras un important prestigiu militar și politic. Regele Frederic II al Prusiei (1740-1786) a numit victoria armatei

coloniștilor americani de la Princeton „*cea mai mare faptă de arme a secolului*”.

Deși în decembrie 1777, Franța a recunoscut Uniunea Americană, devenind astfel prima țară importantă a *Lumii Vechi* care anunța o asemenea decizie internațională și transfera, peste Atlantic, trupe în favoarea noului stat, Londra a continuat să dețină inițiativa până spre 1781. Armistițiul între Anglia și S.U.A. se realizează la 30 noiembrie 1782. Apoi, în ziua de 3 septembrie 1783, sunt finalizate convorbirile de pace desfășurate în Franța, la Versailles, regele Marii Britanii, George III (1780-1820), acceptând, oficial, independența Statelor Unite ale Americii.

Pentru meritele acumulate, la sugestia unui grup de ofițeri, lui George Washington i s-a propus să devină *regele* americanilor, comandantul suprem al armatei coloniale *declinând* însă rațional asemenea inițiativă care viza atât persoana sa, cât și viitorul națiunii, rămânând astfel un consecvent al conceptului *republican, democratic și federalist*. La 23 decembrie 1783, *Congresul Continental* convocat, de această dată, la Annapolis, statul Maryland, a acceptat demisia lui George Washington din calitatea de comandant militar suprem.

Retras la Mount Vernon, va afla apoi de dizolvarea, în aprilie 1784, a *Congresului Continental*. În calitate de delegat al statului Virginia, era convocat, ulterior, în mai 1787, la lucrările *Convenției din Philadelphia*. A fost desemnat să conducă ședințele acestui for reprezentativ, ce au durat patru luni, timp în care s-a adoptat **Constituția Statelor Unite ale Americii**. Legea fundamentală, semnată la 17 septembrie 1787 de toți membrii prezenți ai Adunării, trei fiind absenți, avea atunci 4400 de cuvinte. A intrat în vigoare începând cu 4 martie 1789. În prezent,

Constituția americană, prin amendamentele ulterioare, este formată din 7567 de cuvinte.

La 16 aprilie 1789, **George Washington** a devenit, prin votul electorilor, pe baza **Constituției** din 1787, **întâiul** președinte al Statelor Unite Americane. Jurământul îl va depune la 30 aprilie 1789 în cadrul primului *Congres Constituțional* întrunit la New York, oraș considerat, între 1785-1800, reședința oficială a Federației. Totuși, vreme de un deceniu, 1790-1800, Capitala Statelor Unite ale Americii s-a aflat, practic, la Philadelphia. Vicepreședinte a fost preferat, în 1789, John A. Adams.

Conform **Constituției**, președintele Uniunii deținea puterea executivă. În această calitate, cei patru ani (1789-1793) din *mandatul* inițial al lui George Washington au presupus imense eforturi pentru consolidarea Federației, formată atunci, prin aderarea fostelor colonii Vermont (1781) și Kentucky (1792), din 15 state. Începând cu 1790 a redimensionat, treptat, orașul New York din statul cu același nume. Guvernul său, deși *multicolor*, va dovedi echilibru privind problematica majoră a națiunii.

În următorul *mandat* (1793-1797) al lui George Washington, când Uniunea va cuprinde 16 state (aderă, în 1796, Tennessee), s-a trecut la aplicarea intensivă a unei strategii moderne de evoluție, cu deosebire în domeniile social și economic. Construcția statală, având tipologie administrativă federală, a determinat stabilirea unei formule viabile referitoare la conexiunea dintre dorințele comunităților locale, realitățile zonale și obiectivele fundamentale ale Federației, respectiv, conservatorismul și centralismul decizional.

Erau păstrate adunările legislative, autonomia, funcțiile de guvernatori, alte privilegii, libertăți ori

cutume ale entităților teritoriale ce formau Statele Unite ale Americii. Totodată, la nivel central, președintele creează trei departamente specializate, având autoritate asupra tuturor așezărilor și demografiilor: *Departamentul de Stat* (pentru politica internațională); *Departamentul Apărării* (având caracter militar intern și extern); *Departamentul Finanțelor* (ce se ocupa cu activitățile bugetare). În anii 1793-1797, vicepreședinte al S.U.A. rămâne, în continuare, John A. Adams.

Din 1791, în America încep să își exprime opiniile, uneori suficient de divergente, *Partidul Federalist*, inițiat de George Washington (1732-1799), Alexander Hamilton (1755-1804), ministru de Finanțe al Federației (1789-1795) și John A. Adams (1735-1826), ori *Partidul Democrat-Republican*, ulterior *Republican*, având ca lider pe Thomas Jefferson (1743-1826). Președintele a mediat deseori aplicarea programelor acestor formațiuni politice.

În 1792-1793, Europa va cunoaște ample pregătiri și acțiuni militare, determinate, mai ales, de urmările Marii Revoluții Moderne din Franța și de conveniențele diplomatice privind împărțirea Poloniei între Rusia, Prusia și Austria. George Washington a notificat, la 22 aprilie 1793, **Proclamația de neutralitate** a Statelor Unite ale Americii față de contradicțiile de pe *Bătrânul Continent*. Devenea astfel adept, pe plan extern, al *izolaționismului*.

Primul președinte al Statelor Unite a fost solicitat, cu sorți previzibili de izbândă, să candideze, în 1797, și pentru un al *treilea mandat*. Nu a acceptat însă oferta, ca de altfel nici propunerea de a deveni președinte pe viață. Asemenea decizii le-a comunicat națiunii într-un **Mesaj** din 17 septembrie 1796, spunând printre altele: „*Poporul american trebuie să dea întregii lumi un exemplu ... dovedindu-se călăuzit în mod constant de*

noțiunea de dreptate". Deși numărul de mandate nu era reglementat constituțional, ulterior președinții S.U.A. se vor limita la maxim opt ani de guvernare, luând astfel modelul primului șef al executivului federal.

După revenirea la calitatea de *cetățean particular*, George Washington a mai trăit puțin, decedând în seara zilei de 4 decembrie 1799, având vârsta de 67 de ani. Înhumat la Mount Vernon, acolo unde întotdeauna a dorit să își găsească liniștea perpetuă, după dorința sa, „*fără paradă, fără cuvântări funebre*”, locul de veci îi este recunoscut inclusiv prin esența inscripționării pe piatra *tombală* a cuvântului: **Washington**.

Unul dintre cele mai mari orașe ale *Lumii* îi transmite secular numele începând cu anul 1800. Se află la Atlantic, pe Fluviul Potomac, în districtul Columbia, fiind, oficial, considerat Capitală Federală. Aici se găsesc sediul Congresului, *Capitolul*, precum și *Casa Albă*, reședința președinților americani. Numeroase statui și busturi ale lui George Washington sunt amplasate pe alte spații geografice. Totodată, spre partea de Nord-Vest a Uniunii, la Pacific, există statul Washington, având reședința în orașul Olympia.

În sintezele istoriei Statelor Unite ale Americii, George Washington este numit, cu un respect special, *Părintele Țării Sale*. A fost, deopotrivă, *fermier, soldat și politician*. Cartea *A History of the United States*, apărută la Londra în 1970 sub semnăturile autorilor R. B. Nye și J. E. Morpurgo, concluzionează: „*Veritabilul George Washington, care a trăit între 1732 și 1799, ar figura la loc de cinste în letopisețul oricărei țări*”.

XXX

2. John Adams

“Colossus of Debate”

Served: 1797-1801

Party: Federalist

Home State: Massachusetts

Occupation: Lawyer

Born: Oct. 30, 1735

Died: July 4, 1826

Cel care l-a urmat pe George Washington în funcția de președinte, continuându-i aplicarea conceptelor în viața de stat, a fost colaboratorul său statornic, inclusiv ca vicepreședinte al S.U.A., **John A. Adams**, ales pe baza sufragiului constituțional. De profesie avocat, acesta s-a născut la 30 octombrie 1735 și va reprezenta, în toate *Congresele Continentale*, colonia Massachusetts. A condus Statele Unite ale Americii, în calitate de cel de **al doilea** președinte, un singur *mandat*, respectiv, 1797-1801. Înalta demnitate a dobândit-o cu un avans de numai trei voturi comparativ cu Thomas Jefferson, care îl va învinge însă la alegerile din 1801. Datorită patosului său în susținerea proclamării independenței, adoptării **Constituției** și promovării programelor esențiale ale Uniunii, John A. Adams este supranumit *Titanul dezbaterilor*. Face parte dintre fondatorii de marcă ai *Partidului Federalist* (1791). Prin politica și elocința sa, a contribuit la consolidarea internă a națiunii americane, aplicând, în continuare, tactica *izolaționistă* față de Europa. Cel de-al doilea președinte al Statelor Unite a decedat la 4 iulie 1826, având 91 de ani. Era ziua când se împlinea o jumătate de secol de la adoptarea **Declarației de Independență**, pentru elaborarea și aplicarea căreia juristul și politicianul John A. Adams depusese eforturi considerabile.

XXX

3. Thomas Jefferson

“Father of the Declaration of Independence”

Served: 1801-1809

Party: Democratic-Republican

Home State: Virginia

Occupation: Lawyer

Born: April 13, 1743

Died: July 4, 1826

Succesorul lui John Adams a fost **Thomas Jefferson**, aflat în *fotoliul* prezidențial, prin voința electoratului, două *mandate*, din 1801 până în 1809. Cunoscut avocat, a reprezentat colonia Virginia, ca și George Washington, încă de la primele activități politice care vizau desprinderea de metropola londoneză. S-a implicat în elaborarea și adoptarea unor documente oficiale prin care să fie consacrată *personalitatea* Federației Americane în arena internă și internațională. De aceea, Thomas Jefferson, devenit **al treilea** președinte al S.U.A., este gratulat și acum prin titlatura *Tatăl Declarației de Independență*.

Născut la 13 aprilie 1743, într-o fermă de pe râul Rivana, comitatul Albemare, Virginia, tatăl său provenind din Țara Galilor, Thomas a fost al treilea din cei zece copii ai familiei Jefferson. Când s-a implicat în viața politică, împlinea 25 de ani. Ca tânăr intelectual format la Colegiul *William and Mary* din Williamsburg, se va exprima în sensul doctrinei luministe europene, aprofundând ideologia care viza filosofia condiției umane, inclusiv în raport cu *Ființa Supremă*. Este apreciat mai ales în contextul elaborării *Declarației de Independență*, având ca suport inițial *Rezoluția* propusă la 7 iunie 1776 de Richard Henry Lee, deputat de Virginia, celui de-al doilea *Congres Continental* de la Philadelphia (mai 1775 - aprilie 1784), rolul său fiind covârșitor în grupul celor

cinci personalități care au format, la 10 iunie 1776, *Comitetul special* al Congresului amintit.

Declarația de Independență, elaborată efectiv de Thomas Jefferson, era semnată, la 2 iulie 1776, de 56 de deputați, fiind oficializată apoi la 4 iulie 1776. John A. Adams îl caracteriza pe Thomas Jefferson astfel: „Deși, în genere, tăcut în timpul ședințelor, el era atât de pătrunzător, atât de franc, atât de explicit, atât de hotărât în reuniunile Comitetelor și în conversațiile particulare, încât a câștigat imediat via mea amicitie.”

După *Tratatul de Pace* de la Versailles din 1783, Thomas Jefferson a fost numit, în 1784, întâiul ambasador al S.U.A. în Franța, rămânând la Paris până în 1789. Devine apoi component al primului Guvern american, condus de George Washington, primind, în 1789, portofoliul Departamentului Externelor alături de Alexander Hamilton (Finanțe) și Henry Knox (Apărare), funcție exercitată până în 1793.

Partidul Democrat-Republican, înființat de Thomas Jefferson în 1791, având însă exprimări concertate mai ales din 1794, l-a propus, în 1796, candidat pentru funcția de președinte, posibil succesor al lui al lui George Washington. Victoria a revenit, însă, așa cum s-a precizat anterior, federalistului John A. Adams, care l-a devansat, în Congres, cu numai trei voturi (71 față de 68) pe Thomas Jefferson, ajuns, totuși, atunci, vicepreședinte al S.U.A. Campania electorală din 1800 i-a readus în prim-plan, pentru președinție, pe John A. Adams și pe Thomas Jefferson. Succesul este, de această dată, al reprezentanților Partidului Democrat-Republican. Thomas Jefferson devine președinte la 58 de ani, avându-l pe Aaron Burr ca vicepreședinte. Jurământul a fost depus într-o cafenea din Capitala Washington, așezare încă modestă la 1801, construită ulterior, după planurile inginerului francez Major Pierre

l'Enfant. Un nou mandat l-a obținut în 1804, beneficiind atunci inclusiv de votul contracandidatului său din 1797 și 1801, John A. Adams.

Gestul acestuia din urmă se încadra politicii de echilibru intern promovată de președintele Thomas Jefferson: „*Suntem toți republicani, suntem toți federaliști*”. Pe plan extern, a urmărit „*diplomația prieteniei oneste cu toate națiunile, alianțe ce nu ne atrag obligații pentru nici una*”. Din unghiul său de vedere, ca lider administrativ, preciza: „*Experiența a arătat că în cele mai perfecte forme de guvernământ, cei cărora le-a fost încredințată puterea, cu timpul, puțin câte puțin, au denaturat-o pentru a face o tiranie... Este bine că are loc din timp în timp câte o mică răscoală. Aceasta este tot atât de necesară în domeniul politic, precum furtunile în domeniul fizicii... Spiritul de rezistență față de guvernământ este atât de valoros în anumite ocazii, încât aș dori să-l văd întotdeauna în stare de alarmă... Arborele libertății trebuie să fie udat, din timp în timp, cu sângele patrioților și al tiranilor. Este îngrășământul lui natural*”.

Națiunea americană a înregistrat, pe timpul mandatelor lui Thomas Jefferson, anumite sporuri concludente în mai multe domenii, cu deosebire în plan funciar și electoral. Așa, de exemplu, s-a lansat ideea posibilei primiri gratuite a unor loturi de pământ de către străinii naturalizați în S.U.A., „*astfel ca fiecare om, cât de sărac, să poată avea vatra sa*”. Inițiativa se va concretiza însă mult mai târziu, în 1862. La 1 ianuarie 1808 a promulgat **Legea federală** prin care comerțul cu sclavii africani era etichetat *piraterie* și se pedepsea ca atare.

Datorită colaborării cu economistul Gollatin, considerat „*un geniu al finanțelor*”, Thomas Jefferson

a imprimat, pornind de la fastul momentului **Depunerii jurământului**, o *severă politică a cheltuielilor*, urmărindu-se bugete escedentare și achitarea, în mare măsură, a datoriei publice. În același sens, a reușit să diminueze, până la anulare, *tributul* maritim, circa două milioane de dolari (1/5 din venitul național al vremii), achitat sultanului Marocului, beifului Algerului, beifului Tunisiei și pașei din Tripoli, pentru a permite navigația vaselor comerciale americane în Marea Mediterană, ori intermedierea recuperării celor *sechestrare* de piraiți. Ca urmare, în 1801, pașa din Tripoli a declarat război S.U.A., confruntările navale continuând până în 1805. Tratatul final a consemnat o plată simbolică pentru acești *grăniceri* musulmani, totalizând 60000 de dolari anual.

De asemenea, Thomas Jefferson a oficializat *expansiunea* americanilor spre Nord, Sud, Centru, dar mai ales spre Vest. Ca dovadă, la 30 aprilie 1803 a cumpărat, de la Franța, teritoriul devenit ulterior noul stat Louisiana, care aparținuse, până în 1800, Spaniei. S-a achitat, ambasadorului parizian din S.U.A., suma de 15 milioane de dolari, ajunși în *trezoreria* primului consul, Napoleon Bonaparte, aproximativ cu un an înainte ca acesta să devină împărat, având veleități europene. Spania s-a ales, prin asemenea tranzacție, cu Etruria, statul francez obținea suma amintită, precum și bunăvoința tacită a americanilor pentru războaiele *micului corsican*, iar Federația transatlantică își începea *marșul* victorios spre noi orizonturi. Tot în 1803 a intrat în Uniune statul Ohio, listat pe poziția 17 a teritoriului guvernat de la Washington.

Administrarea Louisianei și alinierea „*unui pustiu fără valoare*” la pretențiile americane s-a realizat sistematic, atât de guvernele lui Thomas Jefferson, dar și de cele ulterioare, încât, în 1812, *Ținutul Pelicanilor* era

integrat Uniunii (statul 18), având ca simbol *Magnolia*, ca reședință New Orleans, iar ca potențial, la începutul secolului XX, aproximativ 7,5 miliarde de dolari.

Thomas Jefferson va stimula dezvoltarea industriei și a comerțului, navigația, organizarea administrativă ori militară, cultura, învățământul. Ca expresie, deși nu mai era președinte, în 1819 a înființat și apoi a coordonat edificarea Universității statului Virginia, despre clădirea căreia academicianul francez André Maurois consemna: „*Este cel mai frumos ansamblu arhitectural al Continentului și unul dintre cele mai frumoase din lume*”. Uneori, a restrâns însă libertatea presei, precum și alte drepturi individuale.

După cele două mandate prezidențiale (1801-1809), **Tatăl Declarației de Independență** s-a retras inițial la conacul său de la Monticello, construit sub influența stilului arhitecturii franceze, considerat una dintre cele mai rafinate case americane. Sincer, ori diplomatic, în 1809, când avea 66 de ani și pleca din Washington, a declarat: „*Niciodată, vreun prizonier eliberat din lanțuri nu s-a simțit mai ușurat ca mine, când mi-am scuturat cătușele puterii*”.

Decesul său a survenit în ziua de 4 iulie 1826, concomitent cu cel al fostului președinte John A. Adams. Pe piatra tombală i s-a încrustat propriul lui epitaf: „*Aici a fost înmormântat Thomas Jefferson, autorul Declarației independenței americane, al statului Virginiei, privind libertatea religioasă, părintele Universității din Virginia*”. Reședința teritorialității Missouri și un comitat din statul Kentucky îi perpetuează, pe lângă alte insemne de prestigiu, numele și faptele sale.

4. James Madison

“Father of the Constitution”

Served: 1809-1817

Party: Democratic-Republican

Home State: Virginia

Occupation: Lawyer

Born: March 16, 1751

Died: June 28, 1836

Al patrulea președinte al S.U.A. a devenit, pentru perioada 1809-1817, două mandate, juristul **James M. Madison**, reprezentant al Partidului Democrat-Republican. S-a născut la 16 martie 1751, a studiat Dreptul și va participa intens la viața politică din anii Războiului de independență al coloniilor engleze, aflate pe Coasta de Est a Americii de Nord.

Capacitatea intelectuală novatoare a lui James Madison, provenit tot din *dinastia de Virginia*, era demonstrată mai ales în timpul elaborării **Constituției Federale**, care a precedat importantele acte fundamentale din Franța revoluționară modernă, cum sunt: **Declarația Drepturilor Omului și ale Cetățeanului** (26 august 1789), **Constituția civilă a clerului** (24 august 1790), **Constituția liberală** (3 septembrie 1791) etc.

Recunoscându-i-se rolul esențial în domeniul amintit, posteritatea l-a catalogat pe James M. Madison ca fiind **Tatăl Constituției**. Colaborator și prieten apropiat, timp de peste 35 de ani, al lui Thomas Jefferson, s-a atașat grupului celor delimitați de *conservatorii federaliști*, James Madison devenind astfel, practic, în 1791, unul dintre fondatorii autoritari ai Partidului Democrat-Republican. Noua structură politică va avea exprimări federale viguroase, sub această formulă, începând mai ales cu cel de-al doilea

mandat al lui George Washington, până la inițiativa *democraților* de a-și constitui, în 1828, propriul partid.

Pentru alegerile din 1808, James M. Madison a fost propus și susținut să asceadă la funcția prezidențială de Thomas Jefferson. Întrucât aveau concepții politice asemănătoare, probate, în special, în perioada 1801-1809, când James M. Madison conduce Departamentul de Stat, multe dintre proiectele lui Thomas Jefferson, rămase pe *lista de așteptare*, vor deveni aplicabile în etape 1809-1817.

Noul președinte s-a confruntat, pe timpul mandatelor sale, cu mai multe evenimente suficient de spinoase. Astfel, în octombrie 1810 și-a dat acordul ca armata americană să ocupe Florida de Apus, stăpânită de Spania. Reacția Madridului a fost însă deosebit de vehementă. În consecință, *invadatorii* se retrag în 1813. Spre finalul guvernării sale, James M. Madison va iniția, totuși, tratativele pentru a cumpăra, în întregime, Florida, tranzacția încheindu-se cu Spania după 1817.

Reușește să extindă și să consolideze Uniunea prin integrarea statelor Louisiana (1812), Indiana (1816) și Mississippi (1817), ajungându-se astfel la 20 de entități teritoriale conduse de guvernatori și adunări legislative proprii. Asemenea tendințe au determinat însă alte confruntări militare cu Anglia, angajate în etapa 18 iunie 1812 - 24 decembrie 1814, când Londra a suspendat, efectiv, statutul de independență acordat Federației la Paris în 1783.

Conflictul s-a încheiat prin succesul americanilor, mai ales că armata engleză era angajată, concomitent, în confruntările militare europene cu Franța condusă de împăratul Napoleon I. De aceea, regele Marii Britanii, George III (1760-1820), asemănător președintelui James M. Madison, subscrie *Tratatul de pace* de la

Gand (24 decembrie 1814), reconfirmându-se astfel independența Statelor Unite ale Americii. Deoarece trupele engleze ocupaseră la 23 septembrie 1814 Capitala Washington, iar retragerea acestora întârzia, la 8 ianuarie 1815 unități militare ale americanilor, conduse de Andrew Jackson, poartă lupte cu britanicii cantonați la New Orleans, în Louisiana, obținând apoi o prețioasă victorie finală.

James M. Madison a revenit, după 1817, la preocuparea *tutelară* de avocat, fiind ancorat permanent în viața publică americană. *Tatăl Constituției* a murit la 28 iunie 1836, în vârstă de 85 de ani. Printr-o decizie postumă a conducerii federale, centrul administrativ al statului Wisconsin se va numi Madison, având acum peste 150000 de locuitori. Este un important reper al industriei, comerțului și vieții universitare.

XXX

5. James Monroe

"Era of Good Feeling President"

Served: 1817-1825

Party: Democratic-Republican

Home State: Virginia

Occupation: Lawyer

Born: April 28, 1758

Died: July 4, 1831

Al cincilea președinte al S.U.A. este **James Monroe**, cunoscut și sub epitetul *Președintele binevoitor*. A guvernat Federația timp de două mandate, 1817-1825. Remarcabil politician, el întrecește benefic, la interferența secolelor XVIII-XIX, *patrulaterul* celor mai înalți demnitari americani reprezentând statul Virginia, format, istoricește, din: George Washington, Thomas Jefferson, James M. Madison, James Monroe.

S-a născut la 28 aprilie 1758, ajunge avocat, iar în activitatea politică se remarcă mai ales după 1801, pe timpul executivelor lui Thomas Jefferson și James M. Madison. Atunci, rolul democraților-republicani a crescut considerabil, fiind atrași spre această doctrină numeroși intelectuali, diverși investitori în industrie sau transporturi, dar și fermieri care părăseau tabăra *federaliștilor*.

Ca urmare, succesul lui James Monroe în alegerile prezidențiale pentru primul mandat, 183 de voturi favorabile și 34 contra, exprimate de *marii electori*, s-a datorat atât calităților sale intelectuale, dar mai ales noutăților **Programului** prezentat națiunii de echipa lui electorală în 1816. Ca președinte în debutul anului 1817, s-a înconjurat de specialiști redevabili, proveniți și din alte zone decât Virginia. Astfel, la Departamentul de Stat a numit pe John Quincy Adams, reprezentând Massachusetts, la cel Militar îl preferă pe John C. Calhoun din South Carolina, iar la Finanțe este adus

William Crawford din Georgia. În etapa 1817-1820, James Monroe a reușit să extindă, folosind inclusiv forța armelor, teritoriul federal. Ca dovadă, sunt reorganizate unitățile de elită evidențiate în războiul cu Anglia din 1812-1814, iar comandantul militar Andrew Jackson își direcționează atacurile spre Nord, obținând în câteva luni (decembrie 1817-mai 1818) succese răsunătoare contra *amerindienilor* și a britanicilor. De aceea, Anglia este obligată să accepte, la 20 octombrie 1818, un nou **Tratat** cu S.U.A., prin care granița cu Canada se stabilea pe *Paralela 49* de grade.

Președintele finalizează apoi, la 22 februarie 1819, **Tratatul** cu Spania privind Florida, acțiune inițiată de fostul șef al executivului precedent, James M. Madison. Federația Americană cumpără, contra a cinci milioane de dolari oferiți guvernului de la Madrid, întreaga Peninsulă, aflată în prelungirea statului Georgia, ceea ce oferea posibilitatea supravegherii, dinspre Est, a Golfului Mexic. Tot în ziua de 22 februarie 1819, S.U.A. au obținut circa 43000 de mile pătrate în Africa, aproximativ Liberia actuală, unde aveau posibilitatea să se stabilească americanii originari din acest Continent.

Spre finalul primului său mandat, James Monroe gestionează așa-numitul **Compromis Missouri**. Este vorba de acceptul dat de către Congres, la 3 martie 1820, statului Missouri de a adera în viitor la Uniune, cu toate că folosea munca sclavilor negri, iar partidul de guvernământ nu agreea, principial, o asemenea ipostază umană. Totodată, Congresul, la propunerea președintelui, interzicea sclavajul în partea de Nord a statului Louisiana. **Compromisul Missouri** s-a *pliat* oportunității sporirii suprafețelor cultivate, predilect, cu bumbac, care urma să se prelucreze însă în noile *stabilimente* industriale americane, limitându-se astfel considerabil exportul materiilor prime și apoi importul

produselor textile. Cu toată motivația unui atare **Compromis**, decizia a provocat numeroase *admonestări* politice și sociale, care însă nu au influențat asupra realegerii lui James Monroe ca președinte pentru un nou mandat, între 1821-1825.

Anii amintiți rămân în istoria Statelor Unite favorizanți evoluției interne. Acțiunea, bine gândită, va lua denumirea de **Doctrina Monroe**. La 2 decembrie 1823, Congresul a dezbătut și a aprobat **Mesajul anual al Președintelui**, document strategic pentru lumea americană. Astfel, după ce la 4 mai 1822 Federația a recunoscut independența republicilor existente în America de Sud, prin **Doctrina Monroe** se interzic *ingerințele* puterilor europene în teritoriile transatlantice, iar la rândul lor, forurile americane rămâneau, în continuare, impasibile față de *Vechiul Continent*.

Izolaționismul reactualizat a presupus însă realizarea, printr-un ritm alert, a unor obiective economice majore pentru *Lumea Nouă*, precum și extensia influenței federative în statele *vecine* neolatine. De aceea, în 1824 s-a adoptat **Legea protejării și dezvoltării industriei**, care a influențat favorabil fostele colonii nordice, creându-se, treptat, o discrepanță, inclusiv politică, față de teritoriile naționale sudice.

Președintele binevoitor va judeca faptele urmașilor săi până în 1831, când a decedat chiar în Ziua Națională de 4 iulie. Avea 73 de ani, din care mai multe decenii le consacrase prosperității Americii. Federația ajunsese, în finalul celor două mandate exercitate de James Monroe, la 24 de state, fiind primite, în Uniune, Illinois (1818), Alabama (1819), Maine (1820) și Missouri (1821).

XXX

6. John Quincy Adams

“Old Man Eloquent”

Served: 1825-1829

Party: Democratic-Republican

Home State: Massachusetts

Occupation: Lawyer

Born: July 11, 1767

Died: Feb. 2, 1848

Cel de **al șaselea** președinte al S.U.A. a fost **John Quincy Adams**. S-a născut la 11 iulie 1767 și a reprezentat, ca și părintele lui, John A. Adams, fostul conducător al Federației din anii 1797-1801, statul Massachusetts. John Adams jr. a întrerupt, așadar, în 1825, continuitatea la președinție a *dinastiei de Virginia*, care exercitase înalta guvernare, succesiv, timp de un sfert de veac (1801-1825). Comparativ cu tatăl său, considerat unul dintre fondatorii Partidului Federalist, John Quincy Adams a aderat la Partidul Democrat-Republican.

De profesie jurist, noul președinte a coordonat Uniunea vreme de un mandat (1825-1829). Se poate aprecia că *liderul* făcea parte dintr-o grupare politică formată exclusiv sub *umbrela protectoare* a prevederilor **Constituției** din 1787. Astfel, atunci când s-a declanșat Războiul pentru independența coloniilor americane (1775), avea numai opt ani, pe timpul semnării **Tratatului de la Paris** (1783) împlinea 16 ani, în etapa finalizării **Legii fundamentale** (1787) sărbătorea vârsta de două decenii, iar pe durata mandatul realizat de John A. Adams, din 1797-1801, s-a familiarizat cu *secretele* administrației unionale, ori cu tensiunea disputelor politice și electorale.

Ajungând președinte la vârsta de 58 de ani, John Quincy Adams a păstrat echilibrul între *statele nordice*, preocupate constant de industrializare prin folosirea

mâinii de lucru calificate, plătită în raport de producția obținută într-o unitate de timp, și *statele sudice*, preponderent agrare, unde se conserva *sclavia neagră*.

Pentru a asigura conlucrarea fructuoasă cu membrii Congresului, președintele John Quincy Adams va dovedi suplețe, tact și diplomație, discursurile sale influențând inclusiv opinia publică. Prin urmare, cei mai mulți politicieni și cetățeni americani, îl numeau *Marele vorbitor elocvent*. Asemenea apreciere se referea atât la etapa proprie prezidențială, dar și la anii când a fost Secretar de Stat în vremea predecesorului său, James Monroe (1817-1825), pe care l-a consiliat direct în elaborarea și aplicarea programului doctrinar extern.

Mandatul lui John Quincy Adams este asociat cu câteva momente importante din domeniul economic. Astfel, la 26 octombrie 1825 s-a inaugurat Marele Canal Enrie, care unea, pentru navigație, Marile Lacuri cu Oceanul Atlantic. Apoi, la 4 iulie 1828, celebrându-se *Ziua Națională* a S.U.A., respectiv, 52 de ani de la adoptarea *Declarației de Independență*, intra în exploatare prima cale ferată între Baltimore și Ohio. În general, John Quincy Adams a stimulat dezvoltarea industriei, comerțului și transporturilor, folosindu-se, deopotrivă, capitalul de stat și particular.

În plan politic, campania electorală declanșată în 1828 a impus modificări de substanță comparativ cu tradiționalitatea. Contextul a favorizat, după aproape trei decenii de activitate, *disoluția* Partidului Democrat-Republican. Ca urmare, se înființează, distinct, în 1828, din inițiativa juristului și ofițerului Andrew Jackson, Partidul Democrat, la care au aderat, prioritar, marii proprietari funciari din statele sudice și reprezentanții micii burghezii.

Așadar, John Quincy Adams a fost ultima personalitate a Federației *propulsată* la funcția prezidențială de Partidul Democrat-Republican. Totodată, ca forță și influență politică majoră, statul Massachusetts a intrat, timp de aproximativ un secol, într-un adevărat *con de umbră*, aspect valabil până în 1923, când, în urma unei confruntări electorale acerbe, își va începe activitatea un nou președinte american provenit din acest areal.

În ceea ce îi privește pe republicanii consecvenți, prezența lor se va face simțită, în continuare, mai ales pentru partea nordică a Federației, unde marea burghezie industrială și comercială domina economia, administrația, cultura. Redimensionarea, ca partid federal, a republicanilor, survine numai după 28 de ani (1856), iar primul succes în alegerile prezidențiale este înregistrat în 1861.

Ultimele evenimente nu au mai beneficiat însă direct, după 1829, de aportul avocatului John Quincy Adams care, finalizând singurul său mandat prezidențial și fiind învins în alegerile din 1828, se retrage în sistemul privat de activitate. Moare la 2 februarie 1848, având 81 de ani.

XXX

7. Andrew Jackson

“Old Hickory”

Served: 1829-1837

Party: Democrat

Home State: Tennessee

Occupation: Lawyer, Soldier

Born: March 15, 1767

Died: June 8, 1845

Al șaptelea președinte federal american devine, în 1828, fondatorul Partidului Democrat, **Andrew Jackson**, care a deschis o adevărată *epocă* a noilor politicieni, ce se va prelungi, cu câteva alternative, până în 1861. Andrew Jackson s-a născut în ziua de 15 martie 1767 la Waxsaw, în Carolina de Sud, unul dintre porturile la Pearl River. Participarea în conflictele cu *amerindienii*, ori cu diverse state europene, l-au introdus, de timpuriu, în *tainele* artei militare. Totuși, profesia care i-a asigurat ascensiunea în domeniul politicii și al administrației federale rămânea aceea de avocat.

Bătrânul Hickory, cum îl vor numi mai ales susținătorii, dar și adversarii, își *croiește* drumul spre puterea supremă prin intermediul a două modalități: discreditarea *binomului* Democrat-Republican, considerat *atemporal* la sfârșitul deceniului trei al secolului XIX, respectiv, definirea unui nou pol de putere, Partidul Democrat. Făcând parte, ca și John Quincy Adams, din altă generație de politicieni, solicitată istoricește să relanseze S.U.A. după sărbătorirea a 50 de ani de la proclamarea independenței, Andrew Jackson renunță la trecut, în primul rând prin încercarea de a oferi electoratului o schimbare în planul orientării politice, dublată de anumite modificări în domeniul guvernării la nivel central.

Pentru a realiza asemenea provocări, s-a bazat, prioritar, pe capacitatea de aderență a locuitorilor din așezările vestite ale Federației acelor vremuri, intrate în componența Uniunii după 1800. *Cursa* prezidențială a declanșat-o în numele statului Tennessee, acceptat în *clubul selecțiilor* la 1796. Așadar, alegătorii au receptat psihologic, în campania declanșată, după cum s-a precizat, în 1828, nu numai existența unui nou candidat, din partea unui nou partid, cu un nou **Program**, dar și *dislocarea* spațialităților tradiționale, Virginia și Massachusetts, care oferiseră, de-a lungul a 40 de ani, șase președinți (10 mandate).

Echipele care s-au confruntat în alegerile anului 1828 au fost constituite din Andrew Jackson, pentru președinte, și John C. Calhoun, ca viitor vicepreședinte, reprezentând Partidul Democrat, respectiv, John Quincy Adams, pentru un nou mandat de președinte, și Richard Rush, dorind să devină vicepreședinte, din partea tradiționalității democrat-republicane. Democrații vor câștiga în toate statele de la Vestul Munților Allegheny, dar și în cele din partea de Sud, cum au fost Virginia și Georgia. La *Casa Albă* vor veni pentru a sărbători evenimentul mii de alegători din aceste zone. Votul *popular* i-a adus echipei lui Andrew Jackson 56 de procente, precum și 178 de voturi din totalul de 261 de exprimări ale marilor electori (68%), diferența mergând spre fostul președinte din anii 1825-1829, John Quincy Adams.

Statele Unite au înregistrat, în perioada ianuarie 1829 - ianuarie 1837, primele două mandate prezidențiale exercitate de Partidul Democrat, instituindu-se atunci *domnia* lui Andrew Jackson. De remarcat aspectul că noul șef al Federației a introdus, pentru întâia oară în administrația americană, **spoiles system**, concretizat prin ceea ce numim, frecvent,

clientelă politică, loialitatea față de cel ajuns într-o funcție reprezentativă. Principiul enunțat se baza pe sintagma: „*Prăzile dușmanului aparțin învingătorului*”, lansată chiar de Andrew Jackson.

Folosind această modalitate, Andrew Jackson a revizuit, în esență, practicile folosite de președinții anteriori, începând cu George Washington, care s-au bazat, în vederea realizării programelor administrative, derivate din cele politice, pe serviciile unor cetățeni recunoscuți ca având capacitatea îndeplinirii funcțiilor încredințate. Prin urmare, *perioada personalităților* se încheia, efectiv, pentru administrația americană, în 1829.

Conducerea Federației, compusă la începutul mandatelor sale, 1829-1837, din cele 24 de state, s-a realizat de Andrew Jackson într-o manieră dinamică, având multiple exprimări civile, militare, economice și sociale. Astfel, în mai 1830, Congresul a votat ***Legea de strămutare a indienilor***, care însemna trimiterea forțată a acestora spre Vest, unde se aflau întinse teritorii insuficient explorate. Deși s-au prevăzut anumite facilități pentru *amerindieni*, mai ales în domeniul funciar, respectiv, acordarea unor mari suprafețe de teren cu scopul de a fi cultivate, totuși, dislocarea lor din fostele colonii estice a presupus inițierea acțiunii de reducere sistematică a numărului *aborigenilor* continentului descoperit, cu adevărat, în secolul XV.

Continuând ideea, trebuie să precizăm că în viitoarele etape ale exprimării *avansului spre Vest*, americanii *pionieri* vor ocupa cu forța terenurile preluate și valorificate de *indieni* pe baza legislației din mai 1830, care va fi astfel ignorată. Urmașii acestora nu vor avea, așadar, garanția existenței familiale și personale în fața *tăvălugului civilizator*, impus, de cele

mai multe ori, prin forța armelor. Ca atare, decimarea legală a *amerindienilor* rămâne un fapt real, declanșat pe timpul *domniei* lui Andrew Jackson.

Un alt domeniu controversat al etapei a devenit menținerea sclavajului, deseori în detrimentul respectării ***Compromisului Missouri*** din 3 martie 1820, amintit anterior. De aceea, în august 1831 se declanșează, în statul Virginia, una dintre cele mai ample manifestări de nemulțumire ale negrilor, conduși de legendarul Nat Turner. Au fost însă pedepsiți rapid și exemplar din ordinul ofițerului-președinte, considerat, totodată, un mare justițiar.

Ca urmare a modului cum *democrații* au tratat aspectele sociale în general, dar mai ales pe timpul răscoalei din 1831, la Philadelphia, așezare urbană emblematică pentru Uniune, se înființează, în 1833, *Societatea Americană Antisclavagistă*. Va milita pentru desființarea statutului social și uman al celor aduși ca mână de lucru din Africa. Relevăm aspectul că, deși mulți dintre aceștia s-au confruntat cu numeroase privațiuni, totuși, foarte puțini au acceptat *repatrierea* în arealul african cumpărat de S.U.A. la 22 februarie 1819, numit sugestiv Liberia. Treptat, mulți sclavi negri au conștientizat însă faptul că, inclusiv prin eforturile lor, națiunea americană obținuse numeroase succese economice, ceea ce le dădea speranța obținerii de drepturi cetățenești. În plan politic, acțiunile guvernului condus de Andrew Jackson au favorizat constituirea unei puternice opoziții. Astfel, concomitent cu exprimarea, deși mai firavă, a republicanilor, se înființează, în anul 1834, Partidul Liberal (Whig). O asemenea structură exista deja în multe țări europene, având doctrină contrară mai ales conservatorismului tradițional. Pentru S.U.A., noul partid înregistrează o evoluție spectaculoasă, cu deosebire din 1841 și până în

1853, când, prin alternanță cu democrații, va asigura conducerea Federației. Referitor la extinderea Uniunii, aceasta își raliază, în 1836, teritoriul Arkansas, statul 25, având reședința oficială în orașul Little Rock. Apoi, la 2 martie 1836, s-a declanșat *criza mexicană*. Ca urmare, bucurându-se de sprijinul tacit al *Casei Albe*, coloniștii din Texas au *demarat* primele acțiuni naționale împotriva Mexicului, care stăpânea zona amintită, ca stat liber față de Spania, începând cu 28 septembrie 1821. Conducătorul mișcării *secesioniste*, Samuel Houston, a proclamat Republica Independentă Texas. Confruntările militare decisive de la San Jacinto (21 aprilie 1836) s-au încheiat prin înfrângerea mexicanilor.

Domnia lui Andrew Jackson era finalizată în 1837. Va trece, ca urmare, mai mult de un deceniu până când diverse teritorii sudice se vor anexa Statelor Unite. Cu toate că tranșarea definitivă a *demersurile texane* nu face parte din *opera* administrației exercitate de *Old Hickory*, rămâne un merit al acestuia că le-a provocat, fiind transmise ca *moștenire* politică viitorilor președinți. Primul reprezentant al Partidului Democrat la conducerea Federației, Andrew Jackson, după opt ani de guvernare, lăsa în urma sa deja un conglomerat de state. Deși fiecare avea caracteristici ori strategii proprii, laolaltă reprezentau o forță prin Uniunea ce se impunea în tot mai multe domenii la nivelul Mapamondului.

Posteritatea și-l amintește pe *Bătrânul Hickory*, decedat la 8 iunie 1845, având 78 de ani, prin diferite modalități. Una dintre acestea este și *eponimul Jackson*, acordat sediului administrativ al statului Mississippi, având astăzi peste 160 000 de locuitori, important nod feroviar, cunoscut centru al industriei metalurgice, atractivă piață mondială a bumbacului.

0000000

V. NUME NOI LA CASA ALBĂ (1837-1853). CONSOLIDĂRI ȘI PERSPECTIVE CONTINENTALE

8. Martin Van Buren

“Young Hickory”

Served: 1837-1841

Party: Democrat

Home State: New York

Occupation: Lawyer

Born: Dec. 5, 1782

Died: July 24, 1862

În succesiunea firească a conducerii centrale federative americane, cel de **al optulea** președinte va deveni **Martin Van Buren**. A guvernat un singur mandat, care a durat, conform *Constituției* adoptate de Congres la 17 septembrie 1787, dar cu aplicabilitate din 4 martie 1789, timp de patru ani, 1837-1841. În realizarea prerogativelor prezidențiale, Martin Van Buren a continuat aplicarea *Programului* predecesorului său, Andrew Jackson, fondatorul Partidului Democrat (1828).

Reprezenta, ca și acesta din urmă, o altă tendință în politica americană, ce se opunea *clasicismului* instaurat încă de la finalul secolului XVIII. Noul președinte s-a născut în ziua de 5 decembrie 1782, cu un an mai înainte ca Anglia să recunoască, la Paris, 3 septembrie 1783, independența fostelor colonii londoneze de dincolo de Oceanul Atlantic. De aceea, Martin Van

Buren, fiind mai tânăr cu 15 ani decât primul lider al democrațiilor, ajunge președinte la vârsta de 55 de ani. Avea o anumită experiență, ca avocat, în viața publică, ori în domeniul financiar, acumulată mai ales pe timpul dezbaterilor privind oportunitatea înființării Băncii Statelor Unite.

Se formase, ca politician, sub presiunea exercitată de Partidul Liberal (Whig), înființat în 1834, dar și din partea republicanilor, excluși de la responsabilitatea guvernamentală în 1828. Pentru alegerile din 1836, a fost propus și susținut, la funcția supremă statală, de Andrew Jackson, căruia, inițial, i se sugerase, dar fără succes, să își continue propria activitate ca vicepreședinte al Federației.

La rândul lor, liberalii au nominalizat trei contracandidați cu șanse egale de a ajunge la *Casa Albă*, respectiv, Daniel Webster, din partea statului Massachusetts, Hugh White, reprezentând Tennessee, William Henry Harrison, desemnat în Ohio. Tactica lor se va dovedi însă *falimentară* în 1836, întrucât erau dispersate opțiunile electoratului, ceea ce vor evita pentru alegerile din 1840.

Ca urmare, s-a favorizat *curșa* prezidențială a candidatului Partidului Democrat, Martin Van Buren, din partea statului New York. Era pentru prima oară când acest foarte important spațiu federal lansa un pretendent la conducerea națiunii. Amintea, prin titulatură, de vremurile coloniștilor londonezi ce își aduceau din arhipelag, în *Lumea Nouă*, inclusiv numele așezărilor ori dinastiilor autohtone, în asemenea caz fiind vorba de arealul englez York, dar și de Casa Regală cu asemenea emblemă (1461-1485).

New York din America aderase la Uniune în 1788, fiind, ca atare, pe locul 11, avea reședința oficială la

Albany, folosea ca simbol *Trandafirul*, iar cea mai importantă așezare era New York City. Orașul s-a numit inițial Noul Amsterdam, fiind întemeiat în 1626 de navigatorul Peter Minuit, ca reședință a coloniei Noua Olandă. În august 1664 a fost cucerit de englezi, luând denumirea de New York. Devine Capitală a S.U.A. între 1785-1800, deși multe activități, după cum s-a precizat, aveau atunci sorginea încă la Philadelphia.

Originea îndepărtată a lui Martin Van Buren era olandeză, datând din perioada când numeroși europeni s-au îndreptat, cu mari speranțe, spre *Pământul Făgăduinței*. Șansa avea să fie de partea tradiționalei familii venite din țara *polderelor*. Prin urmare, un copil ajuns adolescent sânguincios, apoi un tânăr format la renumite școli superioare din New York, jurist-finanțist, dar și educator, se atașează doctrinei Partidului Democrat, fiind un *lider* marcant, colaborator preferat al lui Andrew Jackson.

Pentru a-l apropia și mai mult de personalitatea acestuia, americanii îl gratulează pe Martin Van Buren cu epitetul *Tânărul Hickory*. Pentru el a votat, în 1836, majoritatea populară americană, precum și 170 de mari electori, comparativ cu 113 care s-au exprimat, în total, pentru cei trei candidați ai Partidului Liberal (Whig).

De-a lungul mandatului său, Uniunea se extinde, în 1837, cu statul Michigan, totalizând astfel 26 de entități federative. Noua structură etalează, ca așezare urbană foarte importantă, orașul Detroit, dar reședința oficială a guvernatorului se află în centrul administrativ Lansing. Totodată, mai multe domenii ale creației materiale și spirituale cunosc anumite sporuri calitative. Astfel, în etapa 1837-1841 industria manufacturieră a început să introducă masiv noi tehnologii, cu deosebire pentru prelucrarea bumbacului.

Numărul locuitorilor din S.U.A. ajunge, în 1840, la peste 17 milioane de persoane recensate, dublu față de 1815. După statisticile oficiale, în anul 1790 Federația avea 3929214 locuitori, majoritatea rămânând, multă vreme, în teritorii rurale. Așadar, de la președintele George Washington, până la executivul condus de Martin Van Buren, demografia americană a crescut de peste patru ori, sporului natural adăugându-i-se numeroși europeni, atrași de mirajul *Noului Continent*.

Alegerile din 1840 aduc în prim-plan, pentru prima oară, Partidul Libertății, constituit, prevalent, din militanții pentru *abolirea* sclaviei. Devine astfel evidentă tendința de extindere a *spectrului* politic, existând atunci patru grupări opozante: Partidul Democrat, Partidul Liberal (Whig), Partidul Republican, aflat în reorganizare continentală, și Partidul Libertății. Asemenea *plajă* creează imaginea unei depline posibilități de exprimare a cetățenilor, atât în campaniile electorale, cât și în alte momente de referință.

Totuși, noile oferte pentru sufragiul prezidențial din 1840, cu aplicabilitate din 1841, demonstrează polarizarea interesului, ca și în 1836, pentru Partidul Democrat și Partidul Liberal (Whig). *Tânărul Hichory* este însă învins, concomitent diminuându-se atunci și aderența publică la Partidul Democrat. Martin Van Buren s-a reîntors la preocupări juridice private, rămânând, în continuare, printre fruntașii grupării care îl condusesse spre *vârful piramidei* demnităților americane. Revine puternic pe *scena* politică, dar fără succes, în 1848.

În ziua de 24 iulie 1862, președintele aflat pe poziția a opta din lista celor cunoscuți astăzi, a trecut în eternitate, având 80 de ani. Se finalizase astfel, în 1841,

repriza democrațiilor care au *cârmuit* timp de trei mandate destinele unei națiuni aflate într-o continuă căutare a progresului.

În *tripleta* liberală de la alegerile prezidențiale din 1836 s-a aflat, după cum am consemnat mai înainte, din partea statului Ohio, candidatul **William Henry Harrison**. Dacă atunci *sorții* nu i-au fost favorabili, șansa îi va surâde, în schimb, la scrutinul din 1840, când a devenit, probabil, mai credibil decât *preopinienții* săi. Ca urmare, își adjudecă funcția supremă, pentru a fi astfel cel de **al nouălea** conducător federal.

XXX

9. William H. Harrison

“Old Tippecanoe”

Served: 1841

Party: Whig

Home State: Ohio

Occupation: Soldier

Born: Feb. 9, 1773

Died: April 4, 1841

William Henry Harrison se născuse la data de 9 februarie 1773 în așezarea Berkeley din statul Virginia. A ajuns președinte activ la începutul anului 1841, având deja 68 de ani. Este posibil ca, din acest motiv, alegătorii să îl fi numit, amical, *Bătrânul Tippecanoe*. Referitor la succesul acestei personalități se impun câteva comentarii.

Astfel, etapa când văzuse lumina zilei s-a suprapus cu pregătirea acțiunilor ce vor favoriza, prin mijloace revoluționare, obținerea independenței fostelor colonii europene transatlantice. Printre inițiatorii mișcării erau, în deceniul opt al veacului XVIII, importanți politicieni, militari, fermieri, comercianți, juriști, originari din statul Virginia. Aici s-a cultivat asiduu, decenii de-a rândul, ideea ascendenței rolului acestei zone în luarea marilor decizii federale, comparativ cu celelalte entități americane.

În consecință, William Henry Harrison a considerat, la începutul secolului XIX, că națiunea trebuie apărată și consolidată, iar ca urmare, a optat pentru carieră militară, asemănător, într-o oarecare măsură, lui George Washington și Andrew Jackson. S-a remarcat mai ales prin confruntările cu *amerindienii*, răsculați sub conducerea lui Tecumseh în noiembrie 1811, obținând, ca foarte tânăr general, victoria de la Tippecanoe Creek din Indiana.

La vârsta clarificărilor politice, va *trăda* interesele democrat-republicane ale familiei, William Henry Harrison devenind liberal. S-a aflat, așadar, printre cei ce au întemeiat și au delimitat doctrinar, în 1834, Partidul Liberal (Whig) din Statele Unite, care a *cucerit* apoi *Casa Albă*, pentru întâia oară în 1841, la șapte ani de la apariția pe *scena* politică a Federației. Ca o *răsplată* a seriozității lui militare în folosul Uniunii și al conceptelor liberale, William Henry Harrison a fost propus, de către partidul său, în 1840, să candideze pentru *fotoliul* de președinte.

Dornici de schimbare, în urma a trei mandate exercitate, începând cu 1829, prin Partidul Democrat, alegătorii populari, dar și electorii, au preferat aducerea la guvernare, ca noutate absolută, a unui executiv liberal condus de un *soldat*. Momentul a cuprins însă și o altă exprimare semnificativă. Este vorba de faptul că William Henry Harrison urma să reprezinte ca președinte, tot în premieră, zona Ohio. Această parte a Federației aderase la Uniune în 1803, statul 17, avea centrul administrativ la Columbus, iar orașul cel mai important se numește astăzi Cleveland.

Campania electorală din 1840 a scos în evidență o nouă echipă, cea liberală, un nou candidat la președinție, William Henry Harrison, un nou candidat ca vicepreședinte, John Tyler, un nou spațiu de susținere, statul Ohio. Principalul traseu propagandistic a fost parcurs de cei nominalizați folosind, ca mod original, o cabină special amenajată într-un vagon de cale ferată. La comunicarea rezultatelor finale se va constata că 234 de mari electori, comparativ cu opoziția a 60, susțineau pe generalul liberal William Henry Harrison. Era venerat aproape de trei decenii pentru victoria amintită de la Tippecanoe, ceea ce l-a ajutat să

preia noul mandat de președinte al S.U.A., după cum am precizat, în debutul anului 1841.

Alternativa la guvernare, prin Partidul Liberal (Whig), ca soluție de înlocuire a democraților, a fost grăbită, în 1840-1841, datorită inclusiv dificultăților economice prin care a trecut Federația după 1830, cu deosebire în domeniile impozitelor și taxelor. Se dovedea oportună o politică financiară *protecționistă* pentru inițiativele de factură industrială, ceea ce susțineau, prin doctrina lor fundamentalistă, liberalii de pe toate continentele.

Inițiativele legislative ulterioare anului 1841, proprii începutului acestui nou mandat, au fost deseori *blocate* de opoziție datorită folosirii, mai ales în Senat, a *filibusterismului*, practică politică având menirea, prin discuții, dezbateri și discursuri colaterale conținutului proiectelor de legi, să tergiverseze adoptarea formei lor finale.

Debutul guvernării Whig în S.U.A. nu i-a oferit însă lui William Henry Harrison prilejul să aplice **Programul** prezentat națiunii în 1840. Motivul devenea faptul că, la 4 aprilie 1841, după câteva luni de la instalare, conducătorul Federației va deceda. Rămâne primul demnitar, dintr-o atare funcție, care pleca spre *Câmpiile Elizee* în timpul mandatului său prezidențial american.

Sloganul campaniei electorale din 1840, ***Tippecanoe and Tyler, too***, a contribuit, în consens cu prevederile ***Constituției*** federale, ca funcția supremă să revină *coechipierului* celui dispărut, respectiv, vicepreședintelui John Tyler. Era mai tânăr decât William Henry Harrison cu 17 ani!

XXX

10. **John Tyler**
 “Accidental President”
 Served: 1841-1845
 Party: Whig
 Home State: Virginia
 Occupation: Lawyer
 Born: March 29, 1790
 Died: Jan 18, 1862

În aprilie 1841 a început astfel exercițiul guvernării celui de **al zecelea** președinte al Federației Americane, juristul **John Tyler**. Va rămâne în funcție un mandat, până în 1845. Noul mare demnitar se născuse la 29 martie 1790, devenind, la 51 de ani, cel mai tânăr locatar de până atunci al *Casei Albe*. Asigurându-se continuitatea liberalilor, succesorul lui William Henry Harrison a realizat o bună parte dintre obiectivele preconizate anterior.

Reprezentant al statului Virginia, John Tyler readuce în conexiunea puterii influența acestei spațialități federative, care fusese dislocată, succesiv, de Massachusetts, Tennessee, New York și Ohio începând cu 1825. Principala direcție de acțiune în politica internă prezidențială a vizat redresarea și creșterea economiei urbane. Ca dovadă, sunt supuse spre aprobarea Congresului mai multe ***Proiecte de legi***, prin care era protejată industria americană, diminuându-se importurile, ceea ce consolida piața internă unde circulau, preponderent, mărfuri autohtone.

De asemenea, prin Banca Națională a S.U.A., având Sediul Central în orașul Philadelphia (Pennsylvania), investitorii americani primeau noi facilități în obținerea *liniilor de credit*, aspect ce a influențat transformarea tradiționalelor manufacturi în fabrici ori complexe industriale. Cunosce o anumită *dinamică* transporturile feroviare, continuându-se, într-un ritm susținut, producerea componentelor necesare

extinderii rețelei de căi ferate, a locomotivelor pe cărbune sau cu abur, inventate de George Stephenson, precum și a vagoanelor. Totodată, transporturile fluviale, ori pe canale interioare, dar și cele din Oceanul Atlantic, se modernizează prin generalizarea inițiativelor lui Robert Fulton, constructorul primului vapor cu abur (1807), denumit *Clermont*. Devin mai sigure călătoriile rutiere pe *Drumul Național* care lega așezările Cumerland, aflată în zona de Est, și Vandalia, edificată în apropierea Fluviului Mississippi, ori pe *Wilderness Road* dintre Richmond (Virginia) și Louisville (Kentucky), pentru statele din Sud.

Deoarece, în 1837, Samuel Morse perfecționase *alfabetul telegrafic*, ce îi poartă numele, pe timpul mandatului președintelui John Tyler, are loc (mai, 1844), prima transmisie folosind atare modalitate, între Baltimore, important centru al statului Annapolis, și renumitul *nod* al afacerilor politice ori comerciale, Washington. Ca urmare, distanțele s-au *comprimat* în folosul liberei inițiative, precum și al dezvoltării generale a Federației. Uniunea primește, spre jumătatea secolului XIX, o *infuzie* de specialiști europeni, proveniți, cu deosebire, din Germania. În același timp, numărul statelor a crescut în 1845 la 28, fiind atașate, prin diferite mijloace, Florida și Texas. Pentru stabilirea graniței dinspre Nord, președintele John Tyler este obligat să facă apel, însă, la diplomație.

Astfel, la 9 august 1842, S.U.A. semnează ***Tratatul Webster-Ashburton***, reactualizându-se atunci frontiera cu Canada, stăpânită de Marea Britanie. Discuțiile s-au purtat din inițiativa executivului londonez, îngrijorat de tendințele măririi teritoriale a Federației. Ca urmare, se deplasează la Washington lordul Ashburton, reprezentant al guvernului englez, care a avut

prelungite convorbiri cu Daniel Webster, secretar al Departamentului de Stat american.

Litigiul avea în vedere anumite teritorii de pe litoralul Oceanului Atlantic, adiacente statului Maine. În continuare, vecinătatea cu Canada rămânea valabilă prin tradiționala graniță stabilită la 20 octombrie 1818 (*Paralela 49*). Dezbaterile se vor finaliza printr-un *compromis*, în sensul că Noua Scoție continua să fie în posesia Marii Britanii, făcându-se, totodată, anumite corecturi graniței dinspre Nord a statului Maine, favorabile Federației.

Anul 1842 a însemnat și declanșarea operațiunilor militare asupra zonelor vestice Oregon și California, de la Oceanul Pacific. Până în 1848, Statele Unite ale Americii vor realiza patru vaste acțiuni în teritoriile amintite, trupele federale fiind conduse de căpitanul John C. Frémont, obținându-se, contra Marii Britanii și a Mexicului, în final, succesul scontat. Apoi, la 3 iulie 1844, americanii își consolidează influența în China prin ***Tratatul*** de la Vansia (Wanxian). Dobândesc de la această țară, slăbită în urma *Primului Război al Opiului* (iunie 1840 - august 1842), purtat cu Anglia, *dreptul națiunii celei mai favorizate și principiul exteritorialității*.

Activitatea *Președintelui Neașteptat*, cum este calificat John Tyler, s-a încheiat, practic, în 1845, liberalii având în realizările anilor săi de guvernare un suport al următoarelor campanii electorale. Confruntarea electivă din 1844 nu aduce însă un nou succes pentru Partidul Whig, de aceea, John Tyler revine la activitățile sale judiciare (1845). Continuă să conlucreze însă, pe mai departe, cu diverși lideri ai formațiunii lui politice, în scopul accesului spre conducerea Federației a viitoarelor personalități liberale. Va deceda (18 ianuarie 1862), la 72 de ani.

11. James K. Polk

“First Dark Horse”

Served: 1845-1849

Party: Democrat

Home State: Tennessee

Occupation: Lawyer

Born: Nov. 2, 1795

Died: June 15, 1849

Pentru cel de **al unsprezecelea** președinte american s-au organizat, în finalul mandatului obținut în 1841 de John Tyler, noi alegeri. Surpriza a fost totală! Partidul Democrat, redimensionându-și **Programul politic** din 1840, reușește să se impună din nou, în 1844, prin reprezentantul său, avocatul **James Knox Polk**. Disloca astfel de la putere Partidul Liberal, păstrând, totodată, avansul anterior față de celelalte structuri ale timpului. James Knox Polk, *alintat* ironic cu sintagma *Primul Candidat Obscur*, se născuse la 2 noiembrie 1795. Avea, atunci când a preluat conducerea executivului federal, 50 de ani. Îi subsituia astfel titlul de *cel mai tânăr președinte* al Uniunii conferit, până în 1845, lui John Tyler. Noul șef al Statelor Unite crescuse, fusese educat, urmase colegii, devenise justițiar într-o națiune independentă și constituțională.

Ca politician, a fost influențat inițial de **Doctrina Monroe**. Ulterior s-a atașat însă principiilor înscrise în **Programul de guvernare** al Partidului Democrat, aplicate mai ales de Andrew Jackson (*Bătrânul Hickory*). Reprezenta, ca și acesta, statul Tennessee, suficient de puternic în plan economic și demografic pentru a-l susține în *cursa* prezidențială. Numit și *Statul Voluntarilor*, Tennessee intrase în Uniune în 1796, când James Knox Polk nu împlinise încă un an.

Srijinul în campania electorală, declanșată în 1844, îi va veni mai ales din partea orașelor Memphis, cel mai important centru urban al statului amintit, și Nashville, de unde se coordona administrația teritorială pentru întreaga zonă Tennessee. De asemenea, în toate cele 28 de state ale Federației din 1844 existau puternice grupări democratice, acestea urmărind, pe lângă evoluția, prioritar, a economiei, extensia suprafeței controlate prin puterea Capitalei unionale.

Punctul forte al **Programului** Partidului Democrat a fost, în anii 1844-1845, ceea ce americanii numesc **Manifest destiny**, în sensul *obligației lor morale* de a stăpâni cât mai mult spre Sud și spre Vest, asigurând astfel legătura între Atlantic și Pacific, între Canada și Panama. Pentru un asemenea demers au fost de acord, în 1844, la *votul popular*, 1299068 de persoane, din totalul însumând 1337243 de cetățeni care și-au exprimat sufragiul. La rândul lor, 170 de mari electori, din 275, s-au pronunțat în favoarea lui James Knox Polk. Ca urmare, candidatul Partidului Liberal (Whig), Henry Clay, a fost învins de forțele politice ale democraților, reveniți la putere după patru ani.

În scopul respectării celor înscrise în **Programul** din campania prezidențială, la 15 iunie 1846, S.U.A., prin liderul James Knox Polk, decide, irevocabil, apartenența la Federație a zonei Oregon, unde, începând din 1842, se purtau lupte cu băștinașii, ajutați de trupe britanice cantonate în Canada. Stăpânirea engleză la Vest de Munții Allegheny se oficializase prin **Quebec Act**, 26 iunie 1774. Inițial, președintele american a *partajat* spațialitatea Oregon până la *latitudinea nordică* de 54 de grade și 40 de minute, ceea ce va atrage *oprobiul* Casei Monarhice din Londra.

Diplomații reginei Victoria (1837-1901) reușesc să obțină, în final, împărțirea suprafeței controversate cu Federația, aceasta urmând să respecte și aici, orientativ, tot granița canadiană pe *Paralela 49* de grade, ca și în cazul statelor centrale sau estice, cu excepția celor riverane Oceanului Atlantic. *Compromisul* acceptat de James Knox Polk va încheia conflictul vestic cu fosta metropolă europeană, iar armata americană condusă de căpitanul John C. Frémont, aflată pe Oregon, se va deplasa spre alte *teatre* de luptă. Primirea în Uniune a teritoriului parvenit din Oregon și rămas, spre Sud, în *gestiunea* americanilor, se va face însă peste un deceniu. Cealaltă parte din Oregon, spre Nord, s-a integrat Canadei.

Una dintre modalitățile folosite de americanii secolului XIX, pentru extinderea lor spre Sud și Vest, a fost încurajarea mișcărilor populare locale împotriva țărilor care administrau diferite zone aflate în apropierea granițelor unionale. Un excelent *experiment* s-a realizat, din acest unghi de vedere, în martie 1836, când, după cum s-a scris în paginile precedente, aderenții la *conceptul* american din Texas au organizat o răscoală împotriva Mexicului, proclamând Republica Independentă Texas, care în 1845 a devenit statul 28 al Federației.

O asemenea *tactică* s-a folosit și în cazul Californiei, integrată tradițional Mexicului. Astfel, în iunie 1846, coloniștii din acest teritoriu au inițiat *diversiunea* contra statului din care făceau parte, proclamând apoi Republica Independentă cu sediul la Santa Fe. Interesată de California, întrucât îi asigura, pe un spațiu amplu, accesul la Oceanul Pacific, dar și spre părțile Americii Centrale, *Casa Albă* a venit în ajutorul

insurgenților, având ca obiectiv diminuarea suprafeței Mexicului și realizarea strategiei enunțate.

Președintele democraților, James Knox Polk, a mobilizat, în etapa respectivă, importante efective militare. Condușe inițial de căpitanul John C. Frémont, evidențiat în luptele din Oregon, vor fi implicați ulterior, în confruntările militare, începând cu anul 1846, generali ajunși celebri. Deoarece tratativele cu Mexicul din 1845 eșuează, armatele S.U.A. primesc **Ordin prezidențial** să depășească frontiera și să ocupe efectiv nu numai California, dar și teritoriul de la Sud de Rio Grande.

Războiul cu Mexicul din 1846-1848 rămâne în istoria universală prima amplă desfășurare de forțe americane după evenimentele din 1775-1783. Ca dovadă, presiunile asupra acestui stat independent față de Spania, așadar, din 28 septembrie 1821, devin *sufocante*. Rezistența armatei mexicane, aflată sub conducerea generalului Antonio Lopez de Santa Anna, președinte al țării sale între 1833-1855, nu se dovedește suficient de bine organizată pentru a face față efectivelor americane, superioare ca tactică, strategie, număr și dotare tehnică.

Atacurile asupra Mexicului pornesc din mai multe direcții. Astfel, trupele conduse de căpitanul John C. Frémont, după finalizarea acțiunilor din Oregon, avansează spre Sud, în California, ajungând pentru prima oară la Oceanul Pacific în zona așezării Monterrey. De aici, folosesc, în premieră, deplasarea navală pe litoralul de Vest, până spre San Diego. La rândul său, generalul Stephen Kearny își conduce militarii, mobilizați inițial în statul Arkansas, de-a lungul graniței dintre Texas și California, ocupă Santa Fe și înaintează apoi spre Vest, prin partea de Sud a

Californiei, făcând joncțiunea cu efectivele lui John C. Frémont la San Diego, pe țărmurile Pacificului.

Bucurându-se de coordonarea unui renumit general, Zachary Taylor, importante efective americane atacă dinspre Est, parcurgând coastele oceanice ale statului Texas. Debarcarea se realizează cu succes la Matamoros, acolo unde Rio Grande se varsă în Atlantic. Avansează ulterior în interiorul Mexicului și angajează bătălia cu autohtonii de la Buena Vista, 22-23 februarie 1847, unde armata generalului Antonio Lopez de Santa Anna este învinsă. Folosind mobilitatea specifică vremurilor moderne, generalul Zachary Taylor înaintează apoi spre zonele sudice mexicane și intră triumfător, la 14 septembrie 1847, în reședința oficială a statului, Mexico City.

Succesul americanilor s-a datorat inclusiv rezultatelor obținute, concomitent, pe noul front deschis de generalul Winfield Scott, care a navigat pe litoralul de Est al Mexicului până la Vera Cruz. După câțva timp, contrar rezistenței localnicilor, pătrunde în interiorul zonei și face joncțiunea cu armatele venite dinspre Nord, victorioase la Buena Vista, contribuind astfel direct la instaurarea, în ziua de 14 septembrie 1847, a ocupației în Mexico City. Controlul asupra Capitalei mexicane îl păstrează însă trupele unionale comandate de generalul Zachary Taylor, iar cele ale generalului Winfield Scott pornesc în direcția Nord-Est, până la Guadalupe Hidalgo, unde vor avea loc convorbirile între învingători și învinși.

Data de 14 septembrie 1847 reprezintă un adevărat reper privind viitoarele dimensiuni ale acțiunilor militare americane. Era pentru întâia oară când trupele federale ocupau, în totalitate, un stat vecin, se instalau, victorioase, într-o primă Capitală a altei națiuni

recunoscută ca independentă, stabileau condițiile păcii, își arătau generozitatea față de armata opozantă, acționau în numele Congresului și al Președintelui, care atunci era avocatul James Knox Polk. A început să se *cultive* astfel conceptul *învingătorilor*, folosit copios și în alte părți ale Globului.

La 2 februarie 1848 s-au finalizat tratativele de pace dintre S.U.A. și Mexic, purtate în localitatea amintită, Guadalupe Hidalgo, ocupată însă de armata federală. Generalul Antonio Lopez de Santa Anna, în calitate de președinte al unei țări *surclasate* în conflictul declanșat pentru Texas și California, dar și de comandant militar, va accepta, de această dată, condițiile propuse de *Marea Putere*, servind astfel un concludent exemplu viitorilor dușmani ai Uniunii.

Președintele federal, James Knox Polk, a fost reprezentat la discuțiile cu conducătorul Mexicului din 1848 de Nicholas P. Trist, purtate, așadar, direct în *teatrul* de război. Uniunea obținea ceea ce își propusese, adică teritoriul actualelor state Texas, oficializându-se în acest mod *gestul* din 1845, când zona intrase deja sub *girul* administrației americane, și California, prin care se asigura, în continuarea Oregonului, spre Sud-Vest, o amplă perspectivă la Pacific, împreună cu anumite părți ale viitoarelor comunități Arizona și New Mexico. În principiu, granița *texană* s-a stabilit pe Rio Grande.

Congresul american a aprobat ca pentru aceste ample întinderi, ce reprezentau, aproximativ, 55 la sută din Mexic, să se achite, totuși, celor învinși în războiul din 1846-1848, ca recompensă, suma de 15 milioane de dolari, contra a 1300000 de kmp. Cuantumul era egal cu ceea ce plătitise Franței președintele Thomas Jefferson, la 30 aprilie 1803, pentru Louisiana. Nu peste multă vreme, în august 1855, generalul Antonio

Lopez de Santa Anna va fi înlăturat de la putere, conservatorii mexicani primind multiple acuze referitoare la *târgul* cu americanii din 1848, ulterior din 1853.

Așadar, *Primul Candidat Obscur* a reușit în singurul său mandat, 1845-1848, să îndeplinească un adevărat vis al americanilor nordici, acela de a stăpâni un vast areal între două oceane, Atlantic și Pacific. De asemenea, au aderat la Uniunea guvernată de James Knox Polk două noi state, Iowa (1846) și Wisconsin (1848), ajungându-se, pentru mijlocul secolului XIX, la 30 de componente teritoriale integrate S.U.A.

Totuși, viitorii președinți vor iniția alte activități prin care să intre în memoria concetățenilor, vizând, cu deosebire, mărirea continuă a Federației, creșterea potențialului său militar și economic. Se impuneau, desigur, asemenea noi demersuri, mai ales că la 24 ianuarie 1848 în California, *răvășită* de luptele cu mexicanii, se prefigura exploatarea zăcămintului găsit pe Valea Sacramento de John A. Sutter, declanșându-se astfel celebra *goană după aur*.

La alegerile prezidențiale din 1848, James Knox Polk nu și-a mai depus candidatura. Lupta electorală se va purta, din nou, între candidații Partidului Democrat și cei ai Partidului Liberal (Whig). Succedat în înalta sa responsabilitate de un alt conducător la începutul anului 1849, fostul *comandant suprem* al armatei care oferise națiunii impresionanta *fereastră* deschisă la Oceanul Pacific, a decedat în ziua de 15 iunie 1849. Avea numai 54 de ani, stabilind și prin această vârstă un *record* printre președinții Federației din primele șase decenii ale existenței sale statale.

XXX

12. Zachary Taylor

“Old Rough and Ready”

Served: 1849-1850

Party: Whig

Home State: Kentucky

Occupation: Soldier

Born: Nov. 24, 1784

Died: July 9, 1850

În martie 1849 s-a instalat la *Casa Albă* cel de **al doisprezecelea** președinte american, în persoana *eroului* de la Buena Vista, generalul **Zachary Taylor**. Deși războiul victorios cu Mexicul, acțiune militară majoră pentru Uniune, fusese *gestionat* de Partidul Democrat, aflat la conducerea Federației în etapa 1845-1848, electoratul s-a arătat favorabil, în noile alegeri prezidențiale, Partidului Liberal (Whig), care a *mers pe mâna* celui considerat *Bătrânul Direct și Energetic*. Era pentru a patra oară când un *soldat* ajungea președinte al Federației, cel de-al doilea din partea liberalilor, după William Henry Harrison în 1841. Ceilalți au fost George Washington (1789-1797) și Andrew Jackson (1829-1837).

Confruntarea politică s-a consumat în ultima parte a anului 1848. Conducerea Partidului Democrat a propus inițial, pentru funcția prezidențială, pe Lewis Cass, reprezentant al statului Michigan, intrat în Uniune, după cum s-a scris anterior, în 1837. Mulți componenți ai acestui partid îl preferau însă pe Martin Van Buren, fost președinte în anii 1837-1841, avându-l în *echipă*, pentru funcția de vicepreședinte, pe Charles Francis Adams, din familia democraților-republicani, aflați *la vârf* prin 1825-1829. În esență, ultimii doi erau reprezentanții unei *facțiuni* a Partidului Democrat,

intitulată Alianța Fermierilor, constituită special în vederea alegerilor din 1848.

Cu toate că votul popular a fost favorabil *tandemului* Van Buren-Adams, electorii democrați l-au susținut pe Lewis Cass, pentru ca în final acesta să piardă însă funcția prezidențială în favoarea celebrului general Zachary Taylor. Eroul mexican, secondat de juristul Millard Fillmore, ca vicepreședinte, a obținut votul a 163 de mari electori, iar Lewis Cass s-a bucurat numai de încrederea a 127 mari personalități. Reiterăm ideea că Zachary Taylor era susținut, în alegerile din 1848, de Partidul Liberal (Whig), iar victoriile sale militare contra Mexicului, care i-au adus notorietate publică incontestabilă, s-au petrecut pe timpul unui executiv democrat. Asemenea aspect demonstrează, fără echivoc, că spre mijlocul veacului XIX, când Statele Unite ale Americii au cunoscut mărirea considerabilă a teritoriului național, interesele generale au depășit pe cele strict *partizane*.

Zachary Taylor se născuse la 24 noiembrie 1784, fiind, deci, din generația lui Van Buren sau John Tyler. Reprezenta, la vârsta de 64 de ani, în alegerile din 1848, statul Kentucky, întâlnit pentru întâia oară la *timona* Federației. Aderase la Uniune în 1792, ocupând, din acest punct de vedere, locul 15 în structurarea sistematică a noii puteri. Întrunirea Partidului Liberal (Whig), care l-a desemnat pe noul candidat, s-a desfășurat în localitatea Louisville, cea mai importantă din Kentucky, iar sprijin financiar au acordat cu deosebire locuitorii din Frankfort, reședința oficială a acestui teritoriu american.

Determinarea preocupării cotidiene a lui Zachary Taylor a fost, de-a lungul anilor, în deplină corelație cu obligațiile constituționale ale militarilor față de forurile

oficiale centrale. Avansarea ofițerilor superiori de carieră la gradul de general, constituia recunoașterea firească a exprimării capacității specifice, în diverse momente, mai ales atunci când președinții mobilizau armata pentru îndeplinirea unor misiuni speciale.

Calitățile de strateg ale lui Zachary Taylor s-au dovedit excepționale, prevalent, în contextul conflictului S.U.A. cu Mexicul. Ca dovadă, după insuccesul diplomatic, din 1845, al lui John Slidell, trimis al președintelui James Knox Polk, la Mexico City, pentru a cumpăra Texasul și California, s-a concluzionat că singura soluție privind extinderea Federației, spre Sud și spre Vest, rămânea folosirea forței, contra unui dușman care *insultase* Uniunea.

Având funcția de comandant suprem al trupelor americane, șeful guvernului de la Washington i-a ordonat generalului Zachary Taylor să organizeze în așa fel campania ofensivă, încât victoria să fie *savurată* până la finalul mandatului său prezidențial. Misiunea se va îndeplini întocmai. Datorită victoriilor militare indiscutabile de la Buena Vista și Mexico City, ori prevederilor *Tratatului* de la Guadalupe Hidalgo, prezentate anterior, numele învingătorului din 1847-1848 se rostea pretutindeni, de către americani, cu deosebită admirație.

Având acest suport moral și *mediatic*, Zachary Taylor, *adoptat* de liberali pentru alegerile din 1848, va obține succesul scontat. Ca președinte, principala lui preocupare a devenit consolidarea Federației, întrucât era primul mandat, început efectiv în 1849, prin care se conducea un teritoriu atât de vast, de la Atlantic la Pacific, peste 3000 de mile în linie dreaptă, dar și de la *Paralela 49* de grade, la Rio Grande.

Pe plan intern, cea mai valoroasă realizare a devenit aprobarea, în septembrie 1849, a unei

Constituții libere pentru California. **Legea** a prevăzut expres interzicerea sclaviei în acest nou perimetru american, criteriu ce se va eluda însă prin amendamentele din august 1850. Datorită unor asemenea inconsecvențe, California ajunge un veritabil *nod gordian* al conflictelor etnice și sociale, definatorii pentru zonele sudice de atunci ale Federației.

În 1850, președintele Zachary Taylor își încununează cariera politico-militară prin admiterea Californiei în Uniune, devenit statul 31 al acesteia. Având ca simbol *Macul de Aur*, se va alinia într-un timp foarte scurt, dar păstrând o suită de accente specifice, la ritmul impus de evoluția Federației în etapa ce îi recomandau multiplele succese. Portdrapelul Californiei prospere a devenit orașul Los Angeles, iar administrația locală folosește, ca reședință oficială, Sacramento.

Pentru domeniul relațiilor internaționale se detașează, pe timpul președinției generalului Zachary Taylor, finalizarea, la 19 aprilie 1850, a **Tratatului** dintre Anglia și S.U.A., semnat de miniștrii afacerilor externe ale celor două părți, Clayton, respectiv, Bulwer, privind statutul viitorului Canal Panama. Remarcăm faptul că Panama a devenit teritoriu independent față de Spania la 28 noiembrie 1821. Pentru început, acceptă să facă parte însă din Republica Federativă Marea Columbie. Peste un deceniu, în 1831, intră, ca departament, în statul Noua Granadă (Columbia).

În ziua de 12 decembrie 1846, președintele american, James Knox Polk obținuse, prin **Tratatul de pace, prietenie, navigație și comerț**, de la Bogota, printre altele, dreptul de a iniția construirea Canalului Panama. Acțiunea este *demarată* tocmai în 1879 de o companie franceză, devenită însă falimentară, lucrările

fiind apoi reluate de firme americane în 1904. La 15 august 1914, primul vas oceanic va circula între Atlantic și Pacific. Zona Canalului Panama măsoară 143200 de hectare.

O asemenea benefică oportunitate, prin care s-a redimensionat navigația mondială, nu putea să se plaseze în afara intereselor S.U.A. De aceea, fiind încă putere maritimă medie, Federația folosește, spre mijlocul secolului XIX, *pertractările* amintite cu Marea Britanie, supervizate de Zachary Taylor și regina Victoria, declarate ulterior nule prin **Tratatul** din 18 noiembrie 1901. După aproximativ doi ani, la 3 noiembrie 1903, Panama, separându-se de Columbia, redevine stat independent și optează pentru influența directă a Uniunii Americane. Ultimele evenimente se înscriau însă în portofoliul altor personalități marcante ale acestor popoare.

Programul guvernării *Bătrânului Direct și Energetic*, cum l-au numit contemporanii, prognoza realizări dintre cele mai interesante. Timpul faptelor s-a diminuat însă brutal. La 9 iulie 1850, generalul Zachary Taylor a decedat, având 66 de ani. Era, după William Henry Harrison, cel de-al doilea conducător american trecut în eternitate pe durata exercițiului prezidențial. Ca urmare, în iulie 1850 a preluat suprema funcție politică, administrativă și militară americană vicepreședintele **Millard Fillmore**, devenit astfel cel de al **treisprezecelea** conducător al Statelor Unite.

13. Millard Fillmore

"Wool Carder President"

Served: 1850-1853

Party: Whig

Home State: New York

Occupation: Lawyer

Born: Jan. 7, 1800

Died: March 8, 1874

Dacă fostul *lider*, Zachary Taylor, împlinea în 1850, când a decedat în funcție, cei mai puțini ani, ca vârstă, comparativ cu *soldații* care l-au precedat la Casa Albă, noul șef al Uniunii, având numai o jumătate de veac, se înscria, identic lui Jams Knox Polk (1845-1849), printre cei mai tineri președinți americani de până atunci.

Millard Fillmore s-a născut la 7 ianuarie 1800, după 34 de zile de la dispariția pământească a lui George Washington. Primind, conform vremurilor, educație superioară în familie și în colegii, optează, ca profesionist, pentru avocatură. Tatăl său a aderat inițial la Partidul Democrat, în final devenind însă liberal. Intrat în viața politică la vârsta de aproape 30 de ani, Millard Fillmore s-a dovedit un militant consecvent și tenace, admirator al valorilor umane provenite din toate structurile sociale proprii Federației, dar și ale Europei, în prima jumătate a secolului XIX.

Dovada concludentă a aprecierii calităților sale o constituie acceptul majorității covârșitoare a membrilor Partidului Liberal (Whig), ca el să candideze, în 1848, la funcția de vicepreședinte al Uniunii. Întrucât generalul Zachary Taylor a fost propulsat de liberali, în alegerile amintite, pentru demnitatea de președinte, fiind astfel venerat după victoriile contra Mexicului,

avocatul Millard Fillmore constituia atunci *noua figură* a anturajului său în campania electorală din 1848.

Așadar, alegerile din 1848 l-au plasat într-un post politic de foarte mare importanță, acela de vicepreședinte al S.U.A., cu atât mai mult cu cât președintele era un militar de elită, având însă mai puțină experiență în conducerea civilă. De aceea, anii 1849-1950 au probat apetența lui Millard Fillmore pentru coordonarea Federației, iar atunci când oportunitatea l-a obligat, în iulie 1850, să urce pe treapta cea mai înaltă a responsabilităților statale, a îndeplinit, cu multă rigoare și probitate, cerințele pe care le presupunea conducerea națiunii americane.

Etapa 1850-1853, când Millard Fillmore se va afla la putere, *sigiliul său guvernamental* s-a folosit pentru rezolvarea unor aspecte complexe ale Uniunii. Așa, de exemplu, una dintre problemele cardinale era consolidarea acestui *conglomerat* format atunci din 31 de state, aflate în diverse stadii ale evoluției economice, prezentând categorii sociale, etnice, culturale ori religioase diferențiate, dar și convingeri politice sau preferințe externe contradictorii.

Cea mai aprigă dezbateră s-a purtat, începând din vara anului 1850, inclusiv după preluarea mandatului de către noul președinte, asupra rolului și locului sclavilor în societatea americană. Se revenea, legislativ, la un atare subiect controversat, după trei decenii, întrucât, la 3 martie 1820, pe timpul președintelui James Monroe (1817-1825), fusese adoptat, așa cum s-a precizat mai înainte, *Compromisul Missouri*. Atunci era în discuție, cu deosebire, sclavajul din statele Missouri și Louisiana, iar în 1850, referirile *pro* sau *contra* făceau trimitere, mai ales, la teritoriile cucerite ulterior de la Mexic.

Pragmatismul american va depăși sensul logicii umanismului și luminismului european, doctrine admise temporal numai ca subiecte teoretice, găsindu-se permanent soluții care să nu defavorizeze dinamica economică și echilibrul național devenit deja precar. Congresul a aprobat, în luna august, **Compromisul din 1850**, acceptat apoi de președintele Millard Fillmore, cu toate că *liberalismul*, în esență, era pentru egalitatea șanselor.

Noul **Compromis** admitea parțial sclavajul în statele intrate în Uniune după 1845, condiția esențială devenind cuantumul sporit al producției de bumbac, folosit intensiv pentru dezvoltarea industriei proprii, ceea ce diminuea sistematic importul mărfurilor textile și stimula exportul american pe diverse piețe internaționale. Totodată, legislativul federal încerca un *gest reparatoriu* pentru zonele sudice, luându-se în calcul faptul ca prin **Compromisul Missouri** din 1820 s-au protejat unele interese ale spațiilor nordice.

Tot în august 1850, Congresul a aprobat **Legea privind statutul sclavilor fugiți de pe plantații**, care obliga factorii administrației, dar și alte instituții ori persoane, să înlesnească fermierilor recuperarea *indivizilor* ce părăseau așezările fără acordul proprietarilor. Cei mai mulți sclavi, plecați din proprie inițiativă, doreau să ajungă liberi în vechile teritorii din Nord, unde era interzisă menținerea statutului disprețuitor al acestor categorii umane.

Datorită **Legilor** anului 1850, semnate de Millard Fillmore, s-au adâncit disputele politice dintre *sudiști* și *nordiști*, apar unele grupări *nonguvernamentale* și publicații ce susțin oficial *abolitionismul*, iar multe familii de albi, inclusiv din rândurile marilor proprietari urbani și rurali, militează pentru libertatea individuală.

Se facilitează astfel, prin diverse modalități, fățiș ori clandestin, ajutorul acordat sclavilor negri pentru a se *refugia* în localități sigure, oferindu-li-se apoi posibilitatea să devină angajați ai *agenților economici*, în sfera serviciilor publice sau private.

Atașamentul față de sistemul antisclavagist al modernității americane va determina o adevărată *opinie populară* favorabilă consolidării acestuia. A ajuns până în zilele noastre ceea ce transatlanticii timpului au numit, simbolic, *Underground Railroad*, respectiv, *Drumul de fier subteran*, dintre Sud și Nord, pe care îl parcurgeau atât negrii fugiți mai ales din zonele agricole, dar și ajutoarele umanitare pentru familiile lor.

Proprietarii funciari și oficialitățile federale controlau cu foarte mare greutate *rețeaua* secretă creată în contextul amintit, existentă pe traseele feroviare, ale poștei cu cai, navigației fluviale ori oceanice. Datorită unor asemenea aspecte, prestigiul *Wool Carder President*, cum a fost etichetat Millard Fillmore, dar și al structurilor politice care îl susțineau, s-a *erodat* vizibil.

Echilibrul fragil al popularității sale era *alimentat*, totuși, datorită unor apreciate inițiative externe. Astfel, chiar în finalul mandatului, la 30 decembrie 1853, Millard Fillmore obține, prin **Tratatul de graniță cu Mexicul**, aproximativ 120 000 de kmp din teritoriul acestei țări. Se *rotunjeau*, adăugându-se atare suprafață, viitoarele state Arizona și New Mexico, ale căror limite erau deja *croite* prin prevederile **Tratatului** din 2 februarie 1848. Pentru a evita un nou conflict militar, președintele Mexicului, generalul Antonio Lopez de Santa Anna, a acceptat, în 1853, oferta americanilor, însumând 10000000 de dolari, prețul cumpărării zonelor aduse în discuție.

Prin urmare, noul *Tratat*, convenit cu Mexicul în localitatea Gadsden, din Alabama, la 30 decembrie 1853, completa pe cel de la Guadalupe Hidalgo, din 2 februarie 1848, iar pentru suprafața totală, 1420000 de kmp, Mexicul primea, ca sumă definitivă, 25000000 de dolari. Federația se extindea, atunci, cu ceea ce însemnau Texas, California, Arizona și New Mexico, ultimele două comunități aderând la Uniune spre începutul secolului XX.

Millard Fillmore a reprezentat, în structurile politice ale timpului, statul New York. Era al doilea președinte, după Martin Van Buren, susținut de această importantă demografie americană, dar și de multe alte așezări adiacente. Totodată, a fost ultimul membru al Partidului Liberal (Whig) aflat în *postura* de șef al S.U.A. Cu Millard Fillmore s-a încheiat perioada de opt ani (1841-1845; 1849-1853) când liberalii, *intersectați* de Partidul Democrat (1845-1849), s-au aflat la guvernare. El condusese o națiune care, în 1850, avea 23191876 de locuitori.

Există o anumită *simetrie* între cele două mandate liberale, în sensul că atât primul, 1841-1845, cât și ultimul, 1849-1853, s-au exercitat, pentru început, de președinții aleși, William Henry Harrison, respectiv Zachary Taylor, ambii *soldați*, decedați, subit, în funcția oficială. Erau finalizate de foștii lor vicepreședinți, John Tyler și Millard Fillmore, recunoscuți avocați, politicieni ai noii generații, având aproximativ aceeași vârstă când au dobândit, constituțional, *fotoliul* conducerii federale.

La alegerile organizate în 1852, Partidul Liberal (Whig) nu l-a mai desemnat, pentru președinție, pe Millard Fillmore. Rămas, totuși, unul dintre liderii importanți ai acestei formațiuni politice, a condus Uniunea până la

depunerea jurământului suprem de cel ce l-a urmat în 1853. Ulterior, prin 1856, va reprezenta, fără succes, în *curșa* prezidențială, pentru *Casa Albă*, un partid american nou înființat. Millard Fillmore a decedat la 8 martie 1874, când împlinise 74 de ani.

0000000

VI. ACȚIUNI PREZIDENȚIALE AMERICANE ÎN PERIOADA 1853-1868. DE LA FRANKLIN PIERCE LA ANDREW JOHNSON

14. **Franklin Pierce**
"Handsome Frank"
Served: 1853-1857
Party: Democrat
Home State: New Hampshire
Occupation: Lawyer
Born: Nov. 23, 1804
Died: Oct. 8, 1869

Confruntarea electorală din finalul anului 1852 aduce la *rampă* trei candidați pentru funcția supremă în Statele Unite ale Americii. Astfel, propunerea Partidului Democrat era Franklin Pierce, Partidul Liberal (*Whig*) îl susținea pe generalul Winfield Scott, considerat unul dintre *eroii* Războiului mexican, iar Partidul Libertății, *Free Soil Party*, aboliționist, creat prin 1840, s-a *afișat* cu John P. Hale.

Victoria a revenit justițiarului **Franklin Pierce**, reprezentând statul New Hampshire. Datorită succesului obținut, noul *lider* completa, pentru prima oară cu acest perimetru, *tabloul* american al locurilor de unde provin președinții. New Hampshire, numit și *Statul de Granit*, este considerat *fondator* al Federației, ocupând, atunci, poziția 9, din cele 13 colonii care au declanșat Războiul de Independență contra britanicilor.

Va cunoaște o evoluție concludentă mai ales după 1788, când este acceptat să intre în Uniune. Are reședința oficială în orașul Concord, iar cea mai importantă așezare urbană, amintind zona engleză de unde sunt originari mulți locuitori din statul New Hampshire, este Manchester.

Franklin Pierce a devenit, în urma sufragiului majoritar din 1852, cel de al **paisprezecelea** președinte al S.U.A., mandatul său începând, efectiv, în 1853. Partidul Democrat ajungea, așadar, din nou la guvernare după patru ani, timp în care Federația se aflase sub *zodie* liberală. De altfel, începând cu perioada noului președinte, democrații americani au luat un substanțial avans față de Partidul *Whig*, ce se va exprima cu tot mai puțină vigoare pe *scena* politică federală, ajungând, treptat, la autodizolvare.

Frank cel Chipeș, cum l-au *alintat* susținătorii, se născuse în ziua de 23 noiembrie 1804, împlinind, atunci când a ajuns *pe culmi*, în 1853, numai 49 de ani. Era, ca urmare a acestui fapt, cel mai tânăr președinte al S.U.A., devansându-i pe James Knox Polk și Millard Fillmore, care aveau, la preluarea funcției, cinci decenii de viață.

Problema cardinală a mandatului exercitat de Franklin Pierce, între 1853-1857, a fost evitarea adâncirii crizei politice privind susținerea sau combaterea sclaviei. Pentru prima oară, asemenea contradicție a cunoscut conflicte militare deschise, cauzate, în primul rând, de conținutul restrictiv al legislației în domeniul acordării unor drepturi și libertăți pentru negrii aflați, preponderent, pe plantațiile de bumbac, orez, tutun, ricin sau indigo.

Din punct de vedere economic, la mijlocul secolului XIX există o netă departajare a preocupărilor celor două mari structuri teritoriale americane, în sensul

că partea de Nord își crease un suport benefic pentru evoluția industrială modernă, iar cea de Sud conserva activitățile cu caracter agrar, bazate, în principal, pe eforturile sclavilor africani. Evoluția unitară nu se putea însă concepe fără interferarea programelor productive la nivelul Federației.

Ca urmare, se dovedea oportună operarea cu modalități asemănătoare în domeniile folosirii și salarizării forței de muncă, modernitatea presupunând, din *start*, inexistența sclaviei. Cu toate acestea, Congresul american, dar și președinții, au perseverat în *compromisuri*, având dorința, precum și obligația, de a păstra un echilibru între principalele componente economice enunțate, dependente unele de celelalte. Într-un asemenea *corsaj*, greu de evitat, a fost implicat și Franklin Pierce.

Adăugăm aspectul că Partidul Democrat nu a încercat niciodată, pe durata mandatelor prezidențiale dobândite, începând cu cele ale lui Andrew Jackson, 1829-1837, și până la cel câștigat în 1853, să emită legiuri care să *incrimineze* sclavia. Din contră, atât democrații, dar și liberalii, au găsit soluții *tranzitorii*, inclusiv pentru noile state atașate Federației, referitoare la menținerea și chiar extinderea unui atare sistem.

După cum s-a precizat în paginile precedente, ***Compromisul de la Missouri*** (3 martie 1820) și ***Compromisul*** din august 1850 au creat un suport *permitiv* ori *restrictiv*, în ceea ce privește folosirea sclaviei în state învecinate și chiar în interiorul aceluiași entități teritoriale. Asemenea modalități s-au continuat și sub *patronajul* președintelui democrat provenit din New Hampshire.

Ca dovadă, la 30 mai 1854, Camera Reprezentanților din Congresul S.U.A. a votat ***Legea***

Kansas-Nebraska, având precizări cu privire la posibilitatea extinderii muncii sclavilor și pe alte teritorii decât cele autorizate prin reglementările anterioare. Disputa s-a *focalizat*, până la urmă, exclusiv pentru situația din Nebraska, aflată sub controlul administrației prezidențiale, dar care încă nu era stat creat și cuprins, oficial, în Uniune.

Soluția a venit din partea senatorului Stephen Douglas. Acesta a propus o redimensionare a viitoarelor state Kansas și Nebraska, în așa fel încât *Paralela 36* de grade și 30 de minute, luată ca *reper* privind acceptarea sclaviei în teritoriile sudice existente la 1820, să delimiteze asemenea stare de lucruri și pentru cazul aflat în dezbatere. Ca urmare, s-au constituit cele două entități amintite, Nebraska fiind considerată ca făcând parte din spațialitățile nordice, iar Kansas din grupul celeilalte *emisfere*.

Președintele Franklin Pierce se va *racorda* la hotărârile legislativului, reușind astfel un nou *compromis* politic, având însă repercusiuni în domeniile social și economic. Ca urmare, s-a *alimentat* discordanța dintre Nord și Sud, aboliționiștii au devenit mult mai activi, iar în Europa se constituie adevărate *celule* de interese privind *monitorizarea* situației din S.U.A., care tindea să devină *explozivă*.

Astfel, după trecerea la aplicarea legii amintite, în 1854 s-a declanșat ***Războiul civil din Kansas***, prelungit până în 1856. *Casa Albă* a folosit unități militare ale armatei federale, aflate sub controlul ministrului de război, Davis Jefferson, pentru a *reinstaura* liniștea în teritoriile intrate sub incidența ***Legii Kansas-Nebraska***, care va marca legislația ulterioară.

O altă problemă federală majoră, din vremea mandatului prezidențial exercitat de Franklin Pierce, a fost decizia realizării unei linii complexe de

comunicații *transcontinentale*, de la Atlantic, până la Pacific. Asemenea lucrare, având amploare și beneficii considerabile, era dorită de toate cele 31 de state ce compuneau Federația în 1855. S-a creat o adevărată *concurență națională* transformată în dispută politică, motivată în raport de puterea economică și regimul social din zonele pe care le traversa asemenea sistem rutier și feroviar.

Specialiștii de la *Central Pacific Railroad Company*, agreat de Uniune pentru a realiza această premieră mondială, au avansat patru posibile *route*. Prima pornea de la Chicago, cel mai important oraș al statului Illinois, urca spre Nord-Vest la Saint Paul, reședința oficială a statului Minnesota, apoi, direct spre Vest, ajungea pe țărmul oceanic, în așezarea Salem din Oregon. Următoarea variantă, pornea tot de la Chicago, cobora spre Sud-Vest până la Saint Louis, centru urban de primă mărime din statul Missouri, de unde, continuând spre Vest, se oprea în California, la San Francisco. Cel de al treilea *traseu* constituia o linie dreaptă între Memphis, mare centru economic al statului Nashville, și Los Angeles, așezare de maximă importanță pentru California. Ultima soluție una două celebre porturi, New Orleans, de pe coasta Atlanticului, din Louisiana, cu San Diego de la Pacific, în California de Sud, la granița cu Mexicul.

Cele mai multe opțiuni, aprobate în final și de președintele Franklin Pierce, le-a întrunit *ruta* dintre New Orleans și San Diego. Demonstrația acestei oportunități pornea de la faptul că se consolida, în continuare, granița mexicană, erau unite două mari baze navale, folosite, în egală măsură, pentru persoane, mărfuri și tehnică militară, conturându-se multiple posibilități privind legăturile *transoceanice* atât cu

Europa, dar și cu țările din Extremul Orient. Lucrările primului *Drum Transcontinental* se vor finaliza în 1869. Etapele următoare, pe măsura creșterii potențialului economic și consolidării unității Federației, au favorizat aplicarea altor proiecte viabile.

În domeniul politicii externe, Franklin Pierce a continuat extensia influenței americane în statele din Pacific. Dacă în iulie 1844, președintele liberal John Tyler pătrunsese, privilegiat, pe *piața* Chinei, la începutul anului 1854 sunt finalizate discuțiile diplomatice cu guvernul Japoniei, favorabile, și de această dată, S.U.A. Președintele Franklin Pierce l-a împuternicit atunci pe comandorul Matthew Perry să trateze, prin discuții cu shogunul Abe Masahiro, condițiile unei colaborări bilaterale.

Ca urmare, la 31 martie 1854 s-a semnat, în localitatea niponă Kanagawa, *Tratatul comercial* dintre nord-americani și japonezi, *mikado* fiind Komei Tenno (1847-1867). Lua astfel sfârșit definitiv politica izolaționistă a Japoniei, practică și pe timpul împăratului Ninko Tenno (1817-1846). Prin *Tratatul* din 1854 se redefiniu principiile *Convențiilor* dintre cele două state, încheiate în perioada 1797-1809, când Federația își *croia* primele drumuri comerciale externe ca națiune modernă distinctă.

Președintele Franklin Pierce reprezenta deja, în 1854, o Mare Putere a timpului, de aceea noile relații cu Japonia, ori cu alte state de pe Glob, se realizau de pe poziții incomparabile cu sfârșitul secolului XVIII – începutul secolului XIX. Ca dovadă, *Tratatul* cu Japonia din 1854 a fost precedat, în 1853, de ofensiva unor vase comerciale americane, echipate cu tunuri, în Golful Uruga, timp în care flota imperială rusă *forța* intrarea în orașul Nagasaki. Acțiunea s-a repetat la 13

februarie 1854, când același comandor, Matthew Perry, *patrulează* pe litoralul nipon.

Folosind asemenea *metode amicale*, președintele Uniunii obține, în favoarea *patronatului* federal, inaugurarea activităților comerciale sistematizate în Japonia, acțiune concretizată, la 31 martie 1854, prin deschiderea porturilor Shimoda și Hakodate special pentru vasele americane. Nu după multă vreme, *frontul* afacerilor străine în *Țara Soarelui Răsare* se va extinde considerabil. Ca urmare, importante state europene au dobândit facilități diversificate, luându-se ca *reper* cele practicate de S.U.A.

Tot în 1854, guvernul federal a perfectat un **Proiect pentru invadarea Cubei**, aflată sub stăpânirea Spaniei. Documentul s-a elaborat de James Buchanan, ambasadorul Uniunii în Anglia, viitor președinte, James Masson, ambasador în Franța, Patrick Soul, ambasador în Spania. Acțiunea se va amâna însă până la 1898. În schimb, William Walter din California a ocupat în 1855-1857 Nicaragua, proclamându-se președinte și introducând sclavia. Este înlăturat de generalul Tomás Martínez.

În ceea ce privește păstrarea *doctrinei politice* a democrațiilor din care provenea, președintele Franklin Pierce s-a confruntat, după 1854, cu o puternică reactivare a republicanilor, având un **Program** schimbat radical față de anul 1828, atunci când avusese loc scindarea Partidului Democrat-Republican. Propunându-și ca suport ideologic *abolitionismul*, în iulie 1854, pe fundalul adversității față de **Legea Kansas-Nebraska**, Partidul Republican, a fost restructurat *din temelii* redevenind astfel principalul opozant al democrațiilor. Aceștia din urmă se aflau în

fruntea administrației americane, prin alternanță cu liberalii, din 1829.

La 22 februarie 1856 s-a desfășurat în orașul Pittsburgh, statul Pennsylvania, Convenția Națională a Partidului Republican, având reprezentări organizatorice în toate zonele Federației Americane. Practic, începând cu această dată, sistemul politic al Uniunii se va *polariza*, în special, spre Partidul Democrat și Partidul Republican, care se diferențiau însă esențial în ceea ce privește *optica* asupra sclaviei. Deși în deceniile următoare, *doctrinar*, cele două partide importante din S.U.A. se vor afla pe poziții apropiate, acestea continuă totuși să existe și astăzi, uneori succedându-se, din patru în patru ani, ori după câte două mandate, la guvernarea Federației.

Pentru ultimele luni ale *exercițiului* său, președintele Franklin Pierce a făcut față cu greu acțiunilor *abolitioniste*, mai ales că în partea finală a anului 1856 au avut loc noi alegeri. Astfel, în Kansas se produce o *recrudescență* a confruntărilor civile, dublate de unele încleștări militare, iar în Virginia, sub conducerea *liderului* sclavilor, John Brown, sunt inițiate primele mișcări de amploare. De asemenea, Congresul devine un adevărat *focar* al dezbaterilor cu *tentă* socială, printre cei remarcați în acest context fiind renumitul senator Charles Sumner.

Pentru alegerile prezidențiale din 1856, Franklin Pierce a făcut parte din potențialii candidați ai democrațiilor la un nou mandat. Totuși, în sufragiul din interiorul acestei formațiuni politice, învingător devine James Buchanan. Ca urmare, *Frank cel Chipeș* își va încheia activitatea de conducere a Federației în 1857, continuând să fie unul dintre membrii marcanți ai Partidului Democrat.

Reîntorcându-se la *bara* instanțelor de judecată, în calitate de avocat, Franklin Pierce colaborează cu noul executiv al Uniunii timp de peste un deceniu. Va deceda însă la 8 octombrie 1869, având 65 de ani, vârstă egală cu cea la care devenise președinte liberalul Zachary Taylor. Era, după fostul șef al Federației, James Knox Polk, mort la 54 de ani, cel mai *tânăr* președinte plecat definitiv în *Lumea Umbrelor*.

Lăsa în urmă un adevărat *continent* statal, consolidat pe timpul *exercițiului* său, 1853-1857, între Atlantic și Pacific, între Canada și Mexic, dar și dincolo de granițele existente spre finalul deceniului șapte al secolului XIX. Cei care l-au succedat la *Casa Albă* pe Franklin Pierce, democrați ori republicani, aveau menirea să *tranșeze* definitiv problematica sclaviei, devenită cea mai controversată realitate a acestei perioade.

Cu toate că societatea americană era în ultima vreme destul de frământată, la alegerile din 1856 învingător devine, și de această dată, Partidul Democrat. Confruntarea a implicat trei candidați la președinție, respectiv: James Buchanan din partea democraților, reprezentând statul Pennsylvania, John C. Frémont, militar și *explorator*, din partea republicanilor, personalitate desemnată de statul vestic California, precum și Millard Fillmore, avocat, fost șef liberal al națiunii între 1850-1853, propus de *Native American Party*, constituit special de către emigranții etapei 1820-1850.

XXX

15. **James Buchanan**
 “Bachelor President”
 Served: 1857-1861
 Party: Democrat
 Home State: Pennsylvania
 Occupation: Lawyer
 Born: April 23, 1791
 Died: June 1, 1868

Succesul a *surâs* juristului **James Buchanan**, devenit, pentru perioada 1857-1861, cel de al **cinsprezecelea** președinte al Statelor Unite ale Americii. L-au votat 174 de mari electori, comparativ cu 114 care vor opta pentru John C. Frémont, *deschizătorul* campaniilor militare din 1842-1848 în Oregon și California, iar opt mari electori au susținut pe Millard Fillmore, revenit, pentru o *clipită*, în prim-planul vieții publice la nivelul Federației.

James Buchanan se născuse în ziua de 23 aprilie 1791, când pe *scena* politică a Uniunii apăreau Partidul Federalist și Partidul Democrat-Republican. Era *catalogat*, asemănător și altor președinți, ca făcând parte din noua generație a *militanților* pentru creșterea rolului S.U.A. în lume, cu toate că atunci când a fost ales avea deja 66 de ani. Avocat prin studii și profesia practică multă vreme, președintele ales în 1856, al cărui singur mandat a început, oficial, în 1857, se menținea *conservator* în ceea ce privește condiția socială a lucrătorilor de pe marile proprietăți funciare. De aceea, va continua aplicarea **Programului** Partidului Democrat stabilit, inițial, în 1852, prezentat atunci credibil electoratului ce îl susținea pe Franklin Pierce.

Așa cum s-a precizat, James Buchanan, numit de *amicii politici* *Președintele Burlac*, a fost propulsat spre *vârful piramidei* de statul Pennsylvania, una dintre

primele entități ale Federației, care intrase în Uniune încă din 1787, considerat cel de al doilea component, după Delaware, al acesteia. Orașul său reprezentativ, Philadelphia, a găzduit reuniuni politice de mare importanță pentru perioada Războiului de Independență, ori cea suprapusă anilor elaborării **Constituției** și organizării teritoriale a noii națiuni americane, fiind folosit uneori drept Capitală a S.U.A., până aproape de începutul secolului XIX.

Deși avea asemenea valoare esențială pentru demersurile ce au condus, spre noi orizonturi, politica teritorială în diferite etape temporale, totuși, statul Pennsylvania nu *lansase* până în 1856 personalitatea primordială a americanilor. În consecință, James Buchanan va contribui în mandatul său din 1857-1861, sub diferite modalități, la evoluția zonei amintite, intrată într-o anumită *letargie* după transferarea reședinței S.U.A. la Washington.

Eforturile prezidențiale s-au concretizat, printre altele, în relansarea rolului orașului Philadelphia, devenit unul dintre centrele economice reprezentative atât în Pennsylvania, dar și pentru statele apropiate. De asemenea, se va consolida așezarea urbană Harrisburg, unde erau aduse instituțiile administrației locale, *degrevând* astfel factorii decizionali din Philadelphia de ceea ce nu presupunea, prioritar, grija față de industrie, comerț, transporturi.

Dorința președintelui James Buchanan, aceea de a crea o altă imagine statului Pennsylvania în *angrenajul* Federației, a fost excepțional susținută prin depistarea zăcămintelor de petrol în această zonă, premieră absolută pentru Uniune. Astfel, în august 1859, Edwin Drake, unul dintre cunoscuții ofițeri ai armatei americane, a descoperit, în localitatea Titusville din

Pennsylvania, indiciile încurajatoare ale existenței *aurului negru*.

Cu aproximativ un deceniu în urma, la 24 ianuarie 1848, se găseau primele *filoane* ale *aurului strălucitor* pe văile Californiei. Șansa era, așadar, încă o dată, în 1859, de partea americanilor lansați, irezistibil, ca Mare Putere a Mapamondului. Aurul și petrolul deveneau *moneda forte* a economiei acestei părți de lume, considerată, la începuturile colonizării, inospitalieră. Insistențele europenilor albi, cu deosebire britanici, de a transforma *Noul Continent* într-o țară a beneficiilor, dădea roade incontestabile!

Pentru a obține atare progrese, trudiseră însă și africanii, transferați în Federație ca sclavi negri. După numeroase legiuiri adoptate de Congres, situația acestora se deteriorase sistematic, iar mișcările lor protestatare au avut, spre mijlocul secolului XIX, o *curbă* ascendentă. Așa, de exemplu, în anii când James Buchanan a fost președinte, atât atitudinea celor ce lucrau pe plantații, dar și riposta autorităților au cunoscut exprimări deosebit de incisive.

La 16 octombrie 1859, *aboliționiștii* extremiști din statul Virginia, exponenți ai intereselor imediate ale sclavilor, organizează un atac prelungit asupra Arsenalului *Harpers Ferry*, având ca scop asigurarea de arme și muniție pentru declanșarea războaielor generalizate a negrilor. Liderul amplei mișcări radicale devenise John Brown, remarcat și în alte acțiuni asemănătoare din anii precedenți. De această dată, cu acordul președintelui James Buchanan, autoritățile au intervenit *în forță*, pe un front foarte larg, însă confruntările s-au prelungit până la sfârșitul lunii octombrie 1859.

În ziua de 2 decembrie 1859, John Brown, capturat cu puțin timp în urmă, a fost executat din ordinul

oficialilor Federației. Era un semnal suficient de vizibil că problematica sclavilor negri devenise deosebit de acută, complicându-se pe deplin în anii următori. Națiunea dezbinată pregătea astfel o primă și majoră criză a Uniunii.

Semnale puternice se propagau, în toate partidele, statele și categoriile sociale, din partea instituțiilor foarte importante de la New York. Astfel, Curtea Supremă de Justiție era obligată, sub presiuni morale, să motiveze constituționalitatea *Compromisului Missouri* din 1820. Printre cei care au perseverat în acest sens s-a aflat și Dred Scott, intelectual de seamă al statului Missouri, component al unei familii de sclavi negri. Sub influența mentorului său, dr. John Emerson, care se integrase mișcării *abolitioniste*, Dred Scott a părăsit inițial zona amintită, ajungând, succesiv, în Illinois și Wisconsin, considerate state libere pentru locuitorii domiciliați în părțile sudice.

Demersul lui Dred Scott s-a dezbătut pe larg de opinia publică, în cercurile politice și administrative, făcând obiectul unui renumit proces ajuns *pe rol* la cel mai înalt for al dreptății. *Pronunțarea* s-a dat la 6 martie 1857 în defavoarea lui Dred Scott, obligat astfel să revină în Missouri, dar rămas un caz *tipic* al adversității față de statutul sclavilor din Federația Americană.

Aspectele prezentate au fost privite cu îngrijorare de președintele James Buchanan. Dorea să mențină echilibrul între forțele politice ale timpului, deoarece *Casa Albă* rămânea *responsabilă* față de păstrarea și consolidarea Uniunii, integrată deja sensurilor mondiale moderne. El se baza, în continuare, pe doctrina Partidului Democrat, verificată în alegerile din 1856, dar care, treptat, prezenta *fisuri* ideologice și

pragmatice, *exploatate* copios de republicanii ce pierduseră în campania electorală amintită.

Etapa hotărâtoare a disputelor, mai ales după finalizarea episodului Dred Scott din 1857 și executarea, în 1859, a lui John Brown, a devenit etapa pentru stabilirea legislativului federal. Atunci s-au consumat, la începutul anului 1859, argumentele decisive privind viitorul structurii societății americane. Erau promovate, demonstrativ, de către candidații pentru Senat, Abraham Lincoln, republican, și Stephen Douglas, democrat, ambii reprezentând statul Illinois.

Primul, Abraham Lincoln, care a pierdut în campania senatorială din februarie 1859, era un *abolitionist* convins, iar cel de al doilea, Stephen Douglas, rămânea un *tradiționalist* consecvent privind păstrarea sclaviei în statele sudice și, parțial, în cele nordice. Începuturile confruntării lor a precedat exprimarea sufragiului din partea finală a anului 1860, fiind astfel înscris în *analele* președinției lui James Buchanan. Deși nu era un *orator* de excepție, Abraham Lincoln își expunea punctele de vedere logic, exact, pe înțelesul tuturor categoriilor de *receptori*. Reprezenta *noul val* politic al influenței Partidului Republican definit, ca forță opozantă, în februarie 1856.

La rândul său, Stephen Douglas se încadra în categoria *vorbitorilor de largă respirație*, după modelul celebrilor parlamentari din Europa. Era un democrat ce respecta *blazonul* marilor proprietari funciari, pentru care promovase *Legea Kansas-Nebraska* în 1854. Cu toate acestea, partidul lui se va prezenta dezbinat în alegerile din 1860, ceea ce constituia o *grea lovitură* inclusiv pentru președintele în exercițiu, James Buchanan.

Federația cunoscuse în timpul mandatului său o anumită consolidare, prin integrarea zonelor Minnesota,

în 1858, și Oregon, în 1859, totalizând atunci 33 de state. Numărul locuitorilor S. U. A. a ajuns, în 1860, la 31 443 321 de persoane, cu peste opt milioane mai mulți decât în 1850. Minnesota este un spațiu aflat în partea central-nordică a Uniunii, are sediul tradițional administrativ în orașul Saint Paul, iar cel mai important centru urban, integrat marilor localități americane, rămâne Minneapolis. Referitor la statul Oregon, amintit de mai multe ori în paginile anterioare, face parte din cele de pe litoralul vestic, riveran Oceanului Pacific, este condus din reședința Salem, activitatea economică esențială *radiind* însă de la Portland.

În politica externă, președintele James Buchanan a continuat inițiativele lui Franklin Pierce. Un singur exemplu este edificator. În 1858, S.U.A. au încheiat cu Japonia *Tratatul multilateral*, prin care, practic, toate marile porturi ale acestei țări erau deschise relațiilor economice pentru oamenii de afaceri din Federație. Noul document se plasează în continuarea celui din 1854, asigurând astfel consistență colaborării dintre Uniune și Japonia. După modelul americanilor, tratate identice au semnat, tot atunci, Marea Britanie, Imperiul Țarist, Olanda și Franța. La Kanagawa, Shimoda, Nagasaki și Hakodate, devenite *porto-franco*, se stabilesc active comunități americane, preocupate de comerțul mondial.

Cel mai important eveniment al etapei finale din președinția lui James Buchanan îl constituie alegerile din 6 noiembrie 1860. Întrucât *Președintele Burlac* împlinea, în 1861, șapte decenii de viață, urmau a se avansa alte propuneri pentru *Casa Albă*. Astfel, în aprilie 1860 se organizează la Charleston, important oraș din Carolina de Sud, Convenția Democrată.

Deoarece la acest eveniment partidul era divizat, au fost propuși să candideze, pentru cea mai înaltă demnitate în stat, democrații Stephen Douglas din partea statelor nordice, respectiv, John C. Breckenridge, pentru zonele sudice.

În replică, Partidul Republican s-a prezentat la Convenția de la Chicago, din 1860, ca o formațiune politică matură, deși, sub noua *siglă* activă, practic, numai de patru ani. A fost nominalizat să candideze la președinție Abraham Lincoln, din partea statului Illinois. *Platforma-program* a republicanilor era succintă și concretă, având numai cinci puncte, cel mai important vizând desființarea sclaviei.

La alegerile din noiembrie 1860 au participat și alte partide mai mici din S.U.A., care vor propune însă un singur candidat, în persoana lui John Bell, reprezentant al statului Tennessee. Dintre acestea se detașau: Partidul Liberal (*Whig*), Partidul Constituțional al Uniunii, *Native American Party*. De reținut scăderea vertiginoasă a influenței liberalilor, ca dovadă, la numai șapte ani de la încheierea mandatului prezidențial realizat de Millard Fillmore (1850-1853), se aflau deja la *periferia* vieții politice a Federației.

Opțiunea populară îl detașa pe Abraham Lincoln, având 1 866 425 de voturi, comparativ cu Stephen Douglas, 1 375 000 de susținători, John C. Breckenridge, 849 000 de adepți, John Bell, 589 000 de partizani. La rândul lor, 180 de mari electori oficiali, din totalul de 303, s-au pronunțat, convingător, pentru Abraham Lincoln.

Mandatul lui James Buchanan s-a încheiat, oficial, în ziua de 4 martie 1861, când, după tradiție, i-a transferat la *Capitoliul* din Washington, însemnele puterii noului președinte Abraham Lincoln. Fostul șef al executivului îi oferea, totodată, o Uniune realmente

scindată, cauza principală fiind modul în care se aborda problema sclaviei.

Retrăgându-se parțial din viața politică, James Buchanan va fi martor al *Războiului de secesiune*, apoi al uciderii primului președinte republican, Abraham Lincoln, dar și al noului succes obținut de democrați în 1865, prin alegerea lui Andrew Johnson în calitate de conducător al națiunii americane. James Buchanan a decedat în ziua de 1 iunie 1868, având 77 de ani.

XXX

16. Abraham Lincoln

“Honest Abe”

Served: 1861-1865

Party: Republican

Home State: Illinois

Occupation: Lawyer

Born: Feb. 12, 1809

Died: April 15, 1865

Datorită succesului în alegerile din 6 noiembrie 1860, **Abraham Lincoln** devenea, în 1861, cel de al **șaisprezecelea** președinte pentru Statele Unite ale Americii. Preluarea înaltei responsabilități s-a făcut prin amintita festivitate oficială de la Washington, datată 4 martie 1861. De reținut aspectul că la puțină vreme după câștigarea alegerilor de către Abraham Lincoln, statul Carolina de Sud a dezavuat deja Uniunea la 20 decembrie 1860. Era urmată, în ziua de 4 februarie 1861, de Mississippi, Florida, Alabama, Louisiana, Georgia și Texas, care formează împreună, pentru menținerea sclaviei, *Confederația Statelor din Sud*, condusă de la 9 februarie 1861, ca președinte secesionist, de către Davis Jefferson. În lunile aprilie și mai 1861 s-au alăturat Confederației statele Virginia, Carolina de Nord, Arkansas și Tennessee.

Aceasta era situația delicată a Uniunii, greu de *decelat*, dar nu imposibil de condus, atunci când Abraham Lincoln își asuma, efectiv, responsabilități prezidențiale din partea Partidului Republican, aflat pentru întâia oară la guvernare. Succesul era, deopotrivă, al personalității amintite, dar și al formațiunii sale politice, originea acesteia aflându-se în inițiativa lui Thomas Jefferson din 1791. Atunci, după cum am precizat în paginile anterioare, s-a creat Partidul Democrat-Republican, dezbinat însă în 1828

prin departajarea, ca structură distinctă, a Partidului Democrat. Datorită adaptării la noile cerințe ale modernității, republicanii își redefinesc doctrina și strategia în cadrul Convenției Naționale din 22 februarie 1856, amintită anterior, organizată la Pittsburgh, renumit centru urban din bazinul carbonifer al Munților Apalași, Pennsylvania.

Victoria lui Abraham Lincoln la alegerile prezidențiale din 1860 aducea, pe lângă superioritatea, în premieră, a republicanilor, înscrierea unui nou areal pe *lista* celor ce propuneau națiunii americane *liderul momentului*. Era vorba de tradiționala zonă nordică Illinois, aflată în Uniune din 1818. Reședința administrativă se găsea la Springfield. Suprafața, însumând 146 100 kmp. gravita mai ales spre marele centru urban Chicago, port la lacul Michigan, având rol important în viața politică și economică a timpului. Pe teritoriul statului Illinois, prezentând încă de la mijlocul secolului XIX un remarcabil potențial industrial, financiar și agrar, era interzis sclavajul. Ca urmare, **Programul electoral** al noului președinte a prevăzut, în principiu, obligația comunităților sudice de a acorda anumite drepturi sociale tuturor locuitorilor, presupunând inclusiv libertatea personală a negrilor.

Abraham Lincoln s-a născut la 12 februarie 1809 în localitatea rurală Nolin Creek, din statul Kentucky, care aderase la Uniune încă din 1792. Apoi, în 1816 familia sa va ajunge în statul Indiana, unde, peste doi ani, mama lui Abraham, Nancy, a decedat. Ulterior, în februarie 1830, tatăl său, Tom Lincoln își stabilește domiciliul în apropierea orașelului Decatur din statul Illinois. Aici, tânărul Abraham Lincoln candidează, în 1832, fără succes, pentru un loc de deputat în Adunarea

Legislativă a statului Illinois, din partea Partidului Liberal (*Whig*).

Noile alegeri, care au avut loc în 1834, îi sunt însă favorabile, devenind astfel unul dintre susținătorii liberalilor în *forum* local din Springfield. Este reales deputat, în continuare, încă de patru ori. Se va opune, începând din 1837, dezavuării *abolitionismului*. În 1846-1849 a fost, pentru o legislatură, din partea statului Illinois, membru al Camerei Reprezentanților Federației Americane. Aderă, în 1856, la doctrina Partidului Republican. De aceea, la 16 iunie 1858 acceptă să candideze pentru un loc de senator al statului Illinois în Congresul Uniunii de la Washington, fiind însă învins de Stephen Douglas, susținut de Partidul Democrat.

Anul 1860 îl aduce, totuși, așa cum am văzut, în fruntea executivului, ca președinte al S.U.A. Unul dintre colaboratorii săi de marcă a fost Hannibal Hamlin, ales, în 1860, vicepreședinte. Instalarea lui Abraham Lincoln la *Casa Albă* s-a făcut însă pe fundalul unor profunde contradicții între statele Federației, *nodul gordian* fiind sclavia existentă, preponderent, în zonele din Sud. După cum a declarat la începutul primului său mandat, avea certitudinea solidarității poporului american, iar ca urmare, conchidea: „*N-aș vrea să fiu nici sclav, dar nici stăpân. Aceasta este părerea mea despre democrație*”.

Discursul de la „*inaugurarea președintelui*” cum denumesc americanii instalarea câștigătorului alegerilor la *Casa Albă*, definea clar, pentru început, intențiile *pacifiste* ale lui Abraham Lincoln. Forțat de împrejurări, el va învâța însă și *arta războiului*, întrucât secesioniștii nu doreau să renunțe la menținerea sclaviei. Astfel, la 12 aprilie 1861 sudiștii americani au declanșat *Războiul civil*, trupele Confederației amintite

mai sus atacând Fort Sumter, bază militară a guvernului de la Washington, aflat lângă orașul Charleston care aparținea atunci Carolinei de Sud. Acțiunea avea loc la numai o lună și câteva zile de la preluarea prerogativelor Uniunii de către președintele Abraham Lincoln.

Confruntările militare, devenite inevitabile, aveau ca scop, din partea executivului republican, menținerea unității naționale, dar și abolirea sclaviei. În schimb, Confederația Statelor din Sud urmărea dislocarea guvernului format în urma alegerilor din 6 noiembrie 1860, readucerea la putere a democraților, menținerea și extensia sclaviei în noile state intrate în Uniune după *Compromisul Missouri* din 1820, ori în urma *Legii Kansas-Nebraska*, adoptată în 1854.

Luptele *fratricide* s-au purtat terestru și naval, angajând sute de mii de combatanți albi, dar și negri, iar atitudinea europenilor ori asiaticilor a fost, în general, de abținere față de taberele intrate în dispută, cu excepția Angliei, Franței, Germaniei și Spaniei. Capitala secesioniștilor s-a stabilit la Richmond, în statul Virginia, de unde se coordonau, administrativ și militar, cele 11 state desprinse din Uniune, cu o populație de aproximativ nouă milioane de persoane, circa 3 800 000 fiind sclavi. În Nord se aflau, așadar, statele majoritare, cu profil industrial, locuite de peste 22 de milioane de cetățeni.

Statisticile timpului ilustrează că la preluarea puterii supreme, Abraham Lincoln avea de *gestionat* interesele a 31 443 321 de persoane, 71% aflându-se în spațiile nordice. Alți *itemi* arată că 85% din manufacturi, 65% din fermele agricole, 81% din fondurile bancare, 72% din căile de transport, 91% din

sursele de afaceri se găseau, de asemenea, perimetral, bine definite, în statele din Nord.

Pentru adoptarea anumitor decizii urgente, dar oportune guvernului oficial american, Abraham Lincoln a convocat, la 4 iulie 1861, o sesiune extraordinară a celui de al 37-lea Congres al S.U.A., folosindu-se astfel semnificația *Zilei Naționale* în scopul consolidării ideii unității Federației. Lucrările *forului* legislativ se vor relua, printr-o ședință obișnuită, la 22 iulie 1861.

În strategia sa politico-militară, Abraham Lincoln a urmărit, pe timpul *Războiului civil*, câteva obiective primordiale. Dintre acestea se detașa păstrarea controlului în *statele de graniță*, dintre Nord și Sud, respectiv, Delaware, Maryland, Kentucky și Missouri, ceea ce a constituit un important succes al cabinetului său. Totodată, a fost reorganizată armata națională, s-au deschis mai multe fabrici de armament, altele, inclusiv particulare, se reprofilau pe producția de război, iar flota era mai bine dotată.

Pentru început, comanda armatei Uniunii s-a încredințat, de către Abraham Lincoln, generalului Winfield Scott, remarcat, după cum s-a precizat, în *Războiul mexican* din 1846-1848, apoi generalului George B. McClellan. Un rol deosebit a revenit însă generalilor Ulysses S. Grant și William Sherman, implicați direct în luptele contra secesioniștilor. Confederația sudistă s-a bazat, în special, pe capacitatea apreciatului general Robert E. Lee. Acesta, după terminarea războiului, va *comercializa* vastul său domeniu funciar, în favoarea proprietății obștești, *pentru un dolar*.

La 9 martie 1862, cele două tabere s-au confruntat în bătălia navală de la Hampton Roads, statul Virginia, când, în premieră mondială, sunt folosite în lupte vasele *cuirasate*. Victoria a aparținut marinarilor din Nord,

ambarcațiunea lor, numită *Monitor*, surclasând pe cea sudistă, *Virginia*. Mesajul adresat de Abraham Lincoln învingătorilor a determinat optimizarea și a altor structuri militare.

Un moment bine *exploatat* de președinte a fost insuccesul armatei din Washington suportat în încleștarea de la Bull Run, 21 iulie 1862, din apropierea Capitalei. Ca urmare, la 23 iulie 1862, a solicitat Congresului și a obținut acordul legislativului pentru: chemarea sub arme a 500 000 de luptători „*pe timp de nu mai puțin de șase luni, dar nu mai mult de trei ani*”, lansarea unui împrumut de 250 de milioane de dolari, creșterea impozitelor, majorarea taxelor vamale la ceai, zahăr și cafea, aplicarea unor pedepse foarte aspre celor ce urmăreau dezintegrarea Republicii Federative Americane și răsturnarea guvernului Uniunii, confiscarea averii rebelilor și eliberarea sclavilor acestora, care, la rândul lor, puteau intra în armata Nordului. La 17 septembrie 1862, eșecul de la Bull Run a fost răzbunat prin victoria armatei Uniunii de la Antietam, unde s-a aplicat planul generalului George B. McClellan.

Efectele unor asemenea demersuri s-au repercutat atât în viața civilă, cât și pe plan militar. De exemplu, după ***Legea bunului familial (Homestead Act)***, intrată în vigoare la 20 mai 1862, pe baza căreia se vor acorda coloniștilor, în următorii zece ani, peste 40 de milioane de acri de pământ mai ales în statele vestice, un document de maximă importanță devine ***Proclamația emancipării***.

Datorită acestei decizii prezidențiale, datată 22 septembrie 1862, Abraham Lincoln a rămas pentru totdeauna în istoria modernă universală, întrucât a hotărât eliberarea negrilor din sclavie începând cu 1

ianuarie 1863. Ca urmare, peste 200 000 dintre aceștia vor intra în armata Uniunii.

Inițiativa strategică a republicanilor s-a transferat apoi, din incinta Capitoliului, pe câmpurile de luptă, începând cu anul 1863 acțiunile fiind favorabile oficialităților constituționale. Așa se explică, de exemplu, succesele obținute de armata aflată sub controlul direct al președintelui Abraham Lincoln la Gettysburg, 1-3 iulie 1863, unde oștirea secesionistă, condusă de generalul Robert E. Lee, a capotat lamentabil. În ziua următoare, 4 iulie 1863, ***Sărbătoarea Națională*** a S.U.A se celebra prin ocuparea fortului Vicksburg, deținut de sudiști mai bine de șase luni. S-au remarcat în continuare, prin tactica folosită, colaboratorii lui Abraham Lincoln, generalii Ulysses S. Grant și William Sherman.

Ulterior se vor obține, succesiv, victoriile Uniunii de la Chattanooga, 23-25 noiembrie 1863, și Nashville, 15 decembrie 1864, ambele aflate în statul Tennessee, care aderase la Confederație în mai 1861. Apoi, la 21 decembrie 1864, ca urmare a campaniei militare numită „*de la Atlanta la mare*”, trupele credincioase președintelui Abraham Lincoln ocupă portul Savannah din Georgia, *listat* printre statele fundamentaliste ale secesioniștilor.

Paralel cu asemenea acțiuni majore, întreprinse pentru menținerea unității Federației, inclusiv prin folosirea armelor, viața politică a cunoscut anumite nuanțări. Astfel, în rândurile republicanilor se conturează *aripa radicalilor*, întrunită în Convenția din orașul Cleveland, statul Ohio, la 31 mai 1864. A propus să candideze la funcția de președinte al S.U.A., în alegerile de finalul anului 1864, pe generalul John C. Frémont, unul dintre combatanții de elită remarcați în

acțiunile privind extinderea Uniunii din etapa, deja evocată, 1842-1848.

Cei mai mulți republicani, considerați *loialiști*, susțin, totuși, pentru un nou mandat, pe Abraham Lincoln. Ca dovadă, Convenția Națională a partidului său, desfășurată oficial în zilele de 7-8 iunie 1864 la Baltimore, statul Maryland, îl va nominaliza să participe la noile alegeri cu o **Platformă electorală** apropiată ideologic celei din 1860. La 22 septembrie 1864, republicanii *radicali* au convenit să susțină și ei această candidatură, scontându-se câștigarea unei noi legislaturi în defavoarea democraților.

La 8 noiembrie 1864, când electoratul a fost solicitat, constituțional, să-și exprime sufragiul, competiția avea în prim-plan, pentru președinție, pe Abraham Lincoln, din partea Partidului Republican, și pe generalul George McClellan, *racolat* de Partidul Democrat. Votul popular i-a adus lui Abraham Lincoln 2 203 943 de *optanți*, iar 212 mari electori s-au pronunțat pentru continuitatea la *Casa Albă* a reprezentantului republicanilor, provenit din statul Illinois. Abraham Lincoln a dorit ca vicepreședinte să fie de această dată Andrew Johnson. Alături de generalul George McClellan, care a obținut însă numai 1 796 562 de voturi, urma să lucreze, ca vicepreședinte, senatorul democrat, George H. Pendleton (1825-1889).

Primul mare succes politic al *abolitioniștilor*, înregistrat după alegerile din noiembrie 1864, a devenit amendamentul la **Articolul 13 al Constituției S.U.A.**, aprobat, după Senat, și de Camera Reprezentanților, în ziua de 31 ianuarie 1865. Rezultatul a fost: 109 voturi pentru, 56 contra, opt abțineri. Era consolidată, astfel, decizia președintelui Abraham Lincoln, din 22

septembrie 1862, referitoare la prevederile din **Proclamația emancipării**.

Prin amendamentul amintit, urma ca **Legea fundamentală** a Federației să oficializeze interzicerea sclaviei pe teritoriul tuturor statelor Uniunii. Practic, **Articolul 13** va deveni *operabil și obligatoriu*, în noua formulare, începând cu 18 decembrie 1865: „*Pe toată întinderea Statelor Unite ale Americii sau în orice loc supus jurisdicției lor, nu va exista nici sclavie, nici servitute forțată*”.

Contextul intern și internațional devenise favorabil victoriei armatei guvernamentale. Înainte de a ordona asaltul final asupra pozițiilor secesioniștilor, Abraham Lincoln a inițiat *pertractările* din 3 februarie 1865 cu vicepreședintele Confederației Statelor din Sud, Alexander Stephens. Întâlnirea a avut loc la Hamton Roade în Virginia, pe puntea unui vas al Uniunii, dar tratativele au eșuat.

Noul mandat al președintelui Abraham Lincoln s-a *inaugurat* la 4 martie 1865. Peste o lună, la 3 aprilie 1865, superioritatea efectivelor nordice și pierderile semnificative ale *sudiștilor*, determină, militar, ocuparea orașului Richmond folosit, din februarie 1861, ca reședință oficială a guvernului condus de Davis Jefferson.

Finalul *Războiului civil* din S.U.A. survine la 9 aprilie 1865, când generalul Robert E. Lee, comandantul trupelor secesioniste, capitulează necondiționat în localitatea Appomattox din statul Virginia. Pentru a aduce zonele sudice la un nivel apropiat de cele nordice, Abraham Lincoln prezentase, în campania electorală din 1864, proiectul **Legii reconstrucției**. Dorea să realizeze multiple obiective majore în cel de al doilea mandat prezidențial.

Opozanții i-au hărăzit însă un moment fatal. În seara zilei de vineri, 14 aprilie 1865, orele 22, Abraham Lincoln, care participa la un spectacol în Teatrul *Ford* din Washington, a fost împușcat mortal de actorul John Wilkes Booth. Concomitent era agresat, în locuința sa, William Seward, secretar al Departamentului de Stat. Planul complotiștilor prevedea lichidarea și a vicepreședintelui Andrew Johnson, dar la domiciliul acestuia nu s-a petrecut nimic deosebit.

Decesul președintelui Abraham Lincoln a survenit sâmbătă dimineața, 15 aprilie 1865, ora 7 22'10", în casa unui croitor din apropierea teatrului amintit. A fost deus la *Casa Albă* până la 19 aprilie 1865. Înhumarea va avea loc în ziua de 4 mai 1865 la Cimitirul Oak Ridge din Springfield, statul Illinois. Trenul mortuar a realizat astfel *drumul de întoarcere* al lui Abraham Lincoln spre orașul din care plecase în 1861. Avea atunci 52 de ani, iar când a fost ucis împlinise 56 de ani, două luni și trei zile.

Pe timpul cât *Onestul Abe* a condus destinele națiunii sale, Federația își redobândește demnitatea prin victoria militară obținută împotriva *secesioniștilor*, este desființată sclavia, modificându-se în acest sens **Constituția**, a fost inițiat **Planul reconstrucției** zonelor sudice, iar numărul statelor care formau Uniunea ajunge la 36, aderând, în 1861, Kansas, în 1863, West Virginia, iar în 1864, Nevada. Noile entități teritoriale au stabilit centrele administrației la Topeka (Kansas), Charleston (West Virginia), Carson City (Nevada). Cele mai importante orașe ale acestor cunoscute entități vor deveni, însă, de-a lungul istoriei, Wichita, Charleston, Las Vegas.

Memoria lui Abraham Lincoln, primul președinte american ucis în timpul exercitării supremei demnități,

este perpetuată viguros prin numeroase modalități. Așa, de exemplu, centrul administrativ al statului Nebraska este *eponimul* Lincoln, iar în Parcul Potomac din Washington s-a construit, în stil clasic, Templul *Abraham Lincoln*. Arhitectul Henry Bacon va înnobilă acest edificiu, printre altele, cu 36 de coloane, sugerând numărul statelor aflate în Uniune la moartea președintelui. Perimetrul fațadei principale este dominat de statuia ce îl înfățișează pe Abraham Lincoln, așezat, înalt și suplu, ca în viața de toate zilele, într-un fotoliu identic cu cel folosit pe timpul cât s-a aflat, autoritar, prin funcția supremă, la *Casa Albă*.

Asemănător lui George Washington, nenumărate scrieri de pe toate meridianele fac ample referiri la personalitatea lui Abraham Lincoln, considerat un adevărat simbol pentru renașterea modernității Statelor Unite ale Americii.

XXX

17. **Andrew Johnson**

"King Andrew the First"

Served: 1865-1869

Party: Democrat

Home State: Tennessee

Occupation: Politician

Born: Dec. 29, 1808

Died: July 31, 1875

În virtutea prevederilor constituționale, la 15 aprilie 1865 vicepreședintele republican **Andrew Johnson** a ajuns cel de al **șaptesprezecelea** conducător al Federației Americane, devenind astfel, de iure și de facto, succesorul direct al lui Abraham Lincoln. După depunerea jurământului, noul președinte a *selectat*, din rațiuni politice imediate, promulgarea legilor adoptate de Congres, cele mai multe fiind inspirate de **Programul electoral** al lui Abraham Lincoln din 1864.

Ca dovadă, Andrew Johnson s-a *eschivat* în 1865 de la semnarea **Legii privind acordarea dreptului de vot pentru negri**, motivând că asemenea facilitate era de competența guvernelor din statele sudice. Totodată, a *blocat* hotărârea Congresului referitoare la distribuirea unor ajutoare bănești foștilor sclavi ce nu aveau încă de lucru. Dispute prelungite, între Andrew Johnson și deputați s-au înregistrat în ceea ce privește excluderea posibilităților ca *lideri secesioniști* reprezentativi să ocupe, timp de cinci ani după încheierea *Războiului civil*, funcții publice.

Atitudinea noului locatar instalat la *Casa Albă* în 1865 a devenit total opusă unei asemenea optici a legislativului, ceea ce s-a finalizat prin decretarea, de către președinte, în 1868, a amnistiei generale. Ca urmare, fostul conducător al Confederației Statelor din

Sud, Davis Jefferson, care încercase în 1865 să părăsească domiciliul travestit în femeie, obține, după o scurtă perioadă de acuzare justițiară, *libertatea de mișcare* datorită acestei amnistii. Fără să fie străin de complotul favorizant uciderii lui Abraham Lincoln, președintele secesionist și-a prelungit existența personală până în 1889, supraviețuind aproape un sfert de veac tragediei naționale de la Teatrul *Ford* din Washington.

Comparativ cu Abraham Lincoln, care a asigurat un *echilibru* judicios în conducerea Uniunii pe timpul evenimentelor *dramatice* din perioada 1861-1865, președintele Andrew Johnson va realiza, predilect, un *compromis* bine calculat, favorabil grupării moderate din Partidul Republican, plasată la interferența de interese cu puternicii fermieri ai Sudului.

În interior, Andrew Johnson a derulat o politică prudentă, dar energică. De aceea, mulți americani îl vor eticheta ca fiind *Regele Andrew I*. Se născuse la 29 decembrie 1808, fiind de vârstă apropiată cu Abraham Lincoln. Devine președinte la 57 de ani, egalând, din acest unghi de vedere, pe George Washington. Pentru început, prin 1845-1855, a *cochetat* cu Partidul Liberal (*Whig*), dar în 1856 se alătură structurii republicane din statul Tennessee, fiind cel de al treilea *lider* al acestui teritoriu ajuns la *Casa Albă*, după democrații Andrew Jackson (1829-1837) și James Polk (1845-1849).

Așa cum s-a precizat anterior, Andrew Johnson l-a *secondat* în alegerile din 8 noiembrie 1864 pe Abraham Lincoln, devenind atunci vicepreședinte. **Programul electoral** al acestui *tandem* oferea locuitorilor Uniunii perspective *tentante*. Dintre acestea se detașau: continuarea războiului împotriva *secesioniștilor* din Sud până la victoria finală, ceea ce conducea la garantarea unității Federației, respectarea și aplicarea

Constituției care instituise forma de stat republicană, abolirea legislativă a sclaviei pe tot teritoriul dintre Atlantic, Pacific, Mexic și Canada, acordarea de drepturi civile negrilor, primirea unui număr cât mai mare de imigranți ai *popoarelor asuprite*, distribuirea anumitor ajutoare materiale, pe viață, răniților și invalizilor războaielor ce au favorizat consolidarea națiunii, aprecierea, fără deosebire de *culoare*, a tuturor soldaților, reconstrucția și modernizarea statelor sudice, accelerarea ritmului pentru finalizarea lucrărilor la calea ferată *transcontinentală*, contracararea tendințelor unor puteri europene de a instaura sisteme monarhice în unele spațialități din America de Sud și Centrală, transformarea Partidului Republican în *Uniunea Națională*.

Obiectivele enunțate în 1864 reactualizau principiile politicii executivului condus de Abraham Lincoln, adaptându-le noilor cerințe ale etapei istorice respective. Unele dintre acestea s-au realizat, așa cum s-a scris mai înainte, încă din perioada 8 noiembrie 1864 – 15 aprilie 1865 de președintele încă aflat atunci la *Casa Albă*. Altele deveneau însă provocări ale mandatului dobândit de Andrew Johnson, într-un moment considerat crucial în primul rând de către electoratul republican.

Paleta politică națională s-a *densificat* în anii imediat următori finalizării *Războiului civil*, care consfințea victoria susținătorilor unității Federației și a partizanilor desființării sclaviei. Ca dovadă, paralel cu disputele dintre republicani și democrați, sau dintre Congres și Președinție, Andrew Johnson va avea de suportat *presiunile* unor forțe *extremiste*. Astfel, în 1865 s-a înființat organizația Ku Klux Klan, care se opunea emancipării negrilor, declanșând în acest sens

multiple acțiuni teroriste, asasinat, maltratări, atât în *lumea* foștilor sclavi, cât și în rândurile militanților albi.

Din 26 august 1866 s-a manifestat și în Federația Americană *extrema stângă*, fiind creată atunci *Uniunea Națională a Muncii*. Aceasta s-a aflat, încă de la început, sub *patronajul ideologic* al Internaționalei I, înființată la Londra, în 1864, din inițiativa lui Karl Marx și Friedrich Engels. De remarcat aspectul că Abraham Lincoln a primit, în etapa președinției sale, mai multe scrisori de la Karl Marx, care îi aprecia, cu deosebire, demersurile privind desființarea sclaviei și emanciparea negrilor. Ulterior, doctrina socialistă și muncitorească din S.U.A. va cunoaște fluxuri și refluxuri raportate la fenomenologia generală autohtonă ori mondială.

În anii 1866 – 1867, Andrew Johnson a aprobat ofensiva armatei federale împotriva triburilor *ameridienilor*, formate din *siouxi*, conduși de Sitting Bull. Aceștia, numiți uneori *dakota*, constituiseră o Uniune distinctă a *indienilor*, aflată pe teritoriul dintre Fluviul Mississippi, râul Missouri și Munții Stâncoși. După mai multe confruntări, structura administrativă *înjghebată* de *siouxi* este desființată, numeroși *aborigeni* sunt uciși în lupte, iar zona amintită s-a integrat statelor adiacente. Se repetau astfel evenimente din 1832-1839, când președinții Andrew Jackson (1829-1837) și Martin Van Buren (1837-1841) au dispus *intervenția în forță* pentru înfrângerea mișcării *seminolilor* lui Osceola.

Comparativ cu primii ani ai mandatului său, Andrew Johnson s-a dovedit, în ultimă etapă a guvernării, cât mai fidel față de prevederile **Programului electoral** din 1864, elaborat atunci împreună cu Abraham Lincoln. Ca dovadă, la 28 iulie 1868, după dispute *virulente* în Congres, președintele a

reușit să înscrie în **Constituție** un amendament la **Articolul 14**, prin care erau acordate drepturi civile negrilor. Așadar, în urma *amendării* conținutului **Articolului 13**, obținută de Abraham Lincoln la începutul anului 1865, noua completare a **Constituției** din 1783 finaliza, printr-o modalitate modernă, progresistă, controversa dogmatică și luptele sângeroase asupra sclaviei.

Pentru a grăbi adoptarea unei asemenea decizii foarte importante în Senat și în Camera Reprezentanților, Andrew Johnson, asemănător altor președinți care au condus Federația după 1841, s-a opus vehement *filibusterismului* practicat de opoziții din forul legislativ. Este vorba de *tactica temporizării* dezbaterii de fond a **Proiectului** a dus în fața Senatului, prin *divagații* prelungite, urmărindu-se astfel *blocarea* votului final.

Republicanii au dovedit pe deplin, în vara anului 1868, maturitate politică și consecvență privind strategia consolidării teritoriale și sociale a Federației, iar adoptarea amendamentului la **Articolul 14** al **Constituției** rămâne un merit *atestat* al președintelui Andrew Johnson.

În domeniul folosirii relațiilor externe ca factor al creșterii puterii Uniunii, Andrew Johnson a realizat unul dintre dezideratele predecesorilor săi, extinzând granițele naționale asupra Peninsulei Alaska. Teritorial, aceasta se află pe *coasta* nord-estică a Americii de Nord, fiind despărțită de extremitatea asiatică a Imperiului Țarist, care stăpânea atunci Alaska, prin Strâmtoarea Bering.

Tratatul pentru cumpărarea Peninsulei au fost purtate la Washington, în numele președintelui Andrew Johnson, de către șeful Departamentului de Stat,

William Seward. Guvernul țarului Alecsandru II (1855-1881), primea, la 30 martie 1867, suma de 7 200 000 de dolari din *trezoreria* Statelor Unite ale Americii, care ajungeau astfel în vecinătatea nord-estică a Rusiei imperiale, la aproximativ 35 de km, în linie dreaptă, distanță navală.

Casa Romanovilor stăpâna Alaska, descoperită de navigatorul și exploratorul rus Vitus Jonassen Bering, având origine daneză, din 1740. Prin *tranzacția* amintită, se puneau bazele viitorului stat Alaska, integrat Federației Americane, format atât din Peninsula, cât și dintr-un mare număr de insule apropiate Canadei, ori răspândite prin Marea Bering. Primirea în *clubul select* a *pământului cumpărat* se va face peste aproape un secol, timp în care *infuzia* modernizării americane insistente se dovedește benefică Marii Puteri.

De asemenea, în 1867 Uniunea ajunge la 37 de state, acceptând să respecte **Constituția**, precum și celelalte legi, ori alte decizii ale președintelui Andrew Johnson, zona Nebraska. Aflat în perimetrul central al *Lumii Noi*, teritoriul enunțat cuprindea, spre mijlocul veacului XIX, 200 000 de km², devenind *subiectul* unor aprige dezbateri parlamentare cu privire la folosirea ori interzicerea sclaviei, finalizate cu **Legea Kansas-Nebraska** din 1854, descrisă în paginile anterioare. Reședința oficială a statului va primi, la propunerea lui Andrew Johnson, numele de *Lincoln*, iar cel mai important centru urban rămâne orașul Omaha. Pentru economia americană, Nebraska a reprezentat, de întotdeauna, un important *ofertant* al produselor specifice preocupărilor rurale.

Perioada prezidențială a lui Andrew Johnson a presupus inițierea aplicării **Programului** reconstrucției și modernizării fostelor state secesioniste. Amplele

acțiuni intitulate *Pentru un nou Sud* au cuprins, printre altele, *implementarea* industriei, mecanizarea lucrărilor agricole, redefinirea sistemului educațional, facilitarea schimburilor comerciale cu statele din Nord, extinderea căilor de transport.

Obiectivele menționate au determinat preocupări insistente pentru formarea unor specialiști, capabili să administreze fondurile alocate de la bugetul Federației, ori din surse private. Ca urmare, președintele Andrew Johnson a lansat o adevărată *campanie națională* de promovare a persoanelor compatibile, inclusiv din familiile negrilor eliberați, în diverse funcții publice ale statelor sudice.

Expertul *resurselor umane*, angajate în redimensionarea acestor zone, a devenit George Washington Carver, intelectual *de culoare*, format, *ca om liber*, la Colegiile din Iowa și Alabama, *arhetip* înscris în analele americane ulterioare *Războiului civil* (1861-1865).

Guvernarea *Regelui Andrew I* a cuprins și alegerile prezidențiale din 1868. Conducerea Partidului Republican îl va nominaliza însă, pentru funcția supremă în S.U.A., pe generalul Ulysses S. Grant. Acesta va obține 3 012 833 de voturi *populare*, comparativ cu democratul Horatio Seymour, guvernatorul statului New York, cel ce s-a bucurat de adeziunea a 2 703 249 de cetățeni. La rândul lor, 214 mari electori l-au susținut pe Ulysses S. Grant, iar 80 au fost pentru Horatio Seymour. Interesant este și faptul că, peste 500 000 de sclavi eliberați s-au exprimat în favoarea candidatului republican.

Andrew Johnson a continuat și după alegerile prezidențiale din 1868 să coordoneze administrația Federației, în special *Programul* reconstrucției Sudului,

finalizându-și mandatul, efectiv la începutul anului 1869, când a transferat *însemnele* puterii generalului Ulysses S. Grant. Retras din viața politică statală, va rămâne militant al Partidului Republican până la 31 iulie 1875, când a decedat. A avea 67 de ani.

În panoplia președinților americani, Andrew Johnson este apreciat mai ales pentru menținerea și extinderea Uniunii în urma asasinării lui Abraham Lincoln, relansarea legislației de factură socială, specifică *tranziției* spre o democrație reală, precum și adoptarea unor măsuri economice favorabile *reconstrucției* statelor din Sud.

0000000

**VII. PROGRAMUL AMERICAN PENTRU
UN NOU SUD (1869-1881) ÎN
MANDATELE PREȘEDINȚILOR
ULYSSES GRANT, RUTHERFORD
HAYES, JAMES A. GARFIELD**

18. Ulysses S. Grant
"American Caesar"
Served: 1869-1877
Party: Republican
Home State: Ohio
Occupation: Soldier
Born: April 27, 1822
Died: July 23, 1885

Continuăm să prezentăm, prin intermediul paginilor următoare, informații privind personalitatea președinților americani, făcând referiri speciale, de această dată, la Ulysses Simpson Grant, Rutherford B. Hayes, James A. Garfield. *Radiografierea* noastră succede analizele anterioare, intitulate, așadar: ***Primii șapte președinți federali. De la George Washington, la Andrew Jackson; Nume noi la Casa Albă (1837-1853). Consolidări și perspective continentale; Acțiuni prezidențiale americane în perioada 1853-1868. De la Franklin Pierce, la Andrew Johnson.*** Titlurile acestor capitole suprapun numeroase detalii, privind activitatea internă și externă a 17 președinți federali, care, pe durata mandatelor electorale, însumând aproape 80 de

ani (1789-1868), au contribuit la exprimarea și consolidarea prerogativelor funcției supreme în *Marea Republică* transatlantică. Sunt deceniile unor construcții fundamentale, specifice noii națiuni moderne.

După Războiul civil de secesiune (1861 – 1865), care a confirmat victoria aboliționiștilor nordici asupra sistemului ce dorea menținerea sclaviei în spațialitatea meridională, forurile politice și administrative americane au lansat ***Programul*** intitulat ***Pentru un nou Sud***, prelungit pe timpul președinților Ulysses Simpson Grant, Rutherford B. Hayes, James A. Garfield.

Ca urmare a rezultatelor electorale din 1868, **Ulysses Simpson Grant** a fost instalat la *Casa Albă* în debutul anului 1869, fiind, astfel, cel de-al **optsprezecelea** președinte al Federației Americane. Mandatele sale (1869 – 1877) vor impune, de-a lungul celor opt ani, consolidarea la guvernare a republicanilor, etapă inaugurată în 1861, prin victoria în alegerile prezidențiale a lui Abraham Lincoln (1809 – 1865), continuată apoi (1865 – 1869), de Andrew Johnson (1808 – 1875).

Datorită prestigiului dobândit de generalul Ulysses Simpson Grant în Războiul cu secesioniștii, dar și evenimentelor care au avut loc pe timpul președinției sale, mulți compatrioți îl gratulează prin sintagma *Caesar al Americii*.

Se născuse la 27 aprilie 1822, devenind, astfel, în 1869, la 47 de ani, cel mai tânăr conducător al Statelor Unite ale Americii, de până atunci. Îi devansa, din atare unghi de vedere, pe Franklin Pierce (1804 – 1869) cu doi ani, iar pe James K. Polk (1795 – 1849) și Millard Fillmore (1800 – 1874), cu câte trei ani. Militar de carieră, a rămas permanent *soldat*, asemănător unor președinți anteriori, precum: George Washington (1732– 1799), Andrew Jackson (1767-1845), William

Henry Harrison (1773–1841) și, mai ales, Zachary Taylor (1784 – 1850).

Totodată, a fost primul republican în cea mai înaltă funcție federală timp de două mandate complete, *permissive constitutional*. Va reprezenta, ca politician, statul Ohio, ceea ce nu se mai întâmplase de la președinția lui William Henry Harrison, exersată cu aproape două decenii în urmă (1841). În Ohio, numit și statul *Ochiul dolarului*, riveran lacului Erie, având, în prezent, cea mai importantă așezare orașul Cleveland, sclavia era interzisă, cu toate că pe suprafața totală, însumând 106 800 Kmp, se aflau întinse proprietăți funciare, practicându-se, încă de atunci, multiple activități de factură industrială. Făcea parte din Uniune începând cu 1803, așadar, pe locul 17, iar contribuția acestui stat, la obținerea victoriei finale, contra *sudiștilor*, în 1865, a fost consistentă.

La alegerile prezidențiale din 1864, când Abraham Lincoln a câștigat cel de-al doilea mandat, delegații statului Missouri, prezenți la Convenția Națională de la Baltimore a Partidului Republican, 7 iunie 1864, au susținut candidatura generalului Ulysses S. Grant. Cu toate acestea, președintele în funcțiune, Abraham Lincoln (1861 – 1865), nu a fost afectat de atare *conurență* politică, folosind calitățile militare ale contracandidatului său, din plin, mai ales în etapa finală a Războiului secesionist.

Ulysses S. Grant a absolvit Academia Militară din West – Point, dar, înainte de conflictul Nord – Sud, fusese *concediat* din armată datorită consumului excesiv de alcool. În 1861 avea 39 de ani. Lucra într-o fabrică din localitatea Galena, statul Illinois, unde se prelucrau piei de animale și se producea talpă pentru încălțăminte. Abraham Lincoln, care cunoștea foarte

bine zona Illinois, i-a conferit posibilitatea să se afirme, ca ofițer, în luptele cu *confederații*.

Succesele sale militare sunt inaugurate la 6 februarie 1862, atunci când a cucerit Fortul Henry de pe râul Tennessee. Apoi, la 16 februarie 1862, obține victoria de la Fortul Denelson, aflat pe râul Cumberland. Ca urmare, numele și faptele generalului Ulysses S. Grant devin de notorietate. Prestigiul său a crescut vertiginos în anul următor, datorită strategiei folosite pentru înfrângerea secesioniștilor, 4-9 iulie 1863, la Vicksburg și Hudson.

Prin *Ordinul* președintelui Abraham Lincoln, la 10 martie 1864, a devenit comandat șef al armatei Federației Statelor Americane. Decizia l-a afectat, mai ales, pe generalul George B. McClellan. Acesta era determinat, în consecință, să adere la Partidul Democrat, fiind propus candidat la președinție în 1864, dar fără șorți de izbândă. Sub coordonarea generalului Ulysses S. Grant, Uniunea își apropie victoria finală prin cucerirea, la 3 aprilie 1865, a orașului Richmond, din statul Virginia, reședința oficială a *secesioniștilor*. Capitulara acestora are loc la 9 aprilie 1865, în așezarea Appomattox, comandat sudist, generalul Robert Lee (1807 – 1870), numit de americani *Caesar fără ambiții politice*.

În interiorul Partidului Republican, Ulysses S. Grant avea, datorită succeselor militare amintite, o mare influență. De aceea, o parte din *radicali* au încercat să-l propună candidat pentru funcția de președinte în 1864, el *declinând*, atunci, oferta, în favoarea lui Abraham Lincoln. Va obține însă accesul la fotoliul de la *Casa Albă*, așa cum s-a precizat, în urma alegerilor din 1868, *inaugurarea* prezidențială având loc la începutul anului 1869, iar pentru cel de-al doilea mandat, în martie 1873.

Guvernarea celui numit *Caesar al Americii* cuprinde aspecte contradictorii. Printre cele favorabile s-a înscris, la 10 mai 1869, finalizarea lucrărilor primei căi ferate transcontinentale, *Union Pacific*, începute în 1855, pe timpul mandatului președintelui Franklin Pierce (1853 – 1857). Realizarea devenea favorabilă evoluției generale a Federației, ajunsă, în 1867, la 37 de state, toate având o structură socială identică, un *spectru* economic diversificat, autonomie în plan teritorial, coordonare generală emanată din reședința oficială Washington.

Tot pe timpul executivului condus de Ulysses S. Grant, **Programul pentru un nou Sud** se dezvoltă pe mai multe planuri. Astfel, la 30 martie 1870, se începe aplicarea **Amendamentului la Articolul 15 al Constituției**, elaborată în 1787. Textul adus în discuție prevedea acordarea de *drepturi electorale* negrilor. Noua modificare a **Legii fundamentale** completa hotărârile Congresului din 31 ianuarie 1865, prin care se interzicea sclavia pe tot teritoriul Statelor Unite ale Americii, adică amendarea **Articolului 13**, precum și pe cele din 28 iulie 1868, când a intrat în vigoare noua formulare a **Articolului 14** privind *drepturile civile* ale negrilor.

De asemenea, în 1875, președintele Ulysses S. Grant a semnat **Legea federală**, referitoare la interzicerea *segregației*, având trimitere spre conducerile firmelor și instituțiilor publice ale Uniunii. Ca urmare, accesul negrilor era permis, oficial, în toate *locațiile* amintite, fiind prevăzute anumite pedepse pentru cazuri contrarii. Această reglementare venea ca urmare a deciziei privind desființarea organizației teroriste Ku Klux Klan (1869), care, supunându-se, formal, sentințelor, va reveni, treptat, în actualitate,

inclusiv pe timpul Primului Război Mondial (1914 – 1918), cu participare americană din 1917.

Activitatea economică și industrială a Statelor Unite ale Americii va înregistra, începând cu 1870, un pronunțat caracter monopolist. Așa, de exemplu, s-a înființat *Standard Oil Company*, acțiune de anvergură patronată de John D. Rockefeller. Trecuseră numai 11 ani de când, în august 1859, Edwin Drake descoperise petrol pe teritoriul Pennsylvaniei, *aurul negru* devenind, treptat, unul dintre factorii cu influență covârșitoare în domenii de referință, transatlantice ori universale.

Începând cu anul 1873, societatea americană s-a confruntat, până spre finalul deceniului opt al secolului XIX, cu o puternică *depresie* economică. Situația a fost favorizată inclusiv de corupția care, mai ales pe timpul celui de-al doilea mandat al președintelui Ulysses S. Grant, 1873 – 1877, a cunoscut *cote* agravante. Ca dovadă, categoriile sociale defavorizate, cum erau minerii din Pennsylvania, au organizat un amplu sistem de greve, iar în iulie 1876, se înființează Partidul Muncitoresc Socialist. Activat deja, în secret, la Philadelphia, începând cu 1869, cu *Ordinul Cavalerii Muncii*.

Conducerea federală, dar și guvernele de la nivelul unor state, s-au confruntat (1871), în premieră, cu fenomene greu de stăpânit. Astfel, la 8 octombrie 1871, se declanșa, la Chicago, cel mai important oraș din zona Illinois, un incendiu devastator, iar în ziua de 9 octombrie 1871, au luat foc păsurile din teritoriul Wisconsin, înregistrându-se 1800 de victime omenești, precum și importante pagube materiale. Președintele Ulysses S. Grant a implicat, în măsurile de urgență decretate, atât factori civili din Washington, cât și armata unională. Experiența lui de miliatr s-a dovedit benefică în asemenea momente tragice.

Vizibil, conflictele comunităților de *aborigeni amerindieni* cu celelalte etnii americane au diminuat numărul, precum și *forța de reacție* a primelor categorii, luptele au continuat inclusiv pe timpul *președintelui – soldat*. Ca dovadă, la 25 iunie 1876, a avut o nouă confruntare a grupurilor de *siouxi* conduse, aidoma anului 1866, de Sitting Bull, cu unități militare federale comandate de colonelul George Armstrong Custer. Apreciat pentru *bravurile* sale din Războiul Civil (1861 – 1865), divizia acestuia, inițial, a fost înfrântă, în Canionul Little Big Horn. Efectivele federale superioare vor relua însă ofensiva, pedepsind cu asprime, pe locuitorii *timpurilor apuse*, din apropierea Munților Stâncoși. Ulterior, Guvernul federal va aproba existența unei rezervații speciale pentru comunitățile de *siouxi*.

Spre finalul guvernării, președintele Ulysses S. Grant a reușit să primească în Uniune statul Colorado (1876), Federația mărindu-și teritoriul continental vestic cu 270 000 kmp. Sediul administrativ al *entității* 38 s-a stabilit în orașul Denver, cea mai mare așezare din zonă.

Pe durata cât Ulysses S. Grant se va afla la *Casa Albă*, republicanii au continuat consolidarea exprimărilor politice, chiar dacă societatea americană cunoaște unele deprecieri. Așa explicăm, probabil, succesul, incontestabil, al președintelui *în funcțiune*, la alegerile din 1872, când obține, pentru noul mandat, votul a 286 de electori, comparativ cu *preopinental* său, Horace Greeley, beneficiar a numai 66 de sufragii.

XXX

19. **Rutherford B. Hayes**

"Hero of '77"

Served: 1877-1881

Party: Republican

Home State: Ohio

Occupation: Lawyer

Born: Oct. 4, 1822

Died: Jan. 17, 1893

După etapele petrecute la Casa Albă, Ulysses S. Grant a fost obligat, prin prevederile **Constituției**, să se retragă din înalta demnitate. Consemna, în 1877, ca vârstă, numai 55 de ani. Confruntarea electorală s-a arătat favorabilă, după o suită de controverse, lui Rutherford B. Hayes, prin intermediul căruia mandatele Partidului Republican se vor cifra deja la cinci, însumând, până în 1881, două decenii din istoria Statelor Unite ale Americii.

Generalul Ulysses S. Grant va continua să susțină demersurile Partidului Republican, inclusiv aplicarea **Programului pentru un nou Sud**, până la 23 iulie 1885, când a decedat. Avea 63 de ani, vârstă aproape egală cu aceea la care foștii președinți, John Adams (1735 – 1826) și Andrew Jackson (1767 – 1845), începeau să guverneze Federația transatlantică, prin mandatele obținute în 1797, respectiv 1829.

Succesul în *familia politică* a republicanilor din 1876 l-a propulsat pe avocatul **Rutherford B. Hayes**, în postura celui de al **nouăsprezecelea** conducător al Statelor Unite ale Americii. Va prelua atribuțiile de la Ulysses S. Grant, prin depunerea jurământului și *inaugurarea președintelui*, în martie 1877.

Campania electorală din 1876 s-a *centrat* pe ilustrarea semnificației sărbătorii *Centenarului Declarației de Independență*, adoptată de cei 56 de

deputați ai Congresului Continental (2 iulie 1776), eveniment oficializat la 4 iulie 1776.

Din partea Partidului Democrat a candidat, în 1876, Samuel J. Tilden, guvernator al statului New York. Primele rezultate la votul popular, precum și cele din partea marilor electori, au fost favorabile democraților, cu excepția a patru state nordice, care au contestat alegerile. O comisie specială a *interpretat* juridic situația creată, premieră în Statele Unite ale Americii, dând câștig de cauză republicanilor. Ca urmare, șef al Federației a devenit Rutherford B. Hayes, deși, *scriptic*, obținuse cu 250000 de voturi mai puțin decât contracandidatul său.

În 1876, noul președinte provenea din funcția de guvernator al statului Ohio, oferindu-se, astfel, posibilitatea continuității de reprezentare tradițională a teritoriului, după Ulysses S. Grant, la Casa Albă. Deoarece lupta pentru fotoliul din *Biroul oval* a fost foarte strânsă, cei care l-au votat pe Rutherford B. Hayes i-au oferit, apoi, titlatura de *Eroul din '77*. Se născuse la 4 octombrie 1822, deci, în același an cu predecesorul său, având, atunci când a preluat înalta demnitate, vârsta de cinci decenii și jumătate. Mandatul lui Rutherford B. Hayes a presupus noi modalități de conducere, comparativ cu practicile folosite prin guvernarea generalului Ulysses S. Grant. Etapa aminită a devenit atât un bilanț *centenar*, cât și un program generos, *perspectival*.

Astfel, comparativ cu fizionomia Uniunii din 1777-1781, Federația ajunsese Mare Putere a modernității universale, aspect datorat tuturor partidelor politice, președinților, senatorilor, deputaților, miniștrilor, dar, mai ales, cetățenilor americani, indiferent de culoare, religie, proveniență sau preocupări. Această idee a fost

subliniată, constant, de Rutherford B. Hayes, atât la întâlnirile cu alegătorii din 1876, cât și în *Mesajele* prezentate Congresului.

Câteva exemple devin edificatoare. Dacă la 1776, când s-a adoptat *Declarația de Independență*, existau numai 13 state implicate în conflictul cu metropola londoneză, pe timpul campaniei electorale din 1876, numărul celor care făceau parte din Uniune ajunsese la 38, ocupând un teritoriu care se întindea de la Atlantic la Pacific, de la granița cu Canada, până la cea cu Mexicul. Demografia era într-o *dinamică* spectaculoasă, înregistrându-se, prin 1876, aproape 35 de milioane de locuitori, comparativ cu aproximativ 3,5 milioane în 1776.

Structura preocupărilor economice se modificase substanțial. Ca dovadă, în deceniul opt al veacului XVIII, majoritar, americanii reprezentau mediul rural, iar peste un secol, exista un raport sensibil, de egalitate, privind *pendularea* resurselor umane spre industrie și agricultură. Una dintre *provocările* de maximă importanță pentru noul președinte, Rutherford B. Hayes, era redresarea națiunii după criza declanșată în 1873, mai ales prin corupția care s-a manifestat pe timpul guvernării lui Ulysses S. Grant. Cu ajutorul câtorva specialiști de *marcă*, aduși, mai ales, din Europa, s-a reușit identificarea acelor modalități eficiente, necesare domeniilor economice fundamentale, care au favorizat sporirea tezaurului federal, creșterea veniturilor și beneficiilor firmelor particulare ori de stat, dezvoltarea relațiilor internaționale.

Ca justiționar, Rutherford B. Hayes a inițiat reorganizarea sistemului instituțiilor publice, revigorând, special, pe cele de la nivelul comitatelor, orașelor și statelor din Sud. Guvernatorii au dobândit

autonomie sporită. Programele referitoare la modernizarea zonelor foste sclavagiste s-au reactivat, ameliorându-se vizibil, până în 1880, diferența comparativ cu statele nordice. Erau achitate, prin intermediul *trezoreriei*, despăgubirile convenite foștilor secesioniști, proprietari de negri, condiționat însă ca acestea, prioritar, să fie folosite ca surse investiționale private. Armata Uniunii, aflată sub comandă prezidențială, a fost retrasă din toate statele sudice.

Prin derularea unor asemenea acțiuni federale, credibilitatea executivului a sporit în rândurile categoriilor de cetățeni cu posibilități financiare reduse, medii și chiar înalte, raportarea la guvernarea anterioară devenind favorabilă noilor măsuri de redresare economică și socială. Totuși, opoziția față de politica republicanilor, aflați la putere din 1861, s-a amplificat datorită *sechestrării* principalelor *pârghii* decizionale în Senat și în Camera Reprezentanților.

În anii 1877-1881, președintele va face presiuni asupra unor importante *segmente* ale Uniunii. Astfel, în 1879, s-au redimensionat atribuțiile Ministerului de Interne, Ministerului Poștelor și cele ale *Trezoreriei*, toate fiind transformate în *departamente* subordonate, direct, Casei Albe. Lucrările la șosele și căi ferate, cea mai mare investiție a timpului, au cunoscut ritmuri susținute, s-a interzis, în 1881, activitatea *Ordinului Cavalerilor Muncii*, organizație de stânga, iar atitudinea față de blocarea exprimării rețelei Ku Klux Klan rămânea consecventă.

Programul denumit ***Pentru un nou Sud***, lansat imediat după victoria Federației din 1866, s-a nuanțat. O parte dintre foștii sclavi negri se vor întoarce pe plantații ca muncitori remunerați, mici fermieri și întreprinzători, parcurgând, astfel, în sens invers,

celebrul *Underground Railroad*, folosit anterior. În acest mod, industria din statele ce preconizaseră *secesiunea* începând de la finalul anului 1860, cu deosebire fabricile dependente de producția de bumbac, s-au dezvoltat într-un ritm alert, anulându-se în mare măsură, exportul materiilor prime, prin favorizarea celui cu produse finite.

Învățământul american a cunoscut, în 1877-1881, anumite împliniri. Președintele Rutherford B. Hayes va insista pentru generalizarea *treptei* primare școlare, ceea ce s-a dovedit suficient de greu, mai ales în comunitățile unde exista populație de *culoare*. Ca urmare, a fost stimulat atât învățământul de stat, cât și cel privat, contracrându-se, în ambele cazuri, tendința *segregaționistă* din zonele unde funcționau școli interzise negrilor. De altfel, *rasismul* devenea o problemă permanentă a etapei descrise, având trimiteri și în perioade ulterioare. Fenomenul se observa în magazine, teatre, mijloace de transport.

Rutherford B. Hayes a devenit, așadar, primul lider care a condus națiunea americană în debutul celui de al doilea secol ce consemna *Centenarul* adoptării, în 1776, a ***Proclamației de Independență***. Expoziția economică retrospectivă, amenajată în 1876, dar menținută și în anii următori, a completat amplele manifestări de la Philadelphia, consacrate evenimentelor derulate cu o sută de ani în urmă, asupra sensului cărora pozitiv istoria revine cu atâta insistență. Prin legislatura *Eroului din '77* s-au deschis perspectivele generoase ale unei adevărate *renașteri* a modernității și unității Federației americane.

Printre altele, resursele naturale încep să fie folosite cât mai eficient, prelucrarea acestora bazându-se inclusiv pe importante descoperiri tehnice și științifice. Fundamental a rămas, totuși, pentru o

anumită temporalitate, efortul fizic al celor mai mulți *constructori*, implicați în sugestivul **Program** intitulat **Pentru un nou Sud**, pornindu-se de la *ecuația* prezidențială: „*Pentru a reuși, avem nevoie de 1% inspirație și 99% transpirație*”.

Noile alegeri, de la sfârșitul anului 1880, propulsează însă, pentru a conduce națiunea americană, un alt președinte, James A. Garfield. Înțelegând *rațiunea democrației*, Rutherford B. Hayes rămâne, în continuare, un lider activ al republicanilor, până la finalul vieții, 17 ianuarie 1893. Avea, atunci, 71 de ani. Deși *Eroul din '77* nu i-a surâs șansa mai multor mandate, contribuția sa la consolidarea unității federale devine, istoricește, concludentă.

XXX

20. **James A. Garfield**

“Preacher President”

Served: 1881

Party: Republican

Home State: Ohio

Occupation: Teacher

Born: Nov. 19, 1831

Died: Sept. 19, 1881

Spre finalul anului 1880, alegerile prezidențiale din Statele Unite ale Americii dădeau *câștig de cauză* profesorului **James Abraham Garfield**, devenit, așadar, liderul **douăzeci** pentru această națiune, *redimensionată*, convingător, după 1865. Reprezenta *elita* Partidului Republican, structură politică bine consolidată, coagulând numeroși susținători, care îi votaseră, anterior, pe: Abraham Lincoln (1861, respectiv 1865); Ulisses Simpson Grant, pentru două mandate (1869-1877); Rutherford B. Hayes (1877).

Noul președinte, James A. Garfield, notificat, după inspirația concetățenilor, *Predicatorul*, era, precum *antecesorii* William Henry Harrison (1841), Ulysses S. Grant, Rutherford B. Hayes, nominalizați în paragraful precedent, din statul Ohio, teritoriu acceptat, *federativ*, în 1803, pe timpul primului mandat al lui Thomas Jefferson (1801-1805). Reședința administrativă pentru Ohio este și astăzi orașul Columbus, iar simbolul *naturist* se menține *Garoafa roșie*.

Conform statisticilor vremii, James A. Garfield a obținut 4 500 000 de voturi populare, în timp ce democratul contracandidat, Winfield S. Hancock, totaliza 4 400 000 de opțiuni. Cifrele absolute trebuie raportate, obligatoriu, la *demografia* proprie etapei 1880-1890, când Federația număra 50 200 000 de locuitori *recenzați*, dintre care, 76% trăiau în mediul

rural. Mulți, atât de la sate, dar și din orașe, fiind analfabeți, nu intrau pe *sinopticul* electoral.

La 1880, Uniunea avea 38 de state, ultimele acceptări datând din 1867 (Nebraska) și 1876 (Colorada). Spre finalul deceniului (1889), se alăturau : North Dakota (39); South Dakota (40); Montana (41); Washington (42), Extinderea la care ne referim a suprapus alte nume prezidențiale! În schimb, programul *afișat* de James A. Garfield cuprindea importante direcționări conexe **Proiectului pentru Noul Sud**, avansat, de Abraham Lincoln, după victoria militarilor *nordști*, contra trupelor *secesioniste* meridionale.

Dar, preocupările câștigătorului alegerilor derulate în 1880, James A. Garfield, au fost anulate datorită atentatului din septembrie 1881, atribuit opozanților săi. La numai opt luni după *inaugurarea* mandatului, într-o stație feroviară, președintele era grav rănit, prin împușcare, act comis de *sceleratul* Charles Guiteau, considerat *fanatic* după literatura franceză (1925). Devenea al doilea *președinte republican* asasinat pe timpul mandatului, în succesiunea lui Abraham Lincoln (1865), și al patrulea *lider american*, mort îndeplinind funcția supremă în stat, ipostază *primordială*, *Soldatul whig*, cognomen pentru William Henry Harrison (1773-1841), urmat de generalul Zachary Taylor (1849-1850), *Stampe*, *crochiuri*, *apostile*, creionate fugar, ori fotografii recompuse *postum*, surprind asemenea tragedii.

Născut la 19 noiembrie 1831, profesorul James A. Garfield, respectiv *Președintele predicator* al Statelor Unite, a decedat în ziua de 19 septembrie 1881, cu o lună înaintea aniversării propriului semicentenar. Tot la 19 septembrie 1881, aplicându-se prevederile **Constituției federale**, în vigoare din 4 martie 1789,

titulatura și atribuțiile celui dispărut au fost acordate vicepreședintelui său, Chester A. Arthur.

Biografia lui James A. Garfield (1831-1881) i-au conferit mai multe calități personale și oficiale. Bunăoară, *epitetul* de *predicator* incumbă, *didacticist*, explicarea insistentă a idealurilor ce călăuzeau, atunci, națiunea transatlantică modernă, reclădită unitar, în perspectiva garantării libertăților umane, după *abolirea* sclaviei și **Proclamația emancipării** (22 septembrie 1862). De-a lungul vieții, a fost *partizanul* inovării și progresului științific.

Contextul i-a favorizat, concret, stimularea preocupărilor celebrului inventator Thomas Alva Edison (1847-1931), originar tot din statul Ohio. Ca dovadă, James A. Garfield va accepta folosirea experimentală a *lămpilor incandescente*, realizate în 1878-1879, pentru luminarea casei personale, atunci când era *mare elector*. Devenit președinte, facilitează construirea, la New York, a primei centrale electrice din lume, inaugurare *patronată* de Thomas Alva Edison, în 1882, dar, fără participarea *protectorului*.

Pe alte *meridiane*, noua tehnologie se exprima, de asemenea, veridic! Este momentul când, în Germania, apare *prima rețea telefonică locală* (1881), iar tânărul inventator francez, Louis Jean Lumière (1864-1948), realizează *prima fotografie instantanee* (1881).

După cum se cunoaște, republicanii americani au excelat, pentru secolul XIX, în susținerea *conceptelor liberale*, favorabile dezvoltării economiei plurivalente. Motivăm, prin urmare, sensul mai multor prevederi din *agenda* președintelui James A. Garfield, referitoare la diversitatea industriei, extensia căilor rutiere și feroviare, amplificarea transporturilor navale. Ideile vor fi preluate de viitorii președinți, republicanii dominând *scena* politicii federale, cu mici excepții, până în 1912.

Aflat, temporar, la Casa Albă, James A. Garfield era informat, sistematic, de colaboratorii specializați, asupra dominantelor politicii internaționale. Selectând, la 18 iunie 1881, în Europa s-a reînnoit *Alianța celor trei împărați* (Austria, Rusia, Germania). Esența trilateralei subscrisa *obligăția respectării neutralității atunci când una dintre părți se afla în stare de război cu altă mare putere, decât cele semnatare*.

Interesul Statelor Unite ale Americii pentru acest *pact* a fost exclusiv diplomatic, președintele din iunie 1881, James A. Garfield, conservând, oficial, **Doctrina Monroe**, elaborată la 4 mai 1822, care, printre altele, preciza: „, *Politica noastră în ceea ce privește Europa... este să nu ne amestecăm în treburile interne ale oricăreia dintre puterile ei...*”. Principiile gândite de președintele democrat-republican, James Monroe (1758-1831), beneficiarul celor două mandate succesive (1817-1825), despre care s-a relatat anterior, caracterizează relațiile cu Europa până în 1917.

Chintesența cunoașterii celorlalți președinți ai Statelor Unite se va oferi lectorilor noștri prin intermediul capitolelor următoare.

0000000

BIBLIOGRAFIE SPECIALĂ

- Auge, Claude. *Dictionnaires encyclopédiques généraux*, Colecția Larousse, Paris, 1925;
- Chéradame, André. *The United States and Pangermania*, New York, 1917;
- Ciachir, Nicolae. *Istoria universală modernă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996;
- Kennedy, Paul. *Ascensiunea și decăderea marilor puteri*, București, 2011;
- Napp, John; King, Wayne. *Our Nation's History*, Media Materials, Baltimore, Maryland, 1989;
- Nevius, Allan; Commager, Henry Steele. *Histoire des Etats-Unis*, Nouveaux Horizons, 8e édition, Paris, 1989;
- Oțetea, Andrei (coordonator). *Istoria lumii în date*, Editura Enciclopedică Română, București, 1972;
- Popa, Petre. *Administrație sistemică universală*, Editura Tip Naste, Pitești, 2006; 2007;
- Popa, Petre. *China. Sensuri istorice*, Editura Paralela 45, Pitești, 2000; 2013;
- Popa, Petre. *Trei secole de istorie modernă universală. De la Oliver Cromwell, la Vladimir Ilici Lenin*, Editura Paralela 45, Pitești, 2010;
- Vianu, Alexandru. *Istoria Statelor Unite ale Americii*, Editura Științifică, București, 1973.

0000000

REZUMAT

Volumul intitulat *Președinții Statelor Unite ale Americii în viziune informală*, elaborat de Petre Popa și Dan Gabriel Popa, oferă numeroase detalii privind instituirea, apoi exercitarea funcției supreme federale pentru *Lumea Nouă*, ceea ce a determinat, convergent, sporirea rolului entității evocate pe *Mapamond*.

Inițial, autorii sintetizează etapele care au favorizat organizarea coloniilor europene *transatlantice* (1565-1733), lupta acestora pentru obținerea independenței de sub *tutela* regalității britanice (1774-1783), desfășurarea războiului civil *secesionist* (1861-1865), extinderea spre *Oceanul Pacific* și consolidarea teritorială (1787-1950), până la granițele terestre actuale cu Mexicul (*Rio Grande*), respectiv Canada (*Paralela 49*).

Cele mai multe pagini sunt consacrate prezentării *liderilor* de la *Casa Albă* (1789-2016), *reliefarea portretistică*, individualizată, etalând, nuanțat, *succesele*, dar și minusurile administrației centrale, în context universal. Prefața, *simbolistica* regională, fotografiile, *bibliografia* specială, *indicele* de persoane, celelalte elemente, *adiacente* capitolelor, orientează cititorii, invitați să formuleze concluzii valorice.

Noul demers tipografic, solitar în spiritualitatea zonei Argeș-Muscel, diversifică aprofundările precedente, referitoare la *geografia, istoria și realitățile contemporane*, proprii Statelor Unite ale Americii (**Iulian MARICA**).

ABSTRACT

Volume United States entitled The presidents of America version vision informal Petre Popa, developed Dan Gabriel Popa, details Provides numerous case on the establishment, then supreme exercising for New World Federal why a determinant each converged Role increasing worldwide entity evoked.

Initialed, the authors summarize the steps care European colonies favored transatlantic organization (1565-1733) to obtain their independence struggle from under the British monarchy (1774-1783), a secessionist civil war deployment (1861-1865), expanding Pacific Ocean and territorial consolidation (1787-1950), up to the current land borders Mexico (Rio Grande), Canada respectively (Parallel 49).

Most pages are devoted to the presentation of the leaders of the White House (1789-2016), portrait emphasizing individualized, displaying, tinted successes, but also minuses Central Administration, in the universal context. The preface symbolism Regional, photos, special bibliography, index persons, other elements adjacent chapters directs readers invited to draw valuable conclusions.

Tipografic new approach, solitary spirituality version-Argeș Muscel area, diversifies the previous deepening at about geography, history and contemporary realities, own US (**Tudorița RĂBIGAN**).

R É S U M É

Le volume intitulé *Les présidents des Etats-Unis en vision informelle*, élaboré par Petre Popa et Dan Gabriel Popa offre de nombreux détails concernant la naissance et puis la pratique de la fonction suprême fédérale pour le Nouveau Monde, ce qui a déterminé, d'une manière convergente, l'accroissement du rôle de l'entité invoquée sur la mappemonde.

Tout d'abord, les auteurs synthétisent les étapes qui ont favorisé l'organisation des colonies européennes transatlantiques (1565-1733), leur lutte pour obtenir l'indépendance de sous la tutelle de la royauté britannique (1774-1783), le déroulement de la guerre civile de sécession (1861-1865), l'expansion vers l'Océan Pacifique et la consolidation territoriale (1787-1950), jusqu'aux frontières terrestres actuelles avec le Mexique (Rio Grande), respectivement le Canada (le parallèle 49).

La plupart des pages sont consacrées à la présentation des leaders de la Maison Blanche (1789-2016), la mise en relief de leurs portraits individuels, en exposant, d'une manière nuancée, les succès mais aussi les bémols de l'administration centrale en contexte universel. L'avant-propos, les symboles régionaux, les photographies, la bibliographie sélective, les indices de personnes, les autres éléments, adjacents aux chapitres, orientent les lecteurs qui sont invités à formuler des conclusions de valeur.

La nouvelle démarche typographique, unique dans la spiritualité de la région Arges-Muscel, diversifie les approfondissements précédents concernant la géographie, l'histoire et les réalités contemporaines, propres aux Etats-Unis. (**Andreea VOINESCU**).

0000000

INDICE DE PERSOANE

(Numele citate de peste zece ori sunt consemnate prin *passim*)

A

Abe (personaj) - 134,143
 Adams, Charles Francis - 106,107
 Adams, John A.(președinte) – *passim*
 Adams, John Quincy (președinte)–49,77,80-84
 Alecsandru II – 150
 Andrew I (personaj) – 146-151
 Angeles (eponomie) – 18,109,121
 Anna (eponomie) – 102-105, 114
 Armstrong, Custer George – 159
 Armstrong, John – 39
 Arthur, Chester A. (președinte) – 168
 Ashburton (lord) – 97
 Auge, Claude – 170
 Augusta (eponomie) – 21
 Augustin (eponomie) – 14

B

Bacon Henry – 144
 Baldwin (eponomie) – 53
 Bădiță, Livia – 2, 12
 Beard, Charles – 7

Becher, Stowe Harriet – 51
 Beethoven, Ludwig von – 54
 Bell, John – 132
 Bering, Vitus Jonassen – 149,150
 Bismarck (eponimie)- 21
 Bonaparte, Napoleon (consul) – 15,50,72
 Boot, John Wilkes – 54, 143
 Bourbon (dinastie) – 33
 Breckenridge, John C. – 132
 Brown, John – 124,128,130
 Buchanan, James (președinte) – *passim*
 Bull, Sitting – 148, 159
 Bulwer (ministru) – 109
 Buren, Martin Van (președinte) – 49,88-91,
 106, 107, 115, 148
 Burgoyne, John – 39
 Burr, Aaron – 70
 Bush, George W. – 5

C

Caesar (personaj) – 57, 153, 154, 156, 157
 Calhoun, John C. – 77, 84
 Capătă, Constantin – 2
 Carolina (eponimie) – *passim*
 Cass, Lewis – 106, 107
 Cheradame, Andre – 170
 Ciachir, Nicolae – 170
 Clay, Henry – 100

Clayton (ministru) – 109
 Cleveland (eponimie) – 94
 Cleveland, Grover (președinte) – 10,19
 Commager, Henry Steele – 170
 Cornwallis, Charles – 41
 Crawford, William – 78
 Cromwell, Oliver – 8, 39, 170

D

Dante, Alighieri – 54
 Davila, Carol (eponimie) – coperta IV
 Denelson (eponimie) – 55,156
 Diaconu, Alina – 2,12
 Dickens, Charles – 51
 Diego (eponimie) – 102, 103, 121
 Dobre, Ionel – 2,12
 Douglas, Stephen – 54, 120, 130, 132, 136
 Drake, Edwin – 53, 127, 158

E

Edison, Thoman Alva – 168
 Emerson, John – 129
 Enescu, Luminița – 2, 12
 Enfant, Major Pierre le – 71
 Engels, Friedrich – 148

F

Fe (sfântă) – 21, 101, 102
 Ferry (personaj) – 128
 Filip V (de Borbon) – 33
 Fillmore, Millard (președinte) – *passim*
 Ford (eponimie) – 54, 143, 146
 Francisc (sfânt) – 121
 Frank (personaj) – 117, 118, 124
 Franklin, Benjamin (președinte) – 16, 35, 40, 43
 Frederic II – 63
 Fremont, John C. – 98, 101-103, 125, 126, 140
 Fulton, Robert – 97

G

Gadsen, Cristopher – 43
 Garfield, James A. (președinte) – 153, 165, 169
 Gates, Henry – 39
 Gava, Radu – 2,12
 Georgia (eponimie) *passim*
 George III (de Hanovra) – 36, 37, 64, 75
 Golescu, Mihai – 5
 Golescu, Zinca (eponimie) – coperta IV
 Gollatin (economist) – 71
 Grant, Ulisses Simpson (președinte) – *passim*
 Greeley, Horace – 159

Gigorescu/Meraru, Denis – 5
 Guiteau, Charles – 167

H

Hale, John P. – 117
 Hamilton, Alexander – 44, 48, 66, 70
 Hamlin, Hannibal – 136
 Hancock, Winfield S. – 166
 Harrison, William Henry (președinte) – *passim*
 Hayes, Rutherford (președinte) – 153, 160-166
 Helena (eponimie) – 21
 Henry (eponimie) – 55, 156
 Henry, Patrick – 43
 Heroiu, Elena – 2,12
 Hickory (personaj) – 83,87, 88, 90, 91, 99
 Houston, Samuel – 87
 Hudson (eponimie) – 156

I

Iacob I Stuart – 31
 Iisus (divinitate) – 54
 Ionescu de la Brad, Ion – 4

J

Jacinto (eponimie) – 87
 Jackson (eponimie) – 87

Jackson, Andrew (președinte) – *passim*
 Jefferson (familie) – 69
 Jefferson, Davis – 55, 120, 134, 142, 143, 146
 Jefferson, Thomas (președinte) – *passim*
 Johnson, Andrew (președinte) – *passim*

K

Kearny, Stephen – 102
 Kennedy, Paul – 170
 King, Wayne – 18, 170
 Knox, Henry – 70

L

La Fayette, Gilbert de – 41
 Larousse (eponimie) – 170
 Lazăr, Marian – 2,12
 Lee, Richard Henry – 38, 69
 Lee, Robert E. – 57, 138, 142
 Lenin, Vladimir Ilici – 8, 170
 Lincoln, Abraham T. (președinte) – *passim*
 Lincoln, Nancy – 135
 Lincoln, Tom – 135
 Locke, John – 35, 36
 Lopez de Santa Anna, Antonio – 102, 103-105,
 114
 Louis (eponimie) – 19, 121

Louisiana (eponimie) – *passim*
 Lumiere, Louis Jean – 168

M

Madison, James M. (preșdinte) – 43, 44, 49,
 74-78
 Maria Tereza – 34
 Marica, Iulian – 1,12, 171
 Marica, Monica – 2,12
 Martinez, Tomas – 132
 Marx, Karl – 148
 Mary (eponimie) – *passim*
 Masahiro, Abe – 122
 Mason, George – 43
 Masson, James – 123
 Mateiaș (eponimie) – 4
 Maurois, Andre – 73
 McClellan, George B. – 138, 139, 141, 156
 Mehmed IV – 52
 Menendez de Aviles, Pedro – 14
 Mestecăneanu, Adrian – 2, 12
 Minit, Peter – 90
 Monroe (eponimie) – 79, 99
 Monroe, James (președinte) – 49, 77-79, 81,
 112, 169
 Morpurgo, J.E. – 67
 Morse, Samuel Finley B. – 97

N

Napoleon I – 75
 Napp, John – 18, 170
 Naste/Năstăsoiu, Ion – 6, 170
 Nevius, Allan – 170
 Nicola, Lewis – 39
 Nye, R.B. – 67

O

Odobescu, Alexandru (eponimie) – 4
 Olympia (eponimie) – 21, 29, 67
 Osceola (lider) – 148
 Oțetea, Andrei – 170

P

Paine, Thomas – 43
 Pendleton, George H. (senator) - 141
 Parhon, Constantin I (eponimie) – coperta IV
 Paris (eponimie) – *passim*
 Paul (eponimie) – 21, 121, 131
 Perry, Matthews – 122, 123
 Pierce, Franklin (președinte) – *passim*
 Polk, James Knox (președinte) – *passim*
 Popa, Dan Gabriel – *passim*

Popa, Livia – 5
 Popa, Petre – *passim*

R

Rafael (pictor) – 54
 Raleigh, Walter – 31,60
 Răbigan, Tudorița – 172
 Revere, Paul – 38
 Rochambeau (militant) – 41
 Rockefeller, John D. – 158
 Romanov (dinastie) – 150
 Roosevelt, Franklin Delano (președinte) – 10
 Rush, Richard – 84

S

Sârbu, Mariana – 2
 Scott, Dred – 129, 130
 Scott, Winfield – 103, 117, 138
 Seward, William – 143, 150
 Seymour, Horatio – 151
 Sherman, William – 138, 140
 Slidell, John – 108
 Soul, Patrick – 123
 Soroiu, Viorica – 2,12
 Stan, Doru Gabriel – 2, 6, 12
 Stana, Dana – 2, 6, 12
 Stephens, Alexander – 142

Stephenson, George – 97
 Summer, Charles – 124
 Sutter John A. – 105

T

Taylor, Zachary (președinte) – *passim*
 Tecumseh (amerindian) – 93
 Teno, Komei – 122
 Teno, Ninko – 122
 Thomas, William – 52
 Tilden, Samuel J. – 161
 Todd, Mary – 54
 Tolstoi, Lev – 54
 Tom (legendary) – 51
 Townshend, Charles – 37
 Trist, Nicholas P. – 104
 Trump, Donald (președinte) – 6, 9
 Turner, Nat – 51, 86
 Tyler, John (președinte) – *passim*

V

Vianu, Alexandru – 170
 Victoria (regină) – 101, 110
 Virginia (eponimie) – *passim*
 Voinescu, Andreea – 173
 Voinescu, Spiridon – 2, 6, 12

W

Walter, William – 123
 Washington Carver, George – 151
 Washington, George (președinte) – *passim*
 Washington, John – 62
 Webster, Daniel – 89, 97, 98
 Wite, Hugh – 89
 Wilhelm (de Orania) – 33
 William (eponimie) - 69

0000000

CUPRINS

	Pagina
• Introducere	5
I. Simboluri administrative proprii Federației Americane	13
II. Războiul independenței coloniilor engleze din America de Nord (1774-1783). Formarea Statelor Unite ale Americii	30
III. Statele Unite ale Americii în anii 1787-1870. Războiul civil de secesiune (1861-1865)	45
IV. Primii șapte președinți federali. De la George Washington, la Andrew Jackson (1-7) ..	61
V. Nume noi la Casa Albă pentru etapa 1837-1853. Consolidări și perspective continentale (8-13)	88
VI. Acțiuni prezidențiale americane în perioada 1853-1868. De la Franklin Pierce, la Andrew Johnson (14-17)	117
VII. Programul american pentru un Nou Sud (1869-1881). Mandatele președinților Ulysses Grant, Rutherford Hayes, James A. Garfield (18-20)	153
• Bibliografie specială	170
• Rezumate/română/engleză/franceză	171
• Indice de persoane	174

0000000